



HAOP

HRVATSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ I PRIRODU



Izvešće o radu Hrvatske agencije
za okoliš i prirodu za 2017. godinu

KLASA: 001-02/18-03/03

URBROJ: 427-27-1-18-1

IZVJEŠĆE O RADU HRVATSKE AGENCIJE ZA OKOLIŠ I PRIRODU ZA 2017. GODINU

Osnivač

Vlada Republike Hrvatske

Status

Javna ustanova

Sjedište

Radnička cesta 80, Zagreb

Telefoni

01/4886 840 i 01/5502 900

Faks

01/4826 173 i 01/5502 901

Web stranica

www.haop.hr

E-mail

info@haop.hr

Matični broj subjekta

080989270

OIB

58718630207

Sadržaj

1. Uvod.....	3
1.1. Osnovni podaci o Agenciji i zakonska osnova.....	3
1.2. Djelatnost i osnovni zadaci.....	3
1.3. Svrha izrade Izvješća o radu.....	3
2. Ustrojstvo, upravljanje i ljudski potencijali.....	4
2.1. Ustrojstvo i upravljanje.....	4
2.2. Resursi.....	5
2.3. Edukacija i usavršavanje radnika Agencije.....	6
2.4. Standardizacija i unapređenje poslovanja.....	8
3. Informacijska tehnologija i Informacijski sustavi zaštite okoliša i prirode.....	9
3.1. Informacijska i komunikacijska tehnologija.....	9
3.2. Održavanje, nadogradnja i razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša.....	10
3.3. Aktivnosti po informacijskim sustavima.....	11
3.4. Informacijski sustav zaštite prirode.....	14
4. Izvješćivanje o stanju okoliša.....	16
4.1. Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj.....	16
4.2. Nacionalna izvješća po tematskim područjima – prikupljanje i obrada podataka.....	16
4.3. Korisnička podrška.....	22
4.4. Nacionalna lista pokazatelja.....	23
4.5. Izvješćivanje prema EK i međunarodnim tijelima.....	23
5. Programska aktivnost zaštite prirode.....	28
5.1. Inventarizacija i praćenje stanja prirode.....	28
5.2. Sustav za dojavu i djelovanje u slučaju pronalaska uginulih ili ozlijeđenih strogo zaštićenih životinja.....	30
5.3. Crveni popisi i knjige.....	31
5.4. Planovi upravljanja strogo zaštićenim vrstama s akcijskim planovima.....	31
5.5. Mjere za prevenciju šteta od strogo zaštićenih vrsta.....	31
5.6. Trgovina ugroženim vrstama.....	31
5.7. Ekološka mreža NATURA 2000.....	32
5.8. Zaštićena područja.....	33
5.9. Ocjena prihvatljivosti zahvata za prirodu.....	35
5.10. Stručne podloge za izdavanje mjera i uvjeta zaštite prirode.....	36
5.11. Introdukcija i reintrodukcija.....	37
5.12. Ostale stručne podloge, stručna mišljenja i dostava podataka.....	37
6. Komunikacija, edukacija i promidžba.....	38
6.1. Ostvarivanje Zakona o pravu na pristup informacijama.....	38
6.2. Vidljivost Agencije.....	38
6.3. Suradnja s medijima.....	38

6.4. Edukacija i informiranje.....	38
6.5. Tiskana izdanja	39
7. Međunarodna stručna i projektna suradnja.....	40
7.1. Suradnja s Europskom agencijom za okoliš, Europskom Komisijom, Eurostat-om.....	40
7.2. Provedba međunarodnih konvencija	46
7.3. Ostala multilateralna i bilateralna suradnja zaštite prirode.....	49
7.4. Međunarodni projekti segmenta okoliš.....	50
7.5. Projekti segmenta zaštite prirode - međunarodno financirani.....	54
8. Suradnja na nacionalnoj razini.....	61
8.1. Suradnja s ministarstvima, javnim ustanovama, znanstvenim i stručnim institucijama	61
8.2. Suradnja s referentnim centrima Agencije.....	62
8.3. Članstvo u nacionalnim povjerenstvima, odborima i ostalim tijelima.....	63
9. Financijsko poslovanje	65
10. Ostvarenje rezultata Strateškog plana.....	66
10.1. Ostvarenje rezultata segmenta prirode.....	66
10.2. Ostvarenje rezultata segmenta okoliša	67
11. Zaključak.....	68
12. Prilog 1. Popis korištenih kratica.....	75
13. Prilog 2. Popis tablica	78

1. Uvod

1.1. Osnovni podaci o Agenciji i zakonska osnova

Vlada Republike Hrvatske, na svojoj sjednici održanoj dana 24. lipnja 2015. godine, donijela je Uredbu o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu („Narodne novine“, broj 72/15). Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (u daljnjem tekstu: Agencija) javna je ustanova osnovana na temelju članka 12. stavka 2. Zakona o ustanovama („Narodne novine“, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) čiji su pravni prednici Agencija za zaštitu okoliša i Državni zavod za zaštitu prirode. Agencija je upisana u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu i počela s radom dana 16. rujna 2015. godine.

1.2. Djelatnost i osnovni zadaci

Djelatnost Agencije je prikupljanje i objedinjavanje podataka i informacija o okolišu i prirodi radi osiguranja praćenja provedbe politika zaštite okoliša i prirode, održivog razvitka te obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša i prirode. Navedene djelatnosti obuhvaćaju poslove uspostave, razvoja, vođenja i koordiniranja informacijskih sustava okoliša i prirode u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: RH), poslove izrade i održavanja odgovarajućih baza podataka i sustava o okolišu i prirodi te osiguravanje uvjeta za pristup informacijama o okolišu i prirodi, poslove izrade izvješća o stanju okoliša i izvješća o stanju prirode, pripreme podataka za izradu dokumenata i izvješća u vezi sa zaštitom okoliša i održivim razvitkom, poslove izrade stručnih podloga za izradu, odnosno poslove suradnje na izradi dokumenata zaštite okoliša i održivog razvitka, poslove praćenja i izvješćivanja o stanju okoliša te praćenja i izvješćivanja o utjecaju okoliša na zdravlje u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo.

Agencija provodi poslove procjenjivanja ugroženosti sastavnica bioraznolikosti uključujući izradu crvenog popisa ugroženih divljih vrsta, poslove standardizacije metodologije i protokola, praćenja stanja očuvanosti bioraznolikosti i georaznolikosti i predlaganje mjera za njihovu zaštitu, poslove pripreme stručnih podloga za zaštitu i očuvanje zaštićenih dijelova prirode i područja ekološke mreže, te poslove izrade stručnih podloga za planiranje upravljanja divljim vrstama. Sastavni skup poslova je i informiranje za potrebe utvrđivanja uvjeta zaštite prirode, za planove gospodarenja prirodnim dobrima i zahtjeva zaštite prirode za izradu prostornih planova, poslovi izrade stručnih podloga za izradu prostornih planova područja posebnih obilježja nacionalnih parkova i parkova prirode, stručni poslovi u svezi s procjenom utjecaja, kontrolom širenja i uklanjanja stranih vrsta, ponovnog uvođenja i repopulacije divljih vrsta u prirodu, postupkom ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu i u vezi s prekograničnim prometom i trgovinom divljim vrstama. U opseg poslova ulazi organiziranje i provedba edukacije dionika u sektoru zaštite okoliša i prirode kao i promidžbene aktivnosti o okolišu i prirodi, te provodi odnosno sudjeluje u provedbi međunarodnih ugovora i sporazuma iz područja zaštite okoliša i zaštite prirode kojih je RH stranka, u dijelu koji se odnosi na izvješćivanje prema preuzetim obvezama. Kao središnje stručno tijelo za zaštitu prirode, Agencija izrađuje podloge za planiranje i provedbu politike zaštite prirode, pridonosi očuvanju i unaprjeđenju prirode u RH te osigurava kompatibilnost zaštite prirode s onom u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU) i na globalnoj razini.

1.3. Svrha izrade Izvješća o radu

Slijedom obveza iz Uredbe o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu („Narodne novine“, broj 72/15) i članku 36. Statuta Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, Agencija je obvezna izraditi godišnje Izvješće o radu, koje podnosi nadležnom Ministarstvu i Vladi Republike Hrvatske. Izvješće služi analizi provedbe planiranih i provedenih poslovnih aktivnosti sukladno godišnjem Programu rada Agencije za 2017. godinu i sukladno *Strateškom planu Ministarstva zaštite okoliša i energetike za razdoblje od 2017. – 2019. godine*. Objavom Izvješća o radu na svojim internetskim stranicama, Agencija ispunjava obvezu informiranja javnosti o svom radu i povećava transparentnost poslovanja.

2. Ustrojstvo, upravljanje i ljudski potencijali

2.1. Ustrojstvo i upravljanje

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnateljica.

Upravno vijeće

Agencijom upravlja Upravno vijeće sastavljeno od pet članova. Predsjednika i tri člana imenuje i razrješuje ministar nadležan za poslove zaštite okoliša i prirode, dok jednog člana Upravnog vijeća biraju radnici Agencije iz svojih redova.

Upravno vijeće prvotno je, s nastavkom iz 2016. godine, djelovalo u sastavu: Ivana Jelenić, dipl. ing. biol., predsjednica Upravnog vijeća te članovi Ksenija Matošović, dipl. ing. kem. tehn., Nenad Šćulac, dipl. iur., Mario Obradaj, dipl. ing. te Gabrijela Šestani, prof. biol. kao predstavnicu radnika.

Dana 29. kolovoza 2017. članovi Ksenija Matošović, dipl. ing. kem. tehn. i Nenad Šćulac, dipl. iur., su razrješeni, a imenovani su Anja Bagarić, dipl. iur. i Vuković Igor, dipl. iur.. Dana 20.10.2017. član Upravnog vijeća Mario Obradaj je podnio ostavku te je s danom 14.11.2017. razriješen dužnosti, dok je s danom 14.11.2017. imenovan dr. sc. Tomislav Dubravac.

Održano je četrnaest sjednica na kojima su donesene brojne odluke potrebne za poslovanje Agencije. Usvojeno je *Izvješće o radu Hrvatske agencije za okoliš i prirodu za 2016. godinu*. Na sjednicama su razmatrani i usvojeni planski i izvještajni dokumenti: *Plan nabave za 2017. godinu*, te njegove četiri izmjene i dopune koje su bile uvjetovane odobravanjem provedbe projekata *Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima)*, *Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta*, *Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000*, *Projekt identifikacije i kartiranja morskih staništa i vrsta*, *Copernicus Local Land monitoring services: NRCs LC (National Reference Centres for Land Cover) Copernicus supporting activities for the period 2017-2021*, te *Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova i izvješćivanja prema EU Direktivi o pticama i Direktivi o staništima*. Usvojen je *Program rada Agencije za 2017. godinu* kao i tromjesečno, polugodišnje te devetomjesečno financijsko izvješće. Razmatrani su i usvojeni prijedlozi za provedbu projekata *Usluge održavanja i nadogradnje IT infrastrukturnog i aplikativnog sustava*, *Usluga provedbe praćenja parametara potrebnih za ocjenu stanja deskriptora D5, D1, D2, D4 i D7 prema Planu monitoringa Jadrana za 2017. godinu u području srednjeg i južnog Jadrana* te su donesene odluke u svezi zapošljavanja radnika. U sklopu definiranja statusa Agencije, usvojene su izmjene i dopune Uredbe o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu te izmjene i dopune Statuta Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.

Nadalje, doneseni su Pravilnik o radu Agencije i Pravilnik o poslovnoj tajni Agencije.

Razmatrani su i Nacrt Programa rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu za 2018. godinu kao i Nacrt Plana nabave za 2018. godinu.

Ravnateljica

Ravnateljica je u izvještajnom razdoblju bila dr. sc. Ivana Gudelj.

Važne informacije koje su utjecale na poslovanje Agencije

Nastavljeno je s provedbom preostalih projekata predviđenih Programom *Dogradnja i razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša i unapređenje sustava praćenja i izvješćivanja o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj* čije je

planirano trajanje od 2013. godine do kraja 2016. godine. U 2017. godini, u provedbi se nalazilo 5 projekata ovog Programa ukupne vrijednosti 1.084.337,50 kuna za dovršenje kojih je početkom godine sklopljen Dodatak III Ugovoru o neposrednom sudjelovanju Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (u daljnjem tekstu: FZOEU) u financiranju spomenutog Programa.

Imajući u vidu da *Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu*, nije donesen, a isti predstavlja preduvjet za racionalan i djelotvoran rad te učinkovitu organizaciju Agencije, u ime radnika Agencije i uz suglasnost Upravnog vijeća, predstavnik radnika Agencije u Upravnom vijeću, uputio je nadležnom ministru dopis sa zamolbom određivanja pravnog statusa Agencije, odnosno sa zamolbom za što žurnije donošenje jasnog i nedvosmislenog stava o mogućem razdvajanju Agencije, kao i jasan okvir ili smjernice Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: MZOE) upravljačkim tijelima Agencije za izradu kao i doradu novih ili postojećih osnivačkih akata te *Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu*. U odgovoru MZOE-a navedeno je kako nadležna tijela nisu razmatrala razdvajanje Agencije te da u postojećim okvirima nije bilo prepreka za donošenjem potrebnih dokumenata.

Stoga se u drugom dijelu godine prišlo intenzivnijem radu na donošenju i izradi krovnih dokumenata. S tim u vezi, Upravno vijeće je usvojilo Izmjene i dopune Uredbe o osnivanju Agencije i Statuta Agencije i uputilo ih u daljnju proceduru.

2.2. Resursi

2.2.1. Ljudski potencijali

Početkom godine u Agenciji je bilo zaposleno 106 radnika, od toga 104 na neodređeno i 2 na određeno vrijeme, a krajem izvještajnog razdoblja, na dan 31. prosinca 2017. godine, u radnom odnosu je bilo ukupno 127 radnika, od kojih je 111 bilo zaposleno na neodređeno vrijeme. Ukupno, u 2017. godini Agenciju je napustilo 7 radnika, pet na neodređeno i dvoje na određeno vrijeme. Objavljeno je pet natječajeva za zapošljavanje. Svi natječaji provedeni su u skladu sa pozitivnim pravnim propisima RH kao i na temelju ishoda suglasnosti za zapošljavanje resornog ministarstva. Natječaji su objavljeni u Narodnim novinama, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, na portalu moj-posao.net kao i na internetskim stranicama Agencije.

Prvi natječaj objavljen je dana 17. ožujka („Narodne novine“, broj 24/17) kojim je traženo 6 radnika na određeno vrijeme, od kojih dvije zamjene do povratka odsutnih radnika i četiri radnika za rad na projektu Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima).

Drugi natječaj objavljen je dana 7. travnja („Narodne novine“, broj 33/17) kojim je traženo 9 radnika na neodređeno vrijeme.

Treći natječaj objavljen je dana 7. srpnja („Narodne novine“, broj 65/17) kojim je traženo 8 radnika, od kojih tri na neodređeno vrijeme i 5 radnika na određeno vrijeme za rad na projektu *Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta*. Obzirom da za radno mjesto financijskog suradnika na projektu *Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta*, od pristiglih, a valjanih prijava, niti jedan kandidat nije zadovoljio na natječaju, ponovljen je natječaj za navedeno radno mjesto.

Četvrti natječaj objavljen je dana 4. listopada („Narodne novine“, broj 98/17). Navedenim natječajem traženo je 6 radnika, od kojih je jedan na neodređeno vrijeme, dvije zamjene do povratka odsutnih radnika, jedan radnik za projekt *Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta* te dva radnika za projekt *Copernicus Local Land monitoring services: NRCs LC (National Reference Centres for Land Cover) Copernicus supporting activities for the period 2017-2021*. Obzirom da za zadnje navedeni projekt nije pristigla niti jedna valjana prijava, ponovljen je natječaj za navedena radna mjesta.

Peti natječaj objavljen je dana 15. studenog („Narodne novine“, broj 110/17). Navedenim natječajem traženo je 13 radnika, od kojih je 10 za projekt *Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000*, jedna zamjena do povratka odsutnog radnika i dvoje radnika za projekt *Copernicus Local Land monitoring services: NRCs LC (National Reference Centres for Land Cover) Copernicus supporting activities for the period 2017-2021*. Planira se početkom 2018. godine zapošljavanje još 9 radnika sukladno natječaju za zapošljavanje provedenom u studenom 2017. godine, kao i za stručno osposobljavanje za 5 radnika.

U suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, dana 24. studenog, objavljen je natječaj za 5 radnika za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, na stranicama Agencije i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Predmetnim natječajima u 2017. godini zaposleno je sveukupno 27 radnika. Zapošljavanja su provedena obzirom na veliku fluktuaciju radnika, kao i radi provedbe projekata čiji su proračuni povećali ukupni proračun Agencije u 2017. godini za više od 50%. Zapošljavanje projektnog osoblja tako stvara dodatni pritisak na postojeće ljudske resurse, ali i na prostor koji Agencija koristi.

2.2.2. Smještaj i vozni park

Agencija posluje u uredskim prostorijama na adresi Radnička cesta 80/7 površine od 1.755,11 m² odnosno 13,81 m² po zaposleniku¹. Radnici Agencije su koristili četiri službena vozila.

2.3. Edukacija i usavršavanje radnika Agencije

Podizanje razine specifičnih znanja radnika je iznimno važno za postizanje potrebnih kapaciteta Agencije za obavljanje propisanih zadataka. Detaljne aktivnosti na području izobrazbe radnika su navedene Planom izobrazbe, kojim su objedinjene planirane edukacije u okviru dostupnih sredstava. Pored sredstava predviđenih za obrazovne aktivnosti, edukacija je planirana i u okviru projekata u kojima sudjeluje Agencija, no veliki financijski izvor za provedbu izobrazbe jesu sredstva od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova putem dražbi.

Na održanim stručnim usavršavanjima je povećana sposobnost radnika za ispunjenje niza poslovnih obveza. Fokus edukativnih aktivnosti odnosio se na konferencije, seminare i radionice iz stručnog područja rada Agencije.

Tablica 1 Pregled stručnih seminara, tečaja i studijskih putovanja za usavršavanje u struci

Naziv edukacije	Organizator	Segment
Seminar Aarhuška konvencija i očuvanje prirodnih resursa	Udruga Sunce	priroda
Studijsko putovanje DRAVA LIFE excursion to river Tagliamento in Italy and to EU LIFE projects along Upper Drava and Upper Mura in Austria	DRAVA LIFE projekt	priroda
Studijsko putovanje posjet uspješnim LIFE projektima u Sloveniji i Italiji – LIFE prioritetno područje Priroda i bioraznolikost (u suradnji s predstavnicima slovenskog i talijanskog NCP-a za Program LIFE)	MZOE projekt Jačanje kapaciteta za Nacionalnu kontakt točku (NCP) za Program LIFE u RH	priroda

¹Računa se prema 127 zaposlenih koliko ih je bilo na dan 31. prosinca 2017. godine

Studijsko putovanje u sklopu projekta "Ecosystem services and valuation (ESAV) in the future course of action in South-East Europe Region"	GIZ/Open Regional Fund for South-East Europe - Biodiversity (ORF BD)	priroda
Webinar Evidence base: Recognise the values of our nature – natureforpeople.org	WWF	priroda
Edukacija o rafinerijskim procesima kroz pravila EU ETS-a	Agencija	okoliš
Kružno gospodarstvo u urbanim sredinama, Poreč, 31.5.-2.6.	Tehnoeko	okoliš
X znanstveno-stručni skup „ZAŠTITA ZRAKA 2017“	Hrvatsko udruženje za zaštitu zraka	okoliš
Konferencija „Dobro upravljanje – pametno gospodarenje otpadom kao primjer“, Velika Gorica, 18. 10. 2017.	Društvo za oblikovanje održivog razvoja	okoliš
8. stručni skup „Gospodarenje otpadom - novosti, ZNR, primjeri dobre prakse, 16.11.2017., Zagreb	HUZR	okoliš
Webinar "Updated Electronic reporting system of the Basel Convention"	The Secretariat of the Basel, Rotterdam and Stockholm Conventions	okoliš
Njemačko-hrvatski forum „Technology Forum on Ressource & Energy Recovery“	Njemačko federalno ministarstvo za okoliš, zaštitu prirode i nuklearnu sigurnost	okoliš
Depozitni sustav kao učinkovit alat za postizanje kružnog gospodarstva	Green Business Norway	okoliš
Stručno-poslovna konferencija Croatia Waste Expo 2017.	Poslovni dnevnik	okoliš
Treća regionalna konferencija o procjeni utjecaja na okoliš, Vodice, Hrvatska 13.-16. rujna 2017.	Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša	okoliš
Međunarodni znanstveno-stručni skup "Georaznolikost, geobaština i geoturizam u krškim područjima"	Geografski odsjek PMF, Sveučilišta u Zagrebu i JU Pećinski park Grabovača	priroda
Znanstveno-stručni skup NP Sjeverni Velebit	NP Sjeverni Velebit i Agencija	priroda
Godišnji seminar čuvara prirode	MZOE	priroda
Konferencija morskih zaštićenih područja	Udruga Sunce	priroda
Trening Marketinška strategija parkova Hrvatske	UNDP PARCS	priroda
Trening seminar Arhuška konvencija i očuvanje prirodnih resursa	Udruga Sunce	priroda
Trening Visitor management - LAC- limits of acceptable change	NP Plitvička jezera	priroda
Trening Mobilna aplikacija i komunikacija	UNDP PARCS	priroda
Trening Nova karta nešumskih staništa	Agencija	priroda
Planiranje upravljanja	Park Bureau i Agencija	priroda
Trening trenera: Kako kvalitetno pripremiti i voditi edukaciju	UNDP PARCS i Volonterski centar Osijek	priroda
11. Skup stručnih službi	Agencija	priroda
3. Geo-dok seminar	PMF	priroda
PANORAMA webinar - Solutions for a Healthy Planet webinar: Scaling community-led MPA management	IUCN	priroda
Webinar Protected Area Participation	CBD	priroda
Webinar Protected area tourism solutions	IUCN	priroda
Webinar Visitor use management framework	IUCN, Američka parkovna agencija	priroda

Seminar Sudjelovanje javnosti u upravljanju zaštićenim područjima	Udruga Sunce/Udruga BIOM	priroda
Tečaj MS Excel - Napredno korištenje	Algebra	priroda
Radionica digitalnih komunikacija	Media Val	priroda, okoliš
Radionica <i>Svijet je online, jeste li i vi?</i>	Zajednica izvoditelja projekta „Jačanje uloge Agencije u informiranju i podizanju svijesti javnosti u području zaštite okoliša, klimatskih promjena, zaštite prirode i bioraznolikosti“	priroda, okoliš
Radionica <i>Koncept prezentacije sadržaja u muzejsko -izložbenoj djelatnosti</i>		
Radionica: <i>Usporedba sadržaja postojećih Informacijskih centara/muzeja i primjeri dobre prakse</i>		
Radionica <i>Pregled i upotreba alata i tehnologija za razvoj mobilne komponente</i>		
Radionica: Analiza i pristup ciljnim skupinama projekta, usporedba sadržaja NOK i nacionalne legislative, uključujući i mogućnosti uklapanja aktivnosti Centra u te dokumente		
Radionica: Demonstracija i upotreba aplikacije mobilne komponente		
Radionica Održavanje sustava i napredno korištenje		
Studijsko putovanje – obilazak edukativno informativnih centara EU		
Studijsko putovanje BfN i mehanizmi zaštite prirode u Njemačkoj		

Četiri radnika nastavljala su pohađati poslijediplomske-doktorske studije: studij iz biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, studij geologije na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, studij geografije (prostor, regija, okoliš, pejzaž) na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu te University of Oxford.

Sudjelovalo se i na većem broju ostalih međunarodnih i nacionalnih stručnih i znanstvenih skupova (Više u poglavlju 7).

2.4. Standardizacija i unapređenje poslovanja

Tijekom svibnja 2016. godine stupila je na snagu Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) koja je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama od 25. svibnja 2018. godine. Ovom Uredbom određuje se širi okvir u zaštiti osobnih podataka, kako radnika i suradnika Agencije tako korisnika informacijskih sustava. Kako bi se poslovanje Agencije uskladilo s navedenom Uredbom organizirana je prezentacija suradničke tvrtke Span d.o.o. pod naslovom *Usluge i rješenja za zaštitu osobnih podataka (GDPR)*. Pored toga radnici Agencije su sudjelovali na edukaciji Agencije za zaštitu osobnih podataka pod naslovom *Modernizacija zakonodavstva o zaštiti osobnih podataka-novosti koje donosi Opća uredba*.

3. Informacijska tehnologija i Informacijski sustavi zaštite okoliša i prirode

3.1. Informacijska i komunikacijska tehnologija

Informacijsko-komunikacijski sustav (u daljnjem tekstu: IKS) se sastoji od fizičkih i virtualnih poslužitelja (poslužitelja baze podataka, aplikacijskog poslužitelja, poslužitelja e-pošte, ArcGIS poslužitelja, poslužitelja za pohranu podataka, Sharepoint poslužitelja, web poslužitelja, Linux poslužitelja, vatrozida, antispam poslužitelja, poslužitelja za nadzor sustava, poslužitelja za izradu kopija podataka i testnog okruženja). Navedena infrastruktura je spojena na dodatni sustav napajanja, koji osigurava neprekidno napajanje kao i na agregat čitave zgrade.

Informatizacija podrazumijeva više povezanih skupina poslova:

- redoviti nadzor IKS-a, uz provedbu kontrolnih i preventivnih radnji za siguran rad cjelokupnog sustava, poslužitelja i pojedinih radnih stanica,
- praćenje, analizu stanja te nabavu računalno - komunikacijske opreme,
- optimiranje rada IKS-a.

Ugovorene su i osigurane stalne fiksne i mobilne telefonske te internetske veze, provođen je nadzor funkcioniranja komunikacijskih sustava, te je osigurano kontinuirano upravljanje i administriranje cjelokupnom informatičkom infrastrukturom. S vanjskim dobavljačem je ugovoreno održavanje UPS uređaja kojim se osigurava godišnji test baterija te podrška u slučaju greške u radu uređaja. Ugovorena je podrška za funkcioniranje vatrozida koja uključuje i produžavanje licenci potrebnih za rad uređaja. Za najvažniju serversku opremu - *EMC storage* – diskovne prostore za pohranu podataka, je potpisan ugovor kojim se osigurava brza intervencija u slučaju kvara. Osiguran je i ugovor za održavanje cjelokupnog informatičkog sustava kojim je osigurana pomoć na serverskoj i klijentskoj razini te podrška za preklopnike te iSite komunikacijsku platformu. Ugovoreno je produljenje trajanja antivirusnih licenci, kao i osiguravanje licenci za deduplikaciju čime se eliminira višak podataka u skladišnom prostoru. Za ispisni sustav je također potpisan ugovor kojim se osiguravaju potrebne količine tonera i zamjenskih dijelova za sve pisaače koji je koriste u Agenciji. Razina sigurnosti cijelog IKS-a je povećana nabavkom i instalacijom *Symantec Advanced Threat Protection* sustava koji pruža dodatnu zaštitu od zloćudnih programa i sprječava napade koje standardni antivirusni odnosno *Endpoint protection* sustavi ne mogu spriječiti. Produljenjem jamstva za *Nintex Workflow Standard Edition Software Assurance* licencu osigurana je podrška u korištenju implementiranih elektroničkih tijekova rada.

Sustavom potpore *Helpdesk*, informatičkom aplikacijom, osigurana je identifikacija, prijava i praćenje statusa internih zahtjeva radnika segmenta okoliša i aktivnosti definiranih u Agenciji, te je primijenjen i kao *platforma* koja uz postojeće funkcionalnosti osigurava prijedloge, mogućnosti, zahtjeve za poboljšanja, nadogradnje i održavanja komponenti Informacijskog sustava zaštite okoliša tj. tematskih sustava i baza podataka. Ukupno je kroz sustav potpore *Helpdesk*, prijavljeno 768 zahtjeva koji su se odnosili na podršku u radu s informacijskim sustavima.

Razvoj IKS-a segmenta okoliša proveden je pokretanjem obnove i nabave novih licenca za Symantec antivirusne programe te realizacijom nabave za licence Microsoftovih programskih alata i operativnih sustava. Nadogradnja infrastrukturnih sustava Agencije od izuzetne je važnosti za osiguranje redovnog funkcioniranja te radi prilagodbe i nadogradnje IKS-a u skladu s tehnološkim razvojem, čime se osigurava kontinuitet poslovanja te omogućuje razvoj poslovnih procesa Agencije. Uočena je potreba za konsolidacijom svih softverskih licenci, posebice Microsoft licenci, pa je ugovorena usluga upravljanja softverskom imovinom, kojom je Agencija osigurala korištenje uvijek licenciranih softverskih paketa. Kako je postojeći poslužitelj za smještaj podataka dosegao granice iskoristivosti diskovnog prostora, nabavljen je novi poslužitelj za smještaj podataka (engl. EMC storage), te je provedena migracija svih podataka na novi poslužitelj za pohranu podataka. Nabavljene su potrebne količine antivirusnih, backup i Enterprise Vault licenci za čitavu Agenciju tako da je

konsolidiran taj segment IT infrastrukture. Zbog dotrajalosti stolnih računala nabavljeno je desetak novih radnih jedinica koja će zamijeniti nefunkcionalna.

Nastavljeno je i nužno održavanje sigurnosnog sustava segmenta prirode – antivirusnog softvera za klijente i poslužitelje, anti-spam sustava za e-poštu i vatrozid sustava za regulaciju internetskog prometa između mreže segmenta prirode i vanjskih mreža. Redovito je održavana računalna i mrežna oprema uz pružanje potpore korisnicima u radu putem vlastitog softverskog rješenja *Spiceworks*, konfiguriranog kao sustav potpore *Helpdesk* segmenta prirode.

Informatička rješenja segmenta prirode olakšala su svakodnevno administrativno i financijsko poslovanje segmenta prirode i to korištenjem internog portala bivšeg Državnog zavoda za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu: DZZP) baziranog na *MS Sharepoint Foundation* softveru, softvera za urudžbeni zapisnik te programa za praćenje financijskog poslovanja. Nadograđen je sustav za pohranu sigurnosnih kopija *Networker*. Provedena je migracija sustava na noviju inačicu poslužitelja, gdje je preseljen WSUS poslužitelj za ažuriranje klijentskih operativnih sustava u domeni, ArcGIS licenčni poslužitelj i sustav potpore *Spiceworks proprietary*. Domain controller poslužitelji, uključujući DHCP i DNS role, su migrirani i postavljeni na jedan virtualni i jedan fizički poslužitelj kao redundantan sustav podrške domeni bivšeg DZZP-a.

Informatičke i mrežne infrastrukture bivše Agencije za zaštitu okoliša te bivšeg Državnog zavoda za zaštitu prirode još su uvijek odvojene. Agencija je analizirala infrastrukture obaju bivših institucija kako bi provela spajanje infrastrukture u jedinstvenu cjelinu. Izrađena je strategija i faze konsolidacije infrastrukture. U sklopu analize zaprimljene su i procjene izvođača za trajanje pojedine faze konsolidacije. Konsolidacija licenčnog sustava Agencije je provedena u 2017. godini.

3.2. Održavanje, nadogradnja i razvoj Informatičkog sustava zaštite okoliša

Osnovne skupine poslova *Informatičkog sustava zaštite okoliša* (u daljnjem tekstu: ISZO) podrazumijevale su:

- održavanje informatičke infrastrukture ISZO-a,
- preventivno, korektivno, adaptivno i perfektivno održavanje baza i aplikacija,
- izradu novih baza podataka i pripadajućih aplikacija,
- integraciju baza podataka u informacijske sustave i njihovo povezivanje u sklopu ISZO-a,
- ažuriranje baza podataka novim dostupnim podacima,
- izradu korisničkih uputa i razvoj korisničke podrške radi olakšavanja unosa podataka i povećanje točnosti unesenih podataka.

Razvoj ISZO-a u izvještajnom razdoblju bio je proveden sukladno *Programu vođenja Informatičkog sustava zaštite okoliša Republike Hrvatske 2014.-2017. godine*.

Zajedničku podatkovnu osnovu ISZO-a čine *Registar matičnih podataka* i *Centralni pristup obveznika* (SUMP/AAA), koji vanjskim korisnicima i obveznicima olakšavaju korištenje i pristup pojedinačnim elektroničkim bazama podataka.

Projektom *Nadogradnja Registra matičnih podataka (SUMP) i sustava Centralnog pristupa obveznika (AAA)* unaprijeđen je grafički izgled sučelja i izmijenjen raspored postojećih elemenata sučelja ova dva sustava. Nizom dodatnih nadogradnji postigla se viša razina dostupnosti podataka te su dodani novi atributi u postojeće podatke, što će korisnicima olakšati kvalitetnije ostvarivanje i ispunjavanje njihovih prava i obaveza.

O bazama i sustavima Agencije, izrađena je publikacija *Katalog Informatičkih sustava zaštite okoliša i prirode 2016, Sustavi Hrvatske agencije za okoliš i prirodu u 2017. godini*, u kojoj su opisani aktualni sustavi namijenjeni trenutnim, ali i budućim korisnicima ISZO-a i ISZP-a.

3.3. Aktivnosti po informacijskim sustavima

ENVI portal

ENVI sustav je centralizirani središnji sustav koji preuzima, objedinjuje i na standardiziran način prezentira i dijeli informacije svih podsustava ISZO-a. Glavna poveznica sustava je lokacija, pri čemu se preko adrese obveznika, imena administrativnih jedinica ili ostalih vrsta geografskih imena, uspostavlja prostorno obilježje i povezuje s ostalim podacima dostupnim javnosti.

ENVI sustav se sastoji od ENVI portala okoliša, ENVI atlasa okoliša i ENVI kataloga metapodataka. Portal podataka okoliša ili ENVI portal je izgrađen prema smjernicama INSPIRE² direktive koja je usmjerena izgradnji Europske infrastrukture prostornih podataka s primjenom u zaštiti okoliša i prirode.

Sustav je objavljen tijekom ožujka na mrežnim stranicama Agencije, čime je osigurana dostupnost, transparentnost i uniformnost pregleda i preuzimanja podataka ISZO-a u strojno čitljivom formatu, te su informacije dostupne za pronalaženje i preuzimanje na jednom jedinstvenom mjestu.

Nastavljeno je s unaprjeđenjem ENVI sustava koja ima za cilj očuvanje kontinuiteta podataka, povećanu atraktivnost prikaza podataka *Atlasa okoliša*, poboljšanje poslovnih procesa uspostavom novih funkcionalnosti te osiguranje kontinuirane harmonizacije podatkovnih skupova sukladno smjernicama INSPIRE direktive.

Pored nadogradnje portala, provodila se cjelovita i sustavna kontrola, administracija, te potrebna korekcija podataka o pripadajućim lokacijama uz pripadajuće ažuriranje podataka.

Informacijski sustav industrije i energetike

Informacijski sustav industrije i energetike čine baze podataka s pripadajućim aplikacijama i očevidnici: *Registar onečišćavanja okoliša* (u daljnjem tekstu: ROO), *Registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća* (u daljnjem tekstu: RPOT/OPVN), *Očevidnik uporabnih dozvola kojima su utvrđeni objedinjeni uvjeti zaštite okoliša i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za postojeća postrojenja* (u daljnjem tekstu: BOUDR) te *Karte eksploatacijskih i istražnih polja mineralnih sirovina u RH*. Sustav ROO sadrži bazu podataka ROO, javni preglednik te Hrvatski nacionalni portal ROO te je u njemu aktivno je 7 526 korisničkih računa.

Tijekom godine izgrađen je novi portal/preglednik u sklopu projekta CRO EPR: Prijelazni instrument, Twinning projekt: *Unaprjeđenje Registra onečišćavanja okoliša (ROO) i integracija u Informacijski sustav zaštite okoliša (ISZO)*, koji je u odnosu na već postojeći preglednik lakši za ažuriranje i korištenje te sadrži podatke iz sustava ROO od 2014. godine nadalje. Putem preglednika osiguran je pristup ažurnim i verificiranim prostornim i neprostornim podacima o nastalim emisijama u zrak odnosno ispuštanjima i prijenosu onečišćujućih tvari u vode/more te nastanku i prijenosu otpada u RH, stručnoj i zainteresiranoj javnosti te ostalim javnim i državnim institucijama.

U skladu sa zahtjevima iz Pravilnika o Registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“, broj 87/15), započela je nadogradnja informacijskog sustava, no slijedom neispunjenja obveza od strane izvođača nisu puštene u rad sve potrebne funkcionalnosti. Polovinom godine započela je izgradnja novog sustava ROO, te je do kraja godine dovršena faza 1 prema ugovorenom planu. Izrađene su upute i ažurirani ostali alati za pomoć obveznicima. Podatke iz sustava ROO koristi i FZOEU za izračun naknada pojedinim obveznicima što je podrazumijevalo kontinuiranu suradnju na osiguranju prijenosa podataka.

Poslovi na *Informacijskom sustavu industrije i energetike* bili su usmjereni i na praćenje provedbe preventivnog, korektivnog i adaptivnog održavanja aplikacijskog sustava *ROO te aplikacijskog sustava RPOT/OPVN*. Periodičkim provjerama osigurana je ispravnost rada sustava.

² INSPIRE Direktiva je prenesena u nacionalno zakonodavstvo Zakonom o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka („Narodne novine“, broj 56/13).

Informacijski sustav zdravlja i sigurnosti

Nadogradnjom i održavanjem geografsko-informacijskog sustava za upravljanje i analizu *Baza podataka strateških karata buke i akcijskih planova* osigurana je dostupnost prostornih podataka sukladno važećim zakonima i pravilnicima. Aktivnosti su bile usmjerene izradi standardiziranih web prostornih servisa za pregled i preuzimanje prostornih podataka strateških karata buke. Servisi za pregled (engl. Web Map Service, skraćeno: WMS) i servisi za preuzimanje (engl. Web Feature Service, skraćeno: WFS) podataka, izrađeni su prema smjernicama i standardima INSPIRE direktive, te su dostupni na mrežnim stranicama Agencije. U njima su opisani metapodatkovni profili, kako za cijeli podatkovni sustav tako i za svaki od navedenih servisa. Od travnja je dostupna usluga preuzimanja prostornih podataka strateških karata buke koja je u potpunosti modelno usklađena sa smjernicama i provedbenim pravilima INSPIRE direktive. Daljnja nadogradnja sustava obuhvatila je razvoj višestrukih razrednih raščlanjivanja indikatora buke u svrhu detaljne analize izloženosti područja ili broja stanovnika prekomjernoj buci iz okoliša, što bi osiguralo pravovremeno donošenje akcijskih planova s obzirom na kvalitetu zdravlja ljudi na promatranom području. Integriranje novog seta podataka - Demografskog atlasa Državnog zavoda za statistiku, proširit će mogućnosti statističkih analiza izloženosti rizičnim razinama buke nad implementiranim podacima kroz webGIS portal. Izrađena je publikacija koja će osim promocije sustava i navedenih informacija pružiti konkretne indikatore i analize utjecaja buke u RH, i to na osnovu podataka Demografskog atlasa DZS-a, podataka administrativne podjele Republike Hrvatske, kao i samih podataka iz strateških karata buke.

Dodatna važnost ovih podataka je činjenica da se oni koriste za pomoć pri provedbi izvješćivanja iz područja buke koje je provedeno i tijekom 2017. godine.

Informacijski sustav zaštite zraka

Ugovorenim preventivnim, korektivnim i adaptivnim održavanjem aplikacijskih sustava izvršena je provjera ispravnosti rada sustava, posebno na *Portal Kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj, te bazama podataka: Emisije iz nepokretnih izvora, Kvaliteta goriva na benzinskim postajama i skladištima, te Hlapivim organskim spojevima*. Započeta nadogradnja baze podataka *Emisije iz nepokretnih izvora* potaknuta je novim zakonskim i izvještajnim obavezama, će biti nastavljena i u 2018. godini, kao i nadogradnja Portala Kvaliteta zraka u RH Nadogradnjom baze podataka *Kvaliteta goriva na benzinskim postajama i skladištima* unaprijeđena je stabilnost i funkcionalnosti sustava, poboljšan je rad u aplikaciji, izrađena je prostorna vizualizacija lokacija benzinskih postaja i skladišta, te je unaprijeđen aplikativni modul sustava.

Informacijski sustav klimatskih promjena

Završen je projekt uspostave *Integrirane informatičke platforme za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova* (u daljnjem tekstu: IIPETS), čime je olakšana i ubrzana komunikacija između nadležnih tijela i obveznika sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova. Povećanom razinom slijedivosti podataka omogućeno je smanjenje mogućnosti pogrešaka, a komunikacija putem elektroničke platforme ubrzati će procese poslovanja. Implementacija IIPETS sustava će omogućiti i pregled povijesne dokumentacije kao i čuvanje u digitalnome obliku. Unaprijeđenje IIPETS sustava u 2018. godini će se nastaviti kako bi se izgrađen sustav prilagodio ažurnim obrascima i zahtjevima Europske komisije (u daljnjem tekstu: EK) prema svim obveznicima sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova.

U ožujku je uspostavljen web portal za prijavu nepokretnih uređaja i opreme koji sadrže 3 kg ili više tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluoriranih stakleničkih plinova (PNOS) te *Registar pravnih i fizičkih osoba – obrtnika* (REG 1) i *Registar ovlaštenih osoba – servisera* (REG 2). U okviru korisničke podrške za PNOS web aplikaciju administrirano je 352 korisnika putem elektroničke pošte ili telefonom.

Uspostavljena je web aplikacija za dostavu očevidnika o kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima (KT obrasci) te je u okviru korisničke podrške administrirano 55 korisnika elektroničke pošte ili telefonom.

Informacijski sustav za more

Baza *Kakvoća mora za kupanje* programski je održavana, te je prilagođena za prihvata podataka za kupališnu sezonu za 2017. godinu i programski doručena za potrebe lakše izrade izvješća kao i za potrebe redovnog izvješćivanja kupaca o kakvoći mora za kupanje tijekom sezone za kupanje u 2017. godini.

GIS preglednik *Sustava praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora* je ažuriran redovito. Baza *Podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša* programski je održavana te je prilagođena za prihvata podataka i izračun pokazatelja za 2016. godinu, te izradu pokazatelja za četverogodišnje razdoblje, od 2013. do 2016. godine, te doručena za potrebe lakše izrade izvješća o stanju okoliša. Sustavnom komunikacijom s dionicima zaduženim za ažuriranje podataka, osigurana je potrebna kvaliteta podataka.

Baza podataka *Izvještajni sustav za praćenje i promatranje za stalnu procjenu stanja Jadrana* programski je održavana te je prilagođena za prihvata podataka prikupljenih kroz provedbu monitoringa Jadrana u 2017. godini.

Baza podataka i pokazatelja u vezi ciljeva i mjera zaštite morskog okoliša je dijelom sadržajno ažurirana.

Uspostavljena je *Baza antropogenih pritiska, upotreba i ljudskih aktivnosti u morskome okolišu ili s utjecajem na njega* koja će se u sljedećem razdoblju biti popunjena podacima.

Nadograđen je i sadržajno ažuriran web portal za more u cilju osiguranja dostupnosti podataka za Europskom agencijom za okoliš (u daljnjem tekstu: EEA) i EK te propisano nacionalno informiranje javnosti o implementaciji Direktive o strategiji mora u RH.

Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Tijekom godine provedena je uspostava sustava *Registar djelatnosti gospodarenja otpadom* koji će uključivati zadnje promjene i dopune pravilnika i zakonskih normi.

Uspostavljen je sustav *Očevidnik o nastanku i tijeku otpada* (e-ONTO) u opsegu traženih funkcionalnosti koji se tijekom godine korišten u edukativne svrhe, dok se početak operativnog korištenja planira od početka 2018. godine slijedom Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 73/17) koji propisuje da osoba koja obavljanjem svoje djelatnosti proizvodi otpad i osoba koja obavlja djelatnost gospodarenja otpadom je dužna voditi *Očevidnik o nastanku i tijeku otpada* za svaku vrstu otpada. *Očevidnik o nastanku i tijeku otpada* sastoji se od obrasca očevidnika (obrazac ONTO) i pratećih listova (obrazac PL-O) za pojedinu vrstu otpada, pri čemu je unos podataka u njih omogućen elektroničkim putem.

Ažurirani su prostorni podaci Informacijskog sustava gospodarenja otpadom i to za atribute lokacije odlagališta otpada, lokacije tvrtki upisane u *Očevidnik energetske oporabilosti* određenog otpada, lokacije tvrtki koje imaju dozvolu za spaljivanje i suspaljivanje, stopa uporabe po županijama, lokacije reciklažnih dvorišta, lokacije kompostana, količine komunalnog otpada po županiji, količine komunalnog otpada iz turizma po županijama, lokacije kazeta za azbest, lokacije crnih točaka, lokacije bioplinskih postrojenja.

Nadogradnjama sustava *Registar dozvola i potvrda za gospodarenje otpadom* omogućen je uvid u preslike važećih dozvola tvrtki za gospodarenje otpadom. Time radnici MZOE-a, kao i nadležnih upravnih tijela u županijama i Gradu Zagrebu te ostalih institucija, temeljem postojećih nadležnosti za poslove gospodarenja otpadom mogu pristupiti navedenim dozvolama, čime je povećana razina informiranosti postojećih tijela.

Informacijski sustav tla i zemljišta

U sklopu razvoja Informacijskog sustava tla i zemljišta, Agencija je sklopila s EEA okvirni ugovor za implementaciju servisa za motrenje zemljišta za razdoblje 2017. – 2021., u okviru kojeg će se proizvesti nove baze podataka pokrova i korištenja zemljišta *CORINE Land Cover* za 2018. godinu. Temeljni proizvodi Copernicus programa su *CORINE Land Cover* (u daljnjem tekstu: CLC) baze podataka kojima se prate promjene u pokrovu zemljišta i korištenju zemljišta na nacionalnoj i razini EU. CLC je u EU jedini izvor usklađenih geoinformatičkih podataka koji omogućuju analizu i kontrolu kvalitete podataka, izvješćivanje, modeliranje i predviđanje trendova za cjelokupni europski teritorij. Uz CLC u sklopu EEA ugovora, planirana je provedba verifikacije i poboljšanja visoko rezolucijskih slojeva za referentne godine, 2015. i 2018., kao i verifikacija i poboljšanje lokalne komponente pokrova zemljišta kroz Urban Atlas za referentnu 2012. godinu kao i područja pod Naturom 2000 te područja riječnih obalnih pojasa. Više o projektu u poglavlju 7.4.

Putem ENVI portala omogućena je dostupnost rezultatima projekta *Promjena zaliha ugljika u tlu i izračun trendova ukupnog dušika i organskog ugljika u tlu te odnosa C : N*. Za pregled i preuzimanje raspoloživi su podaci o stanju i promjenama zaliha organskog ugljika u tlu, ukupnom dušiku te odnosu ugljika i dušika, pristupačnim elementima u tlu, ukupnim metalima i potencijalno toksičnim elementima te mineraloškom sastavu tla. Uz podatke prikupljene na 725 lokacija različitog korištenja zemljišta diljem Hrvatske s tri dubine uzorkovanja tla i to 0-10 cm, 10-20 cm i 20-30 cm, dostupni su i stariji podaci o stanju organskog ugljika u tlu, ukupnom dušiku te odnosu ugljika i dušika, koji su analizirani iz arhiviranih uzoraka tla projekta *Osnovne geokemijske karte RH*, Hrvatskog geološkog instituta, sa 2500 lokacija, na dubini uzorkovanja tla 0-20 cm, prikupljeni u vremenskom razdoblju 1992. – 2002.

Informacijski sustav općih tema zaštite okoliša

Baza dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša kontinuirano je ažurirana, pa se u bazi krajem 2017. godine nalazilo 1 252 dokumenata (Strategija, Planova, Programa i Izvješća). Portal EMAS³ je, po potrebi, ažuriran u suradnji s MZOE-om i ostalim dionicima sustava. Uvođenjem akreditacijske sheme u travnju 2016., EMAS sustav je u cijelosti uspostavljen, no u Registru sustava EMAS trenutno nema registriranih organizacija. Kako bi se organizacije privukle da u svoje poslovanje uvedu ovaj sustav upravljanja okolišem, potrebno je intenzivirati promociju i nastaviti s poticajima za uvođenje ovog sustava upravljanjem okolišem u poslovanje organizacija, što je u domeni Povjerenstva za EMAS pri MZOE-u.

3.4. Informacijski sustav zaštite prirode

Agencija kao pravni slijednik DZZP-a prema Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) uspostavlja i vodi Informacijski sustav zaštite prirode (u daljnjem tekstu: ISZP). ISZP čini skup baza podataka, aplikativnih rješenja i web servisa namijenjenih pohrani, održavanju i dijeljenju podataka vezanih za različite komponente biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitu prirode u RH.

Sastavljen je od većeg broja komponenata – tematskih baza podataka, koje se redovito održavaju i ažuriraju, čime su podaci dostupni preko Bioportala (www.bioportal.hr), centralnog web rješenja koje osigurava javni pristup ažurnim i verificiranim prostornim i ne-prostornim podacima o bioraznolikosti i zaštiti prirode u RH.

Uspostava ISZP-a je jedno od značajnih postignuća u zaštiti prirode, od višestruke koristi za sektor zaštite prirode, javnost i za ostale korisnike. Kontinuirana organizacija sustava te osiguranje pohrane i ažuriranja podataka, predstavljaju podlogu za postojeće i buduće obveze izvješćivanja, posebice o provedbi EU direktiva iz područja prirode. Stoga ISZP zahtjeva stalnu administrativnu i stručnu podršku.

Nastavljeno je održavanje i ažuriranje Internog portala ISZP-a i javnog dijela Bioportala. Tijekom godine radilo se na identifikaciji i uklanjanju grešaka zabilježenih na internom portalu ISZP-a, namijenjenom poboljšanju komunikacije i razmjene informacija i jačanja kapaciteta djelatnika u sektoru zaštite prirode, kao i uspostavi redovitog ažuriranja svih podataka. Izrađeni su uvjeti i prava korištenja sadržaja ISZP-a.

Nastavljen je rad na pojedinim komponentama/tematskim bazama ISZP-a kako slijedi.

3.4.1. Cro-Speleo i Katastar speleoloških objekata

U okviru provedbe projekta *Unaprjeđenje kvalitete podatka i prostornih podloga te tehničke infrastrukture Informacijskog sustava zaštite prirode (ISZP) uključujući razvoj i integraciju speleološkog katastra RH za potrebe učinkovite provedbe Natura 2000 u Hrvatskoj*, koji se provodi uz potporu FZOEU-a i NIP projekta, nastavljen je rad na uspostavi *Katastra speleoloških objekata RH* kojeg zajednički uspostavljaju speleološke udruge i Agencija (prethodno DZZP) u sklopu *CroSpeleo baze* kao dijela ISZP-a. *Katastar speleoloških objekata RH* redovno je

³ Sustav Europske unije za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (u daljnjem tekstu: EMAS)

ažuriran na Bioportalu. Kao nadopuna Katastru, razvijena je 3D aplikacija za pregled i mjerenja digitalnih prostornih podataka o speleološkim objektima. Katastar objedinjava podatke o poznatim speleološkim objektima u RH te trenutno sadrži provjerene podatke za gotovo 1500 speleoloških objekata, a u tijeku je provjera za njih još 240. *Katastar speleoloških objekata Republike Hrvatske* je redovito ažuriran i održavan. I dalje traje uspješna suradnja s Hrvatskom gorskom službom spašavanja (u daljnjem tekstu: HGSS) temeljem Sporazuma o suradnji na razmjeni i pristupu podacima u *Katastru speleoloških objekata Republike Hrvatske*. Još uvijek je u tijeku potpisivanje istovjetnog Sporazuma s Ministarstvom unutarnjih poslova. Sredstva nužna za osiguravanje ažuriranja i tehničkog održavanja Katastra bila su osigurana do rujna 2017. godine te trenutno nije poznato je li će i u kojem iznosu ona biti dostupna nakon tog razdoblja, čime se dovodi u pitanje funkcioniranje i dostupnost Katastra korisnicima. S obzirom na velik broj uključenih organizacija i institucija te brojne korisnike nužno je osigurati trajno, kontinuirano financiranje ažuriranja i održavanja Katastra te dovršetka CroSpeleo baze podataka.

3.4.2. Flora Croatica

Nastavljena je stručna administracija i tehničko održavanje baze *Flora Croatica Database*, a provedena je i tehnička nadogradnja baze. Pripremljen je nacrt novog Sporazuma između Agencije i Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (u daljnjem tekstu: PMF) o integraciji baze *Flora Croatica* u ISZP i poslan PMF-u na razmatranje.

3.4.3. Cro-Fauna

Nastavljen je rad na uspostavi *Kataloga vrsta CRO-Fauna* baze podataka. Radi ažuriranja baze su pripremljeni podaci za unos o vrstama u obrasce kompatibilne za integraciju u budući sustav Cro-Fauna nakon čega je provedena i validacija pripremljenih prostornih podataka za objavu na Internom portalu ISZP-a. Konačan dovršetak ove baze predviđen je kroz jedan od projekata Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: OPKK).

4. Izvješćivanje o stanju okoliša

Agencija je redovito prikupljala, objedinjavala, kontrolirala kvalitetu i cjelovitost podataka i informacija o okolišu te ih obrađivala, objavljivala i na temelju njih izvješćivala. Ova skupina poslova obuhvaća:

- izradu *Izvešća o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj*,
- izradu i dostavu nacionalnih izvješća i niza zadataka propisnih nacionalnim zakonodavstvom,
- ažuriranje i reviziju Nacionalne liste pokazatelja, te izradu pokazatelja okoliša,
- dostavu podataka i informacija prema propisima EU i prema međunarodnim ugovorima,

4.1. Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj

Poslovi u 2017. godini obuhvaćali su definiranje finalnog sadržaja i strukture *Izvešća o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj* kao i vremenskog plana izrade, te dodjele odgovornosti nadležnim djelatnicima Agencije kao i prikupljanja podataka od suradničkih institucija, uključujući i druge oblike suradnje. Napravljena je analiza dostupnosti podataka, kao i mapiranje nacionalnih pokazatelja, odabranih sukladno važećem Nacionalnom planu djelovanja za okoliš, („Narodne novine“, broj 46/02) i Strategiji održivog razvitka RH, („Narodne novine“, broj 30/09) te sukladno Globalnim ciljevima za održivi razvoj, definiranim od strane UN-a i pokazateljima koje EEA koristi u izradi Europskog izvješća o okolišu, u čijoj izradi sudjeluje i Agencija, čime će se postići daljnja sukladnost nacionalnih i izvješća na razini EU. Izrađena tematska poglavlja s podacima dostupnim do kraja 2017. godine su u fazi pregleda te je započeto s korekcijama od strane Uredništva.

4.2. Nacionalna izvješća po tematskim područjima – prikupljanje i obrada podataka

Poslovi izvješćivanja o stanju okoliša su heterogena skupina poslova kojima je obuhvaćeno prikupljanje, objedinjavanje, obrada podataka koji kasnije podliježu kontroli kvalitete podataka i informacija te konačno izrada izvješća ili nekih drugih prikladnih prikaza podataka.

Zrak

Zaprimljen je znatan broj upita telefonom i elektroničkom poštom od strane obveznika, u odnosu na prošlu godinu, zbog uspostave on-line prijave obveznika u bazu podataka *Hlapivi organski spojevi*. Obradeno je i analizano oko 150 zaprimljenih EHOS obrazaca te je u tijeku izrada Godišnjeg izvještaja o emisijama hlapivih organskih spojeva za 2016. godinu. Analizirano je i 30 REGVOC obrazaca kao i 30 BLV obrazaca koji predstavljaju podlogu za izradu Godišnjeg izvješća o hlapivim organskim spojevima u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila za 2016. godinu.

Ažuriranje baze podataka *Kvaliteta goriva na benzinskim postajama i skladištima*, je provedeno temeljem zaprimljenih podataka od 65 dobavljača, odnosno 750 benzinskih postaja na propisanim TNG i KTB1/BP1 obrascima. Navedeni podaci su analizirani, te su izrađena izvješća o tekućim naftnim gorivima kako prema obvezama EK tako i prema nacionalnom zakonodavstvu.

Redovito je kontrolirana kvaliteta prikupljenih podataka s automatskih postaja za trajno praćenje kvalitete zraka u tzv. realnom vremenu na portalu *Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj*. Ovaj portal sadrži javno dostupne podatke o izmjerenim vrijednostima koncentracija onečišćujućih tvari u realnom vremenu i validirane podatke iz državne i lokalnih mreža kao i godišnja izvješća o praćenju kvalitete zraka. Radi lakšeg razumijevanja podaci se prikazuju indeksom kvalitete zraka. Podaci o kvaliteti zraka se šalju u EEA/EK sustavom e-izvješćivanja, te su i javno dostupni, kao i Planovi za smanjenje onečišćenja zraka. Korisnicima je omogućen pristup statističkim preglednicima, prekoračenjima graničnih i ciljnih vrijednosti te trendovima kretanja. Podaci se prikazuju u tabličnom i grafičkom obliku, a mogu se i preuzeti putem e-servisa.

Od nadležnih upravnih tijela jedinica lokalne samouprave i Državnog hidrometeorološkog zavoda, zaprimljena su i pregledana 26 Izvještaja o razinama onečišćenosti i ocjeni kvalitete zraka, s 19 mjernih postaja državne i 49

mjernih postaja lokalne mreže. Analizirani su podaci za 2016. godinu na osnovu kojih je izrađeno *Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2016. godinu*.

Završeno je prikupljanje više od 600 Izvještaja o provedenim povremenim i/ili kontinuiranim mjerenjima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, te je završeno objedinjavanje i analiza podataka iz predmetnih izvještaja. Izrađen je Godišnji izvještaj o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora te unos Izvještaja o povremenim mjerenjima u Bazu podataka o nepokretnim izvorima.

Agencija je nositelj provedbe projekta *MPR 11- Izrada registra emisija onečišćujućih tvari za male i difuzne izvore s prostornom raspodjelom u EMEP mreži visoke rezolucije* koji je propisan Planom zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine („Narodne novine“, broj 112/14). U dosadašnjem tijeku projekta je izrađen emisijski registar za male i difuzne izvore, te za sve ostale prisutne pokretne i nepokretne izvore za područje Hrvatske i za aglomeracije (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek) te zasebno za grad Slavonski Brod. Izrađena je prostorna raspodjela koncentracija onečišćujućih tvari u EMEP mreži rezolucije $0,1^\circ \times 0,1^\circ$ long-lat, približne veličine 10 km x 10 km, za cijeli teritorij RH, a za aglomeracije: Zagreb, Rijeka, Split i Osijek, na prostornoj skali 0,5 km x 0,5 km. Time je napravljena geografska identifikacija svih točkastih, linijskih, površinskih i fugitivnih izvora emisija, čime su stvoreni stručni i tehnički preduvjeti za donošenje mjera i planova za smanjivanje utjecaja onečišćenja u ovisnosti o emisijama štetnih spojeva, atmosferskim uvjetima i kemijskim svojstvima s ciljem razlučivanja značajnih utjecaja, uvođenja kontrole i reguliranja ispuštanja emisija u zrak. Projekt započet u rujnu 2016. godine bi trebao završiti u svibnju 2018. godine.

Agencija je aktivno sudjelovala i u projektu *Jačanje inspekcije zaštite okoliša radi učinkovite kontrole praćenja kakvoće zraka i sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, kako bi se postigla bolja kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj*.

Klimatske promjene

U sklopu poslova razvoja i održavanja sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova, provjerena je cjelovitost godišnjih verificiranih izvještaja o emisijama za 50 postrojenja i jednog operatera zrakoplova, te za dva postrojenja isključenih iz sustava trgovanja emisijama. Izdano je 53 mišljenja na Izvješća o godišnjim emisijama od čega je u 40 mišljenja operaterima/verifikatorima dostavljen nalaz o greškama te je provedena jedna konzervativna procjena emisija. Izdano je 9 mišljenja za Planove praćenja za emisije stakleničkih plinova prilikom tijekom čega je bilo razmijenjeno 287 poruka e-pošte kako bi Planovi bili dopunjeni prema traženim zahtjevima i izdano stručno mišljenje Agencije. Pregledan je 21 Plan praćenja koje je potrebno uskladiti sa zahtjevima te je razmijenjeno 260 poruka e-pošte s operaterima postrojenja. Izdano je 34 mišljenja na zaprimljena izvješća o poboljšanjima metodologije praćenja emisije stakleničkih plinova, a za 11 izvješća o poboljšanjima su tražene i dopune.

Na deset održanih sastanaka Stručnog povjerenstva za tehnička pitanja u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova obrađeni su planovi praćenja postrojenja koji odstupaju od zakonskih zahtjeva, a ostvarene su i dvije stručne posjete postrojenjima vezano za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova.

Provedena je specijalistička Edukacija o rafinerijskim procesima koja je imala za cilj doseći potrebnu razinu znanja potrebnog za izradu stručnih mišljenja o Planovima praćenja iz rafinerija kao i zbog poboljšanja kvalitete prijavljenih podataka u informacijske sustave *ROO* i *Emisije iz nepokretnih izvora*, kao i za izradu *Izvješća o inventaru stakleničkih plinova* (engl. National Inventory Report, skraćeno: NIR), *Izvješća o proračunu emisija (LRTAP⁴)* i drugih izvješća.

Organiziran je 3. međunarodni verifikacijski forum s ciljem prijenosa novosti, razmjene iskustva i rasprave svih otvorenih pitanja koja se javljaju u Sustavu trgovanja emisijama stakleničkih plinova prilikom verifikacije *Izvješća o emisijama* sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 600/2012 o verifikaciji izvješća o emisijama stakleničkih plinova

⁴ Konvencija o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (engl. Long-Range Transboundary Air Pollution, u daljnjem tekstu. LRTAP)

i izvješća o tonskim kilometrima te o akreditaciji verifikatora i Uredbi komisije (EU) br. 601/2012 o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova.

U Registru Unije vođeno je ukupno 78 računa, od čega 10 nacionalnih, 58 računa operatera, jedan račun operatera zrakoplova, 8 računa verifikatora i jedan račun za trgovanje te je odgovoreno na 146 upita za 201 registriranog obveznika u sklopu korisničke podrške, te je riješeno 14 upita sa središnjim administratorom Registra Unije u EK.

Sukladno odredbama članka 100. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, br. 130/11 i 47/14), Agencija je korisnik dijela financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisija stakleničkih plinova. Zaprimljeni iznosi se koriste za pokrivanje troškova administriranja sustava trgovanja emisijskim jedinicama, poslove funkcioniranja Registra Unije, Nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova i drugih poslova vezanih za klimatske promjene. Sukladno *Planu korištenja sredstava iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama za razdoblje 2017. – 2019. godine*, na provedene aktivnosti je utrošeno 3.235.652,93 kn.

Završen je projekt *Unapređenje podataka o površinama i stanju pojedinih kategorija šuma i šumskog zemljišta s podacima o masenim udjelima ugljika (mrtve organske tvari i listinca)* čiji je cilj bio unapređenje sustava prikupljanja i razmjene podataka te izrade metodologije za njihovu obradu u skladu sa smjernicama UNFCCC⁵ i Kyotskog protokola, definiranih od strane IPCC⁶-a.

Završen je prvi dio projekta uspostave *Integrirane informatičke platforme za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova* izgradnjom koje je olakšana i ubrzana komunikacija između nadležnih tijela i obveznika sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova te je povećana razina slijedivosti podataka.

Otpad

Tijekom 2017. godine pripremljeno je i objavljeno na web stranici ukupno 17 izvješća i pregleda podataka o određenim temama iz područja gospodarenja otpadom, a krajem godine u izradi su se nalazila još 3 izvješća.

Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom („Narodne novine“, broj 99/15) početkom godine izrađeno je *Izvješće o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom 2015.*, a u prosincu i *Izvješće o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom 2016.* Temeljem zaprimljenih imenovanja i obavljene izobrazbe izrađen je *Pregled povjerenika i Pregled obavljene izobrazbe povjerenika za gospodarenje otpadom 2017.* Pripremljen je *Pregled akcija prikupljanja otpada u 2016.*, zatim *Pregled laboratorija koji obavljaju analizu fizikalnih i kemijskih svojstava otpada 2017.*, kao i *Pregled o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave i provedbe obveza izrade izvješća o planovima gospodarenja otpadom za 2017. godinu*, sve temeljem podataka prikupljenih sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 73/17).

Pregled podataka o odlagalištima i odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada u 2016. godini te Pregled podataka o odlagalištima i odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada za I. polugodište 2017. godine izrađeni su temeljem zaprimljenih podataka na OOO obrascima sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/14, 51/14, 121/15, 132/15). Izrađen je *Pregled podataka o mulju iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi za 2015.* koji sadržava podatke o lokacijama na koje se aplicira mulj sukladno Pravilniku o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi („Narodne novine“, broj 38/08). Izrađeno je *Izvješće o komunalnom otpadu 2016.*, temeljeno na podacima o sakupljenom i odloženom komunalnom otpadu, izradu kojeg propisuje i Uredba o komunalnom otpadu („Narodne novine“, broj 50/17) kao i *Pregled podataka iz Registra dozvola za gospodarenje otpadom i potvrda za prijevoz/posredovanje i izvoz neopasnog otpada 2017.* kojim se objavljuju podaci o važećim dozvolama za gospodarenje otpadom i popis tvrtki upisanih u Očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom MZOE-a. Podaci o prekograničnom prometu otpadom objavljeni su u *Izvješću o prekograničnom prometu otpada 2016.*, a izrađen je i *Pregled podataka o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada 2016.*

⁵ Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (engl. United Nations Framework Convention on Climate Change)

⁶ IPCC - Međuvladino tijelo o klimatskim promjenama (engl. Intergovernmental Panel on Climate Change)

Za Hrvatske vode isporučen je set podataka vezan za mulj iz pročištača, sukladno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda („Narodne novine“, broj 3/16).

Izrađen je *Pregled podataka o izvršenju obveza sukladno Pravilniku o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima* koji sadrži podatke o nezbrinjenoj opremi koja sadrži poliklorirane bifenile. Korištenjem podataka FZOEU-a te baze podataka ROO i dodatno prikupljenih podataka izrađeni su *Izvešće o gospodarenju otpadnom ambalažom 2016. te Izvešće o otpadnim vozilima i gumama 2016.*

Izrađivani su sljedeći pregledi podataka: *Pregleda podataka za 3 posebne kategorije otpada 2016: baterije i akumulatori, električni i elektronički otpad te otpadna ulja*, zatim *Pregled podataka o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest*, te *Pregled podataka o medicinskom otpadu, koji će biti završeni početkom 2018. godine.*

Projektom *Poboljšanje toka i kvalitete podataka o građevinskom otpadu i otpadu od vađenja mineralnih sirovina*, započetim u veljači 2016. a dovršenim početkom 2017. godine, izrađene su procjene količina, projekcije, te je provedeno unaprjeđenje kvalitete podataka o građevnom otpadu i otpadu od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Time su osigurani podaci za kvalitetnije planiranje infrastrukture i načina gospodarenja građevnim otpadom i otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

Projektom *Plan razvoja sustava za sprječavanje nastanka otpada te informiranja i razmjene dobre prakse*, trajanja od lipnja 2016. do srpnja 2017. godine je uspostavljanjen web portal za razmjenu informacija i primjera dobre prakse na temu sprječavanja nastanka otpada. Provedbom ankete su prikupljeni inicijalni podaci te je izrađena aplikacija za pretraživanje aktivnosti i projekata jedinica lokalne samouprave.

Industrija i energetika

Pripremljena su dva propisana nacionalna izvješća: *Izvešće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2016. godinu* i *Izvešće o podacima iz Registra postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (RPOT)/Očevidnika prijavljenih velikih nesreća (OPVN) za 2016. godinu*, slijedom kojih su pripremljene dvije publikacije: *Pregled odabranih podataka sustava Registra onečišćavanja okoliša (ROO)* i *Pregled odabranih podataka sustava RPOT/OPVN (Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća)*. Verificirani podaci o emisijama/ispuštanjima onečišćujućih tvari te tijekomima i prijenosu otpada koriste se za izradu više od 20 nacionalnih izvješća te izvješća prema EK te UN-u. Provedena je kontrola kvalitete dostavljenih podataka, usporedbom podataka prijašnjih godina, podataka istih ili srodnih sektora i djelatnosti, iznosa prijavljenih emisija pojedinih onečišćujućih tvari i prijavljenog otpada s podacima prema izvještajnim obvezama iz drugih tematskih područja te iz Okolišnih dozvola. Zbog promjena pragova iznad koji se prijavljuju onečišćujuće tvari odnosno nastanak i prijenos otpada, osobito za onečišćujuću tvar ugljični dioksid, provedene su dodatne analize prijavljenih emisija i pragova. Za potrebe izvješćivanja iz područja komunalnog otpada provedene su dodatne aktivnosti kontrole kvalitete i usporedbe tih podataka te podataka dojavljenih od strane nadležnih tijela. Prema županijama i Gradu Zagrebu kao nadležnim tijelima poslano je oko 300 obrazaca kontrole kvalitete podataka ROO. Zabilježen je povećan broj upita od strane stručne i zainteresirane javnosti, pravnih osoba i MZOE-a za emisije iz područja zraka te upita vezanih uz nastanak i prijenos otpada.

Veliki dio ljudskih kapaciteta bio je usmjeren provedbi projekta CRO EPR, o čijem radno-intenzivnom karakteru govori činjenica da je u odrađeno 51 tjedna misija u ukupnom trajanju od oko 180 dana, organizirano je 110 radionica i tematskih sastanaka, te je provedeno pet tematskih posjeta postrojenjima - obveznicima sustava ROO i jedno studijsko putovanje, izrađen je novi Priručnik za emisije u zrak, novo izvješće o pojedinim prijavljenim podacima u ROO, provedena je statistička obrada podataka koja će se koristiti i za sljedeća izvješćivanja, te je uz postojeći, izrađen novi portal koji sadrži podatke od prve izvještajne godine za E-PRTR podatke. Detaljnije o projektu u poglavlju 7.4.

Dovršeni su poslovi pripreme i obrade podataka 2016. godine za nacionalno izvješćivanje prema Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari („Narodne novine“, broj 44/14), pripremi kojeg je prethodila intenzivna kontrola kvalitete podataka u svezi točnosti prijave količina i vrsta opasnih tvari i grupa opasnih tvari, prijavljenih podataka iz područja Sustava upravljanja sigurnošću i Politike sprječavanja velikih nesreća, odabira ranga obveznika te kvalitete prijave iznenadnih događaja i velikih nesreća. U ispitivanje kvalitete uključena su bila i nadležna tijela i to MZOE i Državna uprava za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: DUZS), Inspekcija zaštite okoliša MZOE-a kao i obveznici. U kolovozu 2017. započeo je projekt *Unaprjeđenje*

sustava praćenja kemikalija i opasnih tvari te integracija SEVESO baze podataka u Informacijski sustav zaštite okoliša (ISZO) kao jedinstveni središnji SEVESO informacijski sustav (CRO SEVESO). Detaljnije o projektu u poglavlju 7.4.

Podaci o vrstama, količinama i grupama opasnih tvari te o velikim nesrećama, iznenadnim događajima i izbjegnutim nesrećama dostavljani su u sustav *Registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća* (u daljnjem tekstu: RPOT/OPVN) te su kontinuirano analizirani, u cilju poboljšanja kvalitete navedenih podataka. Tijekom 2017. godine u više navrata provedena je kontrola kvalitete podataka dostavljenih u sustav RPOT/OPVN. Ukupno su pregledani podaci za oko 250 obveznika, te je unutar baze odobreno 198 korisničkih računa, dok je poštom zaprimljeno 12 obrazaca RPOT. Kontrola kvalitete podataka provodi se osobito za obveznike koji podliježu europskom izvješćivanju odnosno dostavi podataka u baze eSPIRS i eMARS EK. Provedena je dodatna analiza podataka u bazama ROO i RPOT/OPVN u cilju objedinjavanja eventualnih podataka o ispuštanjima arsena i spojeva u županijama istočne Hrvatske, za potrebe rada i na zahtjev Odbora za zaštitu okoliša i prirode, Hrvatskog sabora.

U sklopu pripreme izvješćivanja prema Direktivi o industrijskim emisijama koja je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Zakonom o zaštiti okoliša ("Narodne novine", br. 80/13, 78/15), Uredbom o okolišnoj dozvoli ("Narodne novine", broj 8/14) te Pravilnikom o očevidniku izdanih okolišnih dozvola ("Narodne novine", broj 51/16), kontinuirano se analiziraju i pripremaju podaci. Ovim budućim izvještajem objediniti će se odgovori za postrojenja po sedam direktiva iz tematskih područja otpada, zraka, okolišnih dozvola te podataka iz baze ROO koji se odnose na pragove definirane od strane EK za E-PRTR obveznike. Prema modulu 2. navedenog izvješća potrebno je osigurati preduvjete za izradu aplikacije kojom će se na jednom mjestu objediniti svi opći podaci operatera i postrojenja RH. Nastavno će se elektroničkim alatom razvijenom od strane EEA, izvješćivati prema navedenoj obvezi, za obveznike ROO, RPOT/OPVN, ETS-a, okolišnih dozvola, hlapivih organskih spojeva i suspaljivanja otpada, što se želi postići tijekom 2018., kao i izrada baze podataka EK u kojoj će se na jednom mjestu nalaziti opći podaci svih obveznika dostave podataka.

Za potrebe Ministarstva zdravstva ažuriraju se podaci u *Geoinformacijskom sustavu karata buke i akcijskih planova zaštite od buke*. U cilju provedbe obveza izvješćivanja, od izrađivača su tijekom 2017. godine preuzeti Akcijski planovi zaštite od buke i Strateške karte buke, nabrojani su u točki 4.5. te su poslani u EK.

Kopnene vode i more

U tematskom području *kopnene vode/more* prikupljeni su i obrađeni podaci za potrebe izvješćivanja EEA i EK, te podaci potrebni za izračun pokazatelja. Prikupljanje i dostava podataka za izvješćivanje je provedeno u suradnji s Hrvatskim vodama, Državnim hidrometeorološkim zavodom i Institutom za oceanografiju i ribarstvo iz Splita te su svi potrebni podaci dostavljeni u EEA.

U okviru provedbe Odluke o donošenju Akcijskog programa Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem: *Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora* („Narodne novine“, broj 153/14), Agencija je provela četiri projekta za potrebe operativne provedbe *Sustava praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora*, te prikupila, validirala i unijela podatke u Izvještajni sustav monitoringa Jadrana. To su sljedeći projekti:

- *Provedba praćenja parametara potrebnih za ocjenu stanja deskriptora D5, D1, D2, D4 i D7 prema Planu monitoringa Jadrana za 2017. godinu u području sjevernog Jadrana;*
- *Provedba praćenja parametara potrebnih za ocjenu stanja deskriptora D5, D1, D2, D4 i D7 prema Planu monitoringa Jadrana za 2017. godinu u području srednjeg i južnog Jadrana;*
- *Provedba praćenja parametara potrebnih za ocjenu stanja deskriptora D10 i D11 prema Planu monitoringa Jadrana za 2017. godinu;*
- *Provedba praćenja parametara potrebnih za ocjenu stanja deskriptora D8 prema Planu monitoringa Jadrana za 2017. godinu.*

Usljed nedostatnih osiguranih financijskih sredstava, opseg provedbe *Sustava praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora* je proveden u smanjenom obujmu, odnosno određen je dio od 11 propisanih deskriptora dobrog stanja morskog okoliša.

U okviru sudjelovanja u provedbi Okvirne direktive o morskoj strategiji⁷, izrađene su primjedbe i dopune tijekom izrade Programa mjera zaštite i upravljanja morskim i obalnim područjem. Provedeno je nekoliko projekata vezano uz implementaciju zahtjeva direktive, prema zahtjevima iz članka 25. Uredbe o izradi i provedbi dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem („Narodne novine“, broj 112/14) vezanih uz osiguranje razvoja pokazatelja koji će služiti za prikupljanje podataka i izračun pokazatelja za potrebe ažuriranja dokumenata strategije. Za sada su provedeni poslovi koji su imali za cilj pripremu sustava za ažuriranje svih dokumenata morske strategije, te su provedena četiri projekata kroz koje su nadograđene postojeće baze Informacijskog sustava za more, što će poslužiti za izračun pokazatelja pritiska i utjecaja, u skladu sa zahtjevima vodiča za izvješćivanje u drugom ciklusu implementacije Okvirne direktive o morskoj strategiji. Za potrebe čl. 4. Direktive o morskoj strategiji izrađen je prijedlog izvješća tzv. morske izvještajne jedinice za potrebe usuglašavanja nadležnih tijela i kao početak drugog izvještajnog ciklusa provedbe navedene direktive.

Provedeni projekti u okviru sudjelovanja u provedbi Okvirne direktive o morskoj strategiji:

- *Usluga održavanja, prilagodbe i nadogradnje Izvještajnog sustava za sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadrana vezano uz Odluku o donošenju Akcijskog programa Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem: Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora (NN 153/14) te izrade i ažuriranja prostornih podataka vezanih uz morski okoliš,*
- *Usluga izrade Baze antropogenih pritiska, upotrebe i ljudske aktivnosti u morskom okoliš ili s utjecajem na njega za potrebe priloga III tablice 2. Direktive komisije (EU) 2017/845 od 17.05.2017. o izmjeni Direktive 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu okvirnog popisa elemenata koje treba uzeti u obzir pri pripremi morskih strategija,*
- *Usluga izrade objedinjenih pokazatelja stanja morskog okoliša, ribarstva i akvakulture za 2013.-2016. za potrebe izrade Nacionalnog izvješća o stanju okoliša te nadogradnja i prilagodba Baze pokazatelja na EU razini u cilju izvršenja obveza temeljem Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15),*
- *Usluga ažuriranja sadržaja i informatičke nadogradnje i prilagodbe web portala (CMS) Informacijskog sustava more za potrebe informiranja javnosti i provedbe poslova prema Programu vođenja Informacijskog sustava zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2017., dio: Sastavnice okoliša: Informacijski sustav tematskog područja more.*

Dorađen je *Nacrt plana provedbe sustava praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora s financijskom projekcijom* sukladno zahtjevima Direktive i primjedbama EK.

Vlada RH je donijela Odluku o donošenju Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 97/17), čime će se značajno povećati opseg obveza Agencije u narednom razdoblju. Agencija je sudjelovala kao partner na prijavi projekta SOUNDCAPE kojim će se doprinijeti provedbi jedne od mjera iz programa mjera zaštite morskog okoliša vezano uz podvodnu buku. Više u poglavlju 7.4.

Tlo, zemljište i poljoprivreda

U tematskim područjima *tlo i zemljište* prikupljaju se raspoloživi podaci na nacionalnoj razini o stanju i pritiscima na tlo. Završen je projekt „Promjena zaliha ugljika u tlu i izračun trendova ukupnog dušika i organskog ugljika u tlu te odnosa C:N“ čiji je bio prikupljanje odgovarajućih podataka za potrebe nacionalnog i međunarodnog izvješćivanja i određivanje metodologije u skladu sa smjernicama Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (skraćeno: UNFCCC), Kyotskog protokola definirane IPCC-om, Konvenciji Ujedinjenih naroda za borbu protiv dezertifikacije (skraćeno: UNCCD) te Konvenciji o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (skraćeno: LRTAP). Uzorkovanje tla je provedeno na 725 lokacija svih kategorija korištenja zemljišta, reprezentativnih s obzirom na udio u površini RH. Izrađeni su setovi podataka o stanju i promjenama zaliha

⁷ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za sudjelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) (Tekst značajan za EGP) (SL L 164, 25.6.2008.)

organskog ugljika u tlu, ukupnom dušiku te odnosu ugljika i dušika, pristupačnim elementima u tlu, ukupnim metalima i potencijalno toksičnim elementima te mineraloškom sastavu tla.

Na inicijativu MZOE, sudjelovalo se u pripremi dokumentacije projekta *Land Identification System for Croatia (CROLIS)* u sklopu LIFE instrumenta EK. Cilj projekta je razviti cjeloviti sustav identifikacije zemljišta i promjena u pokrovu i korištenju zemljišta u RH za potrebe nacionalnog i međunarodnog izvješćivanja te posebno za izradu matrice zemljišta u sektoru Korištenje zemljišta, promjena korištenja zemljišta i šumarstvo i izvješćivanje prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime sukladno Odluci 529/2013/EU. Navedeni sustav omogućiti će točan proračun emisija i odliva stakleničkih plinova do kojih dolazi zbog načina gospodarenja zemljištem.

U tematskom području *poljoprivreda*, prikupljaju se, obrađuju i izračunavaju podaci o poljoprivrednoj biljnoj i životinjskoj proizvodnji, potrošnji mineralnih gnojiva, crijevnoj i buražnoj fermentaciji domaćih životinja, poljoprivrednom tlu i zemljištu te sustavima gospodarenja stajskim gnojem radi izrade Izvješća o inventaru stakleničkih plinova (NIR) te pratećih izvješća sukladno obvezama RH prema UNFCCC i LRTAP konvencijama. Kontinuirano se radilo na unaprjeđivanju izvješćivanja te poboljšanju kvalitete potrebnih setova podataka. U svrhu poboljšanja izvješćivanja iz sektora poljoprivrede za potrebu izrade Izvješća o inventaru stakleničkih plinova izrađen je projektni zadatak te pokrenut postupak prikupljanja ponuda za projekt *Izračun nacionalnih faktora emisije CH₄ iz sektora crijevne i buražne fermentacije domaćih životinja te nacionalnih faktora emisije CH₄ i N₂O iz sektora gospodarenja stajskim gnojem sukladno propisanoj IPCC metodologiji (Good Practice Guidelines 2006) za potrebe izvješćivanja prema UNFCCC konvenciji*. Provedbom navedenog projekta ispuniti će se preporuka revizijskog tima EK i izračunati će se navedeni nacionalni faktori emisije sukladno preporučenoj metodologiji.

Opće teme zaštite okoliša

Pokazatelji okoliša, njih ukupno 32, namijenjeni široj i stručnoj javnosti, objavljeni su povodom Svjetskog dana zaštite okoliša u tradicionalnoj publikaciji *Okoliš na dlanu I – 2017*. Pokazatelji se također izrađuju i za potrebe razmijene podataka i izrade pokazatelja s EEA i drugim zainteresiranim stranama. Tako su u suradnji s Institutom za turizam, u projektu *Opservatorij održivog razvoja turizma*, za tematsko područje *Turizam i okoliš*, izrađeni odgovarajući pokazatelji na nacionalnoj razini, te se očekuju podaci i na razini destinacija.

Izrađeni su i dostavljeni podaci potrebni za izradu izvještaja *Environmental indicator report* namijenjenog praćenju učinkovitosti Sedmog akcijskog programa EU za okoliš. Za potrebe Mediteranskog akcijskog plana za održivu potrošnju i proizvodnju, u suradnji s državama strankama Barcelonske konvencije, izrađen je pregled pokazatelja i nadležnosti na nacionalnoj razini te je analizirana dostupnost podataka za pokazatelje za područje Mediteranska strategija za održivi razvoj/Održiva potrošnja i proizvodnja.

Tablica 2 Izrađena nacionalna izvješća po tematskim područjima*

Tematsko područje	Planirana (br.)	Izrađena (br.)
Kvaliteta zraka	1	1
Otpad	20	17**
Industrija i energetika	2	2

* Izrada izvješća podrazumijeva i kontinuirani rad na kontroli kvalitete i analizi podataka u cilju izrade kvalitetnih izvješća

** Izrada izvješće je odgođena uslijed prioritetnijih poslova, biti će izrađeni početkom 2018. godine

4.3. Korisnička podrška

Sastavni dio svakodnevnih poslova koji prethode izvješćivanju obuhvaćaju prikupljanje, objedinjavanje, te obradu podataka na što se nadovezuju poslovi osiguranja i kontrole kvalitete podataka i informacija. U svakodnevnom poslovanju Agencija pruža korisničku podršku u radu sa sustavima i bazama podataka ISZO-a, poglavito u tematskim područjima kvaliteta zraka, klimatske promjene i otpad. Velika skupina poslova se odnosila na ažuriranje podataka i informacija u aplikacijama, sustavima i bazama ISZO-a. U sklopu korisničke podrške provodilo se ažuriranje uputa s najčešće postavljenim pitanjima te davanjem odgovora na pitanja korisnika putem telefona, elektroničke pošte te putem aplikacije *Helpdesk*. Također se u cilju osiguranja prijave

podataka internetskim aplikacijama od strane pojedinih obveznika provodilo i administriranje korisničkih računa pojedinih baza. Provedene aktivnosti imale su za cilj olakšavanje rada korisnicima pri unosu podataka i povećanje stupnja točnosti dostavljenih podataka.

Tablica 3 Korisnička podrška po tematskim područjima i kanalima potpore u 2017. godini

Tematsko područje Kanal potpore	e-pošta	Telefon	Aplikacija Help Desk	Ukupno
<i>Industrija i energetika</i>	1668	1130	404	3202
<i>Klimatske promjene</i>	870	2000	-	2870
<i>Otpad</i>	210	nije mjereno	50	260
Ukupno	2748	3130	454	6332

4.4. Nacionalna lista pokazatelja

Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 78/15), Nacionalna lista pokazatelja (u daljnjem tekstu: NLP) ažurira se prema potrebi, te je krajem 2017. godine izvršena nadopuna NLP-a. NLP u 11 tematskih područja i 28 tematskih podpodručja sadrži 253 podatkovne tablice s metodologijom potrebnom za izradu pokazatelja sastavnica okoliša i sektorskih opterećenja te općih i integriranih tema zaštite okoliša. Objedinjavanje, pregled i korekciju postojećih tablica te njihovu pripremu za objavu na internetskim stranicama Agencije započeto je u 2017. godini, te se planirani dovršetak navedenih poslova i javna objava NLP očekuje u veljači 2018. godine.

4.5. Izvješćivanje prema EK i međunarodnim tijelima

U sklopu izvješćivanja prema EK dostavljeni su setovi podataka i izvješća prema Direkciji za okoliš, Direkciji za industriju i energetiku, Direkciji za klimu, Eurostat-u, Zajedničkom istraživačkom centru (engl. Joint Research Center, u daljnjem tekstu: JRC) te EEA.

Kopnene vode i more

U suradnji s Državnim hidrometeorološkim zavodom i Hrvatskim vodama izrađeni su setovi podataka za EEA:

- *Set podataka vezan uz kakvoću rijeka, jezera i podzemnih voda* (engl. WISE SoE Water quality - WISE 4) za 2013. - 2014. te *Set podataka vezan uz kakvoću rijeka, jezera i podzemnih voda* za 2015. godinu. Prije dostavljeni setovi su korigirani sukladno novoj EEA metodologiji te ponovno učitani.
- *Prostorni podaci za WISE SoE* (engl. WISE SoE Spatial data – WISE 5) za 2017.
- *WISE SoE Watch list za 2017.*

EEA je odgodila dostavu ostalih setova podataka jer je u tijeku usklađivanje *WISE SoE* podataka sa zahtjevima vodnih direktiva te prilagođavanje EEA sustava za prihvatanje podataka.

Agencija je surađivala s EEA davanjem podataka i mišljenja, temeljem čega je EEA izradila *Nacionalno izvješće o kakvoći mora za kupanje u sezoni 2017. godini* bazirano na dostavljenoj četverogodišnjoj tj. konačnoj ocjeni za razdoblje 2013.-2017. godine, te *Izvješće o kakvoći voda za kupanje u Europi u sezoni 2016.*

U EK su dostavljeni *Popis kopnenih plaža za kupanje u 2017. godini*, koje su izradile Hrvatske vode te *Popis morskih plaža za kupanje u 2017. godini*, koji je izradila Agencija. Dostavljeno je i *Izvješće o monitoringu i klasifikaciji voda i mora za kupanje za sezonu 2017.* prema Direktivi 2006/7/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kakvoćom vode za kupanje i ukidanju Direktive 76/160/EEZ (SL L 64, 4. 3. 2006.), u dijelu koji se tiče mora za kupanje, dok je dio vezan za vode za kupanje dostavljen od strane Hrvatskih voda.

Provedba ove direktive obuhvatila je i kontinuirano prikupljanje podataka monitoringa kakvoće mora za kupanje te je tijekom sezone za kupanje redovito izvješćivana javnost u cilju zaštite zdravlja kupaca što je postignuto nadogradnjom i održavanjem Baze o kakvoći mora za kupanje.

U sklopu drugog ciklusa provedbe izvješćivanja propisanog Okvirnoj direktivi o morskoj strategiji, za koju je Agencija na razini RH nadležno tijelo za izvješćivanje, provedena su četiri projekta radi prikupljanja i obrade potrebnih podataka koji će biti korišteni za ažuriranje svih dokumenata morske strategije te za prilagodbu i doradu baza podataka, kao i za osiguranje pristupa podacima od strane EEA/EK i informiranja javnosti. Agencija je sudjelovala u izradi *Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem* sukladno zahtjevima članka 13 Okvirne direktive o morskoj strategiji te je završen je unos svih podataka u web aplikaciju EEA/EK.

Zrak/klima

Izrađena izvješća:

- *Izvješće o kvaliteti benzina i dizelskog goriva za 2016. godinu* izrađeno sukladno Direktivi 98/70/EZ i njezinim izmjenama (Direktiva 2003/17/EK, Direktiva 2009/30/EK, Direktiva 2011/63/EU, Direktiva 2014/77/EK i Direktiva (EU) 2015/1513) (engl. Report on the quality of petrol and diesel fuels 2016),
- *Izvješće o kvaliteti teškog loživog ulja i plinskog ulja za 2016. godinu* izrađeno sukladno „Sumpornoj“ direktivi (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (engl. Report on the quality of heavy fuel oils, and gas oils 2016),
- *Izvješće o kvaliteti brodskog goriva za 2016. godinu* izrađeno sukladno „Sumpornoj“ direktivi (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (engl. Report on the quality of marine fuels 2016),
- Izvješćivanje o procjeni i upravljanju kvalitetom zraka kao i o uzajamnoj razmjeni informacija o mrežama i postajama, te mjerenjima kvalitete zraka prema Direktivi 2004/107/EZ i 2008/50/EZ i Odluci 2011/850/ EU (IPR): za skupove podataka B – informacije o zonama i aglomeracijama, C – informacije o sustavu procjenjivanja, D – informacije o metodama procjene, E – informacije o validiranim podacima (mjerenja i modeli), F – informacije o agregiranim podacima (mjerenja i modeli) i G – informacije o postizanju okolišnih ciljeva,
- *Izvješćaj o velikim uređajima za loženje* (engl. Report on Directive 2001/80/EC On the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants),
- *Izvješće o nacionalnim emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari za 2015.* (engl. Directive 2001/81/EC on national emissions ceilings for certain atmospheric pollutants - NEC Direktiva),
- Izvješće o proračunu emisija onečišćujućih tvari u zrak na teritoriju RH za 2015. godinu (prema Konvenciji o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka - LRTAP),
- *Preliminarno izvješće o emisijama stakleničkih plinova RH 2015 (mini NIR 2017) sukladno čl. 7. Uredbe 525/2013 EU Parlamenta i vijeća o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova),*
- *Izvješće o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske (NIR 2017),* (engl. National Inventory Report 2017.),
- *Izvješće o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske (NIR 2017) ponovni podnesak,* (engl. National Inventory Report 2017.) Resubmission,
- *Izvješćivanje o jedinicama Kyotskog protokola u SEF (engl. Standard Eletronic Format) 2016.,*
- *Izvješće o projekcijama stakleničkih plinova Republike Hrvatske, 2017,*
- *Izvješće o provedbi politika i mjera za smanjenje emisija i povećanje odliva stakleničkih plinova Republike Hrvatske, 2017,*
- *Izvješće o primjeni Direktive 87/2003/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (čl. 21.) sukladno Provedbenoj odluci komisije (EU) br. 166/2014.*
- *Približno izvješće o emisijama stakleničkih plinova sukladno članku 8. Uredbe (EU) br. 525/2013 i članku 17. Provedbene uredbe 749/2014/EU (Proxy NIR 2017).*

Tlo, zemljište, poljoprivreda

Revidirani su i dostavljeni podaci o Napretku u gospodarenju onečišćenim lokalitetima (engl. *Questionnaire - Data request for the revision of the indicator LSI003- Progress in the management of contaminated sites in*

Europe). Za potrebe Ministarstva poljoprivrede i izradu *Izvješća RH temeljem članka 10. Direktive Vijeća 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla* (SL L 375, 30. 12. 1991.) te sa ciljem usklađivanja podataka, dostavljeni su *setovi podataka o korištenju zemljišta prema IPCC metodologiji, setovi podataka o biljnoj i stočarskoj proizvodnji te potrošnji mineralnih gnojiva* koji se koriste za izvješća prema UNFCCC i EK.

U suradnji s DZS-om dostavljen je *Set podataka o korištenju zemljišta i promjenama u korištenju zemljišta* (engl. Annex to the questionnaire on Agricultural Resources Land Use and Irrigation) za potrebu izvješćivanja prema Organizaciji za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO UN).

Otpad

Isporuke izvješća ovog tematskog područja imala su za svrhu izvješćivanje o provedbi pojedinih direktiva odnosno izvješćivanje o stupnju dostizanja propisanog cilja zadanog EU propisom kao i izvješćivanje o isporuci traženog statističkog podatka prema nadležnoj instituciji – Eurostat-u. Ispunjeno je 8 izvještajnih obveza prema EK i Eurostat-u:

- Izvješće sukladno Bazelskoj konvenciji o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (za Sekretarijat Bazelske konvencije),
- Izvješće o pošiljkama otpada sukladno Uredbi o pošiljkama otpada EK br. 1013/2006 od 14. lipnja 2006. (za EK / Eurostat),
- Izvješće o otpadnoj ambalaži sukladno Direktivi 2004/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (za EK / Eurostat),
- Izvješće o usklađenju s ciljevima za sakupljanje baterija sukladno Direktivi 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (za EK / Eurostat),
- Izvješće o usklađenju s ciljevima za recikliranje baterija sukladno Direktivi 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (za EK / Eurostat),
- Izvješće o usklađenju s ciljevima ponovne uporabe/recikliranja/oporabe otpadnih vozila sukladno Direktivi 2000/53/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (za EK / Eurostat),
- Izvješće o pokazateljima održivog razvitka, komunalni otpad prema Odluci 1578/2007/EK o statističkom programu 2008.-2012. - prema sporazumu s DZS (za Eurostat),
- Godišnji podaci o količinama i kategorijama EE opreme i gospodarenju sakupljenim otpadom.

Do kraja izvještajnog razdoblja izrađivana su dva izvješća koja će biti završena početkom 2018. godine:

- Izvješće o usklađenju s ciljevima prema Okvirnoj direktivi o otpadu 2008/98/EC, koje se izrađuje na dobrovoljnoj osnovi za 2016. godinu. Dostavljaju se podaci o ciljevima za komunalni i građevni otpad. Do kraja izvještajnog razdoblja je izrađeno je 90% izvješća, a dostava izvješća je planirana za siječanj.
- Izvješće o provedbi Direktive o spaljivanju otpada 2000/76/EC (čl.15) – obzirom na ukidanje direktive, podaci će biti dostavljeni u veljači 2018. godine u okviru izvješćivanja prema Direktivi o industrijskim emisijama, za što je rok u veljači 2018. godine.

Sljedeća izvješća nisu izrađena jer nije bilo događaja u referentnom razdoblju o kojima se izvješćuje:

- *Izvješće o događajima o kojima su obavijestili operatori postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja mineralnih sirovina* sukladno Direktivi 2006/21/EZ Europskoga Parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od djelatnosti vađenja mineralnih sirovina,
- *Izvješće o opasnom sadržaju u ambalažnom otpadu i ostali dobrovoljni podaci o ambalaži i ambalažnom otpadu* sukladno Direktivi 2004/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu.

Industrija i energetika

Iz područja izvješćivanja u E-PRTR, osim dostavljenih primarnih setova podataka za 2015. godinu u ožujku, na zahtjev EEA dostavljena su i dva dodatna ažurirana seta podataka za 2014. i 2015. godinu, u svibnju i rujnu, obzirom da je EEA tijekom 2017. povećala kontrolu kvalitete podataka. Iz područja buke također je došlo do povećane dostave podataka prema EK, sukladno podacima dostavljenim od strane obveznika. Isporuke izvješća i setova podataka ovog tematskog područja imala su za svrhu izvješćivanje o provedbi pojedine direktive odnosno izvješćivanje o stupnju dostizanja propisanog cilja zadanog EU propisom.

Izrađeni i dostavljeni setovi podataka:

- Izvješće prema E-PRTR⁸ u sklopu Europske informacijske i promatračke mreže.
- Podaci o postrojenjima u kojima su prisutne opasne tvari iz baze RPOT/OPVN su učitani u bazu eSPIRS⁹ pri Zajedničkom istraživačkom centru EK (engl. Joint Research Centre, JRC),
- Dostavljen je i učitani Set podataka o prijavljenim velikim nesrećama u bazu eMARS¹⁰ pri Zajedničkom istraživačkom centru EK.

Iz područja izvješćivanja na temu buke, učitani su u baze podataka EEA:

- Sažetak akcijskog plana zaštite od buke za autocestu Rijeka-Zagreb (engl. Action plan summaries DF 7 and DF 10),
- Strateške karte buke i akcijski planovi glavnih željezničkih pruga (engl. Action plan summaries (DF 7 and DF 10),
- Sažetak akcijskog plana upravljanja bukom okoliša Grada Osijeka (engl. Action plan summaries (DF 7 and DF 10),
- Sažetak akcijskog plana zaštite od buke za Grad Zagreb (engl. Action plan summaries, DF 7 and DF 10),
- Strateške mape buke za ceste, željeznicu, gradove i industriju (engl. Strategic noise maps for roads, railway, cities and industry, DF 4 and DF 8),
- Izvješće za sve glavne ceste, željeznicu, aerodrome i aglomeracije – za Osijek, Rijeka, Split, Zagreb (engl. Report on all major roads, railways, airports and agglomerations – and for towns Osijek, Rijeka, Split, and Zagreb (DF 1-5).

Tablica 4 Izvješća i skupovi podataka prema EK po tematskim područjima

Tematsko područje	Planirana (br.)	Izrađena (br.)
Zrak	7	7
Klima	8	8
Otpad	12	8*
Industrija i energetika	9	9
Tlo, zemljište, poljoprivreda	3	3
Kopnene vode i more	8	8
Opća pitanja zaštite okoliša	2	2

* za dva izvješća nije bilo raspoloživih događaja, a dva izvješća će biti završena početkom 2018. godine.

⁸ Registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (engl. Pollutant Release and Transfer Register)

⁹ Baza podataka Europske komisije o postrojenjima u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (engl. The Seveso Plants Information Retrieval System)

¹⁰ Baza podataka Europske komisije o postrojenjima u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (engl. The Major Accident Reporting System)

Prema međunarodnim ugovorima RH ukupno je dostavljeno ukupno 11 izvješća prema 3 konvencije.

Zrak/klima

- Izvješće o emisijama onečišćujućih tvari u zrak na području Republike Hrvatske za 2015. godinu (LRTAP konvencija),
- *Izvješće o nacionalnim emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari za 2015.* (engl. Directive 2001/81/EC on national emissions ceilings for certain atmospheric pollutants - NEC Direktiva),
- *Preliminarno izvješće o emisijama stakleničkih plinova RH 2015 (mini NIR 2017) sukladno čl. 7. Uredbe 525/2013 EU Parlamenta i vijeća o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova)*,*
- *Izvješće o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske (NIR 2017),* (engl. National Inventory Report 2017.)*,
- *Izvješće o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske (NIR 2017) ponovni podnesak,* (engl. National Inventory Report 2017.) Resubmission,*
- *Izvješćivanje o jedinicama Kyotskog protokola u SEF* (engl. Standard Eletronic Format) 2016.*,
- *Izvješće o projekcijama stakleničkih plinova Republike Hrvatske, 2017,*
- *Izvješće o provedbi politika i mjera za smanjenje emisija i povećanje odliva stakleničkih plinova Republike Hrvatske, 2017,*
- *Izvješće o primjeni Direktive 87/2003/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (čl. 21.) sukladno Provedbenoj odluci komisije (EU) br. 166/2014.*
- *Približno izvješće o emisijama stakleničkih plinova sukladno članku 8. Uredbe (EU) br. 525/2013 i članku 17. Provedbene uredbe 749/2014/EU (Proxy NIR 2017).*

NAPOMENA: Izvješća označena s * se dostavljaju i EK i međunarodnim tijelima.

Otpad

- *Godišnje izvješće o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju za 2016.* (engl. Yearly report to the Basel Convention).

Tablica 5 Izvješća i skupovi podataka prema međunarodnim ugovorima kojih je RH potpisnik po tematskim područjima

Tematsko područje	Planirana (br.)	Izrađena (br.)
Zrak, klimatske promjene	10	10
Otpad	1	1

5. Programska aktivnost zaštite prirode

5.1. Inventarizacija i praćenje stanja prirode

Agencija kontinuirano radi na razvijanju sustava inventarizacije i praćenju stanja (monitoring) prirode. Osim kontinuirane nadopune podataka o sastavnicama prirode u RH putem obrade postojećih i prikupljenih podataka, Agencija provodi prioritetne aktivnosti inventarizacije te uspostave i provedbe praćenja stanja vrsta koje su ugrožene i zaštićene prema nacionalnim propisima, direktivama EU i drugim međunarodnim propisima, konvencijama i sporazumima kojih je RH stranka. Pritom Agencija surađuje s relevantnim znanstvenim institucijama, javnim ustanovama (u daljnjem tekstu: JU) za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima, prirodoslovnim muzejima, školama, nevladinim udrugama i drugim relevantnim dionicima. Obzirom na obveze izvješćivanja o stanju očuvanosti, koje proizlaze iz članka 17. Direktive o staništima¹¹ i članka 12. Direktive o pticama¹² te dodatno i Okvirnoj direktivi o morskoj strategiji¹³, naglasak aktivnosti je na vrstama i stanišnim tipovima s dodatka ovih direktiva. Slijedom spomenutih obveza Agencija se priprema za provedbu prvog izvješćivanja RH za šestogodišnje razdoblje koje slijedi 2019. godine. U ovaj opseg poslova, ulazi i redovito izvješćivanje o stanju vrsta i staništa s obzirom na zahtjeve konvencija i sporazuma kojima je RH stranka (CBD, Bernska konvencija, CMS, Barcelonska konvencija, CITES konvencija i dr.).

5.1.1. Inventarizacija i kartiranje

Nastavljeno je upisivanje i priprema podataka za unos u baze podataka ISZP-a, koji se sastoji od distribuiranih baza podataka namijenjenih pohrani i održavanju podataka o bioraznolikosti i zaštiti prirode u RH. Za te potrebe, nastavljeno je prikupljanje i obrada izvješća i rezultata projekata financiranih i/ili koordiniranih od strane JU za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima. Obradeno je oko 1 200 izvješća, a ukupan broj jedinstvenih unosa opažanja vrsta iznosi više od 660 000. Nastavljena je provjera i validacija podataka o ugroženosti i prijetnjama za sve procijenjene skupine. U okviru komponente *Inventarizacija i kartiranje bioraznolikosti* Projekta NIP¹⁴, završena je provedba prvog sustavnog usmjerenog terenskog istraživanja prioritarnih taksonomskih skupina u povijesti Hrvatske, u cilju prikupljanja recentnih terenskih podataka. U tijeku je prikupljanje podataka za izradu novih europskih atlasa – atlasa ptica gnjezdarica i atlasa sisavaca na čijoj izradi sudjeluju i djelatnici Agencije.

Dovršena je nova detaljna karta kopnenih nešumskih i slatkovodnih staništa RH, pri čemu je provedeno kartiranje 60% kopnenog teritorija te je objavljena na internetskim stranicama putem Bioportala. Provedene su dodatne konzultacije sa stručnjacima za potrebe definiranja nove nacionalne klasifikacije nešumskih staništa. Pripremljene su usporedne tablice izmjena u nacionalnoj klasifikaciji staništa kao podloga za lakše korištenje i tumačenje nove karte nešumskih staništa. Osim toga napravljen je prijedlog za izmjene i dopune Pravilnika o staništima koji će biti upućen prema Upravi za zaštitu prirode MZOE u nadolazećem razdoblju. U okviru Copernicus programa EEA započela je izrada novih verzija podloga korištenja zemljišta (CLC 2018 i kasnije 2018+) te verifikacija tematskih slojeva lokalne komponente. U okviru ove aktivnosti radnici su sudjelovali u prijavi projekta Agencije kao nacionalnog referentnog centra koji je odobren. U postupku je pokretanje nabave

¹¹ Direktiva 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta (SL L 206, 22.07.1992.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013.) (u daljnjem tekstu: Direktiva o staništima)

¹² Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26. 1. 2010.)

¹³ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za sudjelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji)

¹⁴ Projekt integracije u EU Natura 2000, kojeg vodi MZOE u sklopu odobrenog zajma Svjetske banke

za vanjske usluge stručnjaka za pomoć pri izradi nove baze podataka CLC te verifikaciji starih verzija i slojeva visoke rezolucije pripremljenih od strane EEA.

Izrađena je i predana u okviru Poziva projektna dokumentacija za projekt *Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora* pod nacionalnom jurisdikcijom koji će biti financiran iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (u daljnjem tekstu: ESI), kako je to predviđeno OPKK (Veza: poglavlje 7.5.). Nabavljena je i dovršena usluga obrade, sistematizacije i georeferenciranja podataka i obalnim i morskim pridnenim staništima te vrstama za potrebe planiranja projektnih aktivnosti.

U okviru kartiranja i vrednovanja usluga ekosustava te razvojem metodologija za kartiranje i vrednovanje, Agencija se priključila međunarodnom projektu OBZOR2020 - *Enhancing ecosystem services mapping for policy and decision making* (skraćeno: ESMEALDA) (Veza: poglavlje 7.5.).

Djelatnici su sudjelovali u razradi i prijavi projekta vrednovanja usluga ekosustava za natječaj *Eurostat Grants - Cilj 05.1 – Provide environmental accounts and climate change-related statistics* koji je usmjeren na usluge ekosustava tršćaka.

Redovito su prikupljeni podaci o strogo zaštićenim vrstama lovišta koji se upisuju u baze podataka Agencije. Započeo je upis podataka o pojavnosti dabra sukladno pristiglim zahtjevima za stručnim mišljenjem ili terenskim uviđajem te je započeta suradnja s lokalnim vodno-gospodarskim odjelima kako bi se utvrdilo eventualno širenje dabrovih populacija i pojava konflikata s lokalnim stanovništvom kao dodatan poticaj za što skoriju izradu Plana upravljanja dabrom u Hrvatskoj od strane nadležnih institucija.

Tijekom cijelog razdoblja provodila se obrada, georeferenciranje i upis postojećih podataka iz prikupljenih izvješća unutar sektora zaštite prirode u pripreme obrasce za unos u buduću Cro-Fauna bazu podataka. Istovremeno se validiraju do sada upisani podaci te se validirani prostorni slojevi stavljaju na raspolaganje institucijama unutar sektora zaštite prirode (Veza poglavlje 3.4.).

Izrađena je *Stručna podloga za izradu Nacionalnih smjernica za ublažavanje utjecaja antropogene buke na kitove i morske kornjače* i dostavljena u MZOE. U suradnji s ostalim partnerima razrađen je prijedlog projekta SOUNDSCAPE koji će biti usmjeren na analizu i izradu modela buke u Jadranskom moru te njenog utjecaja na morsku bioraznolikost.

Pripremljena su stručna mišljenja i stajališta vezana uz točke dnevnog reda 13. sastanka NFP-ova PSA/BD protokola Barcelonske konvencije te stručna mišljenja za potrebe izrade stajališta RH za sljedeći sastanak stranaka Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (u daljnjem tekstu: CMS). Pripremljeno je Nacionalno izvješće o implementaciji CMS konvencije te izvješće za Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova (engl. International Convention for the Regulation of Whaling, skraćeno: IWC).

5.1.2. Praćenje stanja

Kao i prethodnih godina, aktivnosti u okviru praćenja stanja vrsta i staništa su u najvećoj mjeri bile usmjerene na provedbu obveza iz odgovarajućih direktiva EU, uključujući pripreme za buduće izvješćivanje o stanju očuvanosti vrsta i staništa. Nastavljen je rad na uspostavi nacionalnog sustava praćenja (monitoring) kroz dovršetak prijedloga projekta OPKK projekta „Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova i izvješćivanja prema EU direktivama o pticama i staništima“ (Veza: poglavlje 7.5.). Izrađen je i predan EK popis vrsta i staništa za koje je potrebno izvještavati temeljem članka 12. Direktive o pticama i članka 17. Direktive o staništima.

Nastavljena je akcija bilježenja opažanja saproksilnih kornjaša od strane javnosti, koja je i predstavljena na međunarodnoj radionici o monitoringu saproksilnih kornjaša u Italiji kao vrlo uspješan primjer prikupljanja podataka u suradnji sa širom javnosti (tzv. *citizen science*).

Izrađeno je godišnje izvješće o stanju populacije vuka u Republici Hrvatskoj u 2016.-oj godini.

U suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, nastavljena je provedba projekta *Monitoring čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima*, čiji je cilj izračun indeksa promjena populacija čestih vrsta ptica poljoprivrednih staništa kao jednog od pokazatelja utjecaja poljoprivrede na prirodu. Agencija je ostvarila preko 100 komunikacija sa zaposlenicima JU za zaštitu prirodnih vrijednosti za potrebe planiranja i provedbe praćenja

stanja vrsta i staništa u zaštićenim područjima. Dodatno, s Ministarstvom poljoprivrede započeta je suradnja na praćenju uspješnosti provedbe mjera u poljoprivredi koje se odnose na bioraznolikost.

Krajem godine započeli su terenski obilasci ribnjaka radi utvrđivanja utjecaja odstrjela velikog vranca, temeljem rješenja MZOE-a, na ptice na ribnjacima i posredno prikupljanja dodatnih podataka za potrebe praćenja stanja populacija ptica močvarica.

U suradnji s vanjskim stručnjacima napravljena je analiza postojećih podataka o sakupljanju morskih vrsta – trpova i ježinaca te je pripremljen nacrt programa praćenja za te vrste.

U okviru NIP projekta su nabavljeni satelitski i UHF odašiljači za praćenje kretanja više vrsta ptica: gregule, surog orla, bjeloglavog supa i žličarke. U suradnji s udrugama za zaštitu i istraživanje ptica (Udruga BIOM, Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode) odašiljači za praćenje su postavljeni na ptice, a rezultati praćenja – GPS koordinate pozicija kretanja svake ptice – se redovito prikupljaju i analiziraju. Nabavljen je i jedan odašiljač u obliku ogrlice za risa te foto-zamke koje će biti postavljene u svrhu praćenja stanja velikih zvijeri.

5.2. Sustav za dojavu i djelovanje u slučaju pronalaska uginulih ili ozlijeđenih strogo zaštićenih životinja

Zbog potrebe trajnog nadzora i uvida u uzroke uginuća strogo zaštićenih životinjskih vrsta (provedba članka 12. Direktive o staništima), nastavljeno je funkcioniranje Sustava za dojavu i praćenje uhvaćenih, usmrćenih, ozlijeđenih i bolesnih strogo zaštićenih životinja. Izrađeno je *Izješće o provedbi Sustava za dojavu i praćenje uhvaćenih, usmrćenih, ozlijeđenih i bolesnih strogo zaštićenih životinja u razdoblju 2014. – 2016. godine.*

Nastavljen je rad Protokola za dojavu i djelovanje za strogo zaštićene morske životinje kroz aktivnosti zbrinjavanja, transporta i obrade/razudbe životinja od strane ugovorenih veterinarskih ambulanti/stanica i institucija koje sudjeluju u protokolu. Zaprimljeno je i obrađeno 127 dojava za morske sisavce, morske kornjače i hrskavične ribe, koje su, ovisno o stanju, obradili ugovoreni veterinari odnosno suradničke institucije: Hrvatski veterinarski institut, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Morski obrazovni centar Pula. S obzirom da je 2016. godine u cilju poboljšanja komunikacije u slučaju zbrinjavanja strogo zaštićenih morskih životinja i boljeg definiranja komunikacije uključenih dionika s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: DUZS) potpisan novi Protokol o načinu komunikacije u slučaju zbrinjavanja strogo zaštićenih morskih životinja, početkom 2017. godine je izvršena njegova analiza od strane DUZS-a. Izrađeno je izvješće o provedbi Protokola za 2016. godinu te je ocjenjeno je da su novi koraci u komunikacijskom postupku dobri te da se s radom može nastaviti prema novim uputama. Osim toga, ažurirani su kontakti sudionika u provedbi Protokola te je na web stranicu Agencije stavljen engleski tekst opisa Protokola. Također, održan je i godišnji sastanak sudionika uključenih u provedbu Protokola čiji je cilj bio osvrn na proteklu godinu te predstavljanje ostvarenih rezultata kao i rasprava o mogućnostima unaprjeđenja funkcioniranja i rada.

Pružena je stručna pomoć i savjet vezan uz ugibanje šišmiša u spilji Veternica kojom prilikom je uključen i Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu te Robert Koch institut iz Njemačke u svrhu utvrđivanja razloga ugibanja.

Također je pružena stručna pomoć i savjet za oko 80 dojava građana i JU iz područja zaštite prirode vezanih uz zalutale ili ozlijeđene ili nastanjene divlje životinje. U suradnji s hvatačima Skloništa za nezbrinute životinje Grada Zagreba - Dumovec spašeni su zalutali šišmiši na dvije lokacije na području Grada Zagreba. Organizirano je nekoliko sastanaka sa stručnjacima Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu vezan uz praćenje smrtnosti vidre i početka izrade Protokola za tu vrstu. U dogovoru s ovlaštenim oporavilištem, Sokolarskim centrom u Šibeniku, započeta je izrada uputa za postupanje s pticama grabljivicama za djelatnike zaštite prirode. Napravljen je prijedlog ažuriranog Protokola za velike zvijeri. U okviru anonimne dojava u okviru Interventnog tima, radnici Agencije su sudjelovali u oduzimanju i zbrinjavanju mladunca risa, odnosno koordinaciji izgradnje privremene nastambe i zbrinjavanja jedinke kao dio pripreme za njegovo vraćanje u prirodu. Sudjelovalo se u rješavanju 10 dojava o stradanju vuka. Putem web obrasca za dojavu pronalaska mrtvih, ozlijeđenih ili bolesnih strogo zaštićenih životinja Agencija je u ovom izvještajnom razdoblju zaprimila 309 dojava.

5.3. Crveni popisi i knjige

Nastavljena je revizija *Crvenog popisa vaskularne flore* te *Crvenog popisa sisavaca*. Organizirana je druga radionica za procjenu ugroženosti za vanjske stručnjake te dodatna interna radionica za djelatnike Agencije. U suradnji sa stručnjacima, dovršena je revizija procjene ugroženosti slatkovodnih riba te će početkom 2018. biti dovršena revizija *Crvenog popisa slatkovodnih riba RH*. Evaluirane su i provedene procjene ugroženosti za gotovo 60 vrsta slatkovodnih riba te se pristupilo procjenama ugroženosti ostalih vrsta.

5.4. Planovi upravljanja strogo zaštićenim vrstama s akcijskim planovima

Finalizirani su nacrti *Plana upravljanja s akcijskim planom za zaštitu kitova (Cetacea) u Hrvatskoj* i *Plana upravljanja s akcijskim planom za zaštitu morskih kornjača u Hrvatskoj*, koji su izrađeni kroz IPA Adriatic CBC projekt NETCET - Mreža za zaštitu kitova i morskih kornjača u Jadranu (engl. Network for the Conservation of Cetaceans and Sea Turtles in the Adriatic). Ovi Planovi obuhvaćaju ukupno 12 strogo zaštićenih vrsta: 9 vrsta kitova i 3 vrste morskih kornjača.

Nastavljeno je sudjelovanje u radu Povjerenstva za praćenje velikih zvijeri i Interventnog tima za vuka i risa pri Upravi zaštite prirode MZOE-a te u radu Povjerenstva za medvjede pri Upravi za lovstvo Ministarstva poljoprivrede. U tom smislu, sudjelovalo se i u reviziji Plana gospodarenja smeđim medvjedom, odnosno izradi godišnjeg akcijskog plana. U cilju standardizacije izrade planova upravljanja pristupilo se izradi smjernica za izradu planova upravljanja/očuvanja vrstama te je izrađen prvi nacrt smjernica koji će biti dovršene u 2018. godini. Najveći dio aktivnosti vezanih uz planove upravljanja provodi se u okviru projekta OPKK programa.

U okviru provedbe OPKK 2014. – 2020., potpisan je s MZOE-om i FZOEU-om Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, kao i Ugovor o sufinanciranju za projekt *Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima)* (Veza: poglavlje 7.5.).

5.5. Mjere za prevenciju šteta od strogo zaštićenih vrsta

Djelatnici Agencije sudjelovali su u radu Povjerenstva za izradu Pravilnika o naknadi šteta od strogo zaštićenih životinja („Narodne novine“, broj 114/17), koji je donesen u studenom 2017.

5.6. Trgovina ugroženim vrstama

Agencija je nadležno znanstveno tijelo u RH za provedbu Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (engl. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, u daljnjem tekstu: CITES). Sukladno zadaćama znanstvenog tijela propisanih Zakonom o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama („Narodne novine“, broj 94/13), Uredbom Vijeća (EZ) br. 338/97 i Provedbenom uredbom Komisije (EZ) br. 865/2006 kojima se odredbe CITES-a jednoznačno implementiraju na području EU, Agencija je, temeljem zahtjeva MZOE-a, izradila 25 stručnih mišljenja vezano uz uvoz, izvoz, uzgoj, zbrinjavanje ili držanje vrsta koje podliježu odredbama Konvencije, odnosno Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97. Dodatno, na zahtjev Inspekcije zaštite prirode ili Carinske uprave RH, Agencija je pružila stručnu pomoć, odnosno dostavila stručno očitovanje o determinaciji primjeraka koji su bili predmetom međunarodne trgovine u 15 slučajeva nadležnih carinskih ili inspeksijskih postupanja i sprječavanja nezakonite trgovine divljim vrstama. Također, na poziv Ministarstva financija, Carinske uprave RH, djelatnica Agencije sudjelovala je i u međunarodnoj operaciji „Thunderbird“ koja se provodila na području cijele EU u okviru EU Akcijskog plana za sprečavanje ilegalne trgovine, s ciljem uklanjanja s tržišta ilegalnih primjeraka podrijetlom od biljnih i/ili životinjskih vrsta. U sklopu spomenute akcije, Agencija je sudjelovala kao stručno tijelo te je pružila pomoć prilikom identifikacije zaplijenjenih primjeraka, pri čemu se radilo o nezakonitom prodavanju predmeta izrađenih od slonovače. Nadalje, na zahtjev Tajništva Konvencije, Agencija je zajedno s MZOE-om, izradila izvješća vezano uz zaštitu i trgovinu određenim vrstama koralja, morskih pasa, te ljuskavaca i tropskog

drva. Djelatnice Agencije članice su i Nacionalnog povjerenstva za provedbu CITES konvencije u RH pri MZOE-u.

Dodatno, kao nadležno znanstveno tijelo za provedbu CITES konvencije, nastavljena je edukacija djelatnika Agencije vezano uz implementaciju konvencije, te je djelatnica Agencije sudjelovala u lipnju na dvije stručne radionice:

1. Radionica o identifikaciji različitih vrsta tropskog drveća navedenih na dodacima CITES-a u organizaciji njemačke Agencije za zaštitu prirode (Bundesamt für Naturschutz, BfN) i Johann Heinrich von Thünen Instituta u Hamburgu
2. Radionica o ulozi znanstvenih tijela i pristupu prilikom izrade mišljenja i izdavanja potvrda za prekogranični promet i trgovinu primjercima vrsta rođenih i/ili uzgojenih u zatočeništvu u organizaciji Europske komisije i UNEP-WCMC-a.

Temeljem ugovora sklopljenog s EK, za potrebe izrade terminološke baze stručnih naziva koji se upotrebljavaju u EU legislativi, Agencija je izradila standardizirano hrvatsko nazivlje za preko 200 stranih vrsta životinja ili viših taksonomskih kategorija.

5.7. Ekološka mreža NATURA 2000

Natura 2000 temeljni je program zaštite prirode Europske unije čiji je cilj, kroz uspostavu ekološke mreže, doprinijeti očuvanju povoljnog stanja više od tisuću vrsta i oko 230 stanišnih tipova koji se nalaze na dodacima Direktive o staništima i Direktive o pticama. Ekološka mreža Natura 2000 u RH je proglašena Uredbom o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 124/13), te temeljem zaključaka Biogeografskog seminara dopunjenog Uredbom o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 105/15).

Budući da Direktiva o staništima propisuje obvezu uspostave odgovarajućih mjera očuvanja u roku od šest godina od proglašenja područja dijelom mreže Natura 2000, nastavljeno je s definiranjem ciljeva očuvanja i osnovnih mjera potrebnih za njihovo postizanje, uz potporu FZOEU-a. U 2017. godini izrađena je zonacija 90 područja Natura 2000 s obzirom na rasprostranjenost ciljnih vrsta i stanišnih tipova, te je izrađen nacrt ciljeva očuvanja i mjera očuvanja za svaku ciljnu vrstu i ciljno stanište zoniranih područja. Ukupna površina područja ekološke mreže za koju je u 2017. godini izrađena zonacija te ciljevi i mjere očuvanja iznosi 439 972 km².

Ovaj skup aktivnosti je ujedno predstavljao i pripremu za izradu Pravilnika s ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama očuvanja za Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (u daljnjem tekstu: POVS) područja ekološke mreže, predviđenog člankom 55. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13).

Nacrt ciljeva očuvanja POVS područja te osnovnih mjera očuvanja izrađuje se u bliskoj suradnji s JU nadležnim za upravljanje zaštićenim područjima ekološke mreže te je u skladu s tim pristupom održan niz konzultativnih sastanaka. Zbog zakonskih obveza donošenja planova upravljanja za zaštićena područja, kao i pravila financiranja infrastrukturnih zahvata u zaštićenim područjima kroz OPKK, prioritet pri definiranju ciljeva očuvanja i osnovnih mjera očuvanja dan je područjima zaštićenim u kategorijama parka prirode (u daljnjem tekstu: PP) i nacionalnog parka (u daljnjem tekstu: NP) te je do kraja travnja završeno ugrađivanje Natura 2000 zahtjeva u planove upravljanja za pet područja zaštićenih u kategoriji parka prirode i nacionalnog parka i to za PP Biokovo, Lastovsko otočje, Žumberak-Samoborsko gorje te NP Brijuni i Mljet. Ovo su trenutno jedini usvojeni planovi za Natura 2000 područja u RH.

Predstavnici Agencije sudjelovali su na dioničkim radionicama, kao i internim radionicama u okviru izrade planova upravljanja za Natura 2000 područja Delta Neretve i Novigradsko i Karinsko more, koji se izrađuju u okviru projekata koje provode nadležne JU u suradnji s vanjskim stručnjacima/savjetnicima te u dioničkim i internim radionicama u okviru izrade PU NP Plitvička jezera i PU Lokrum.

Predstavnici Agencije sudjelovali su na dva biogeografska seminara u organizaciji EK na kojima se raspravljalo o upravljačkim opcijama za pojedine stanišne tipove.

Izrađen je novi sloj okolišno osjetljivih travnjaka u Natura 2000 područjima (OOT) koji je dostavljen Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: APRRR) te je integriran u ARKOD sustav.

Izrađena je projektna dokumentacija za projekt *Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000* koji se financira iz ESI sredstava kroz OPKK 2014.-2020. U rujnu je potpisan Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za ovaj projekt (KK.06.5.2.03.001) ukupne vrijednosti 186.497.150,36 kn. U ovom strateškom projektu korisnik je MZOE, a Agencija partner (Veza: poglavlje 7.5).

U suradnji sa županijskom JU za upravljanje ekološkom mrežom u Požeško-slavonskoj županiji, razrađen je prijedlog dopune mreže Natura 2000 koji je u kolovozu poslan u MZOE. Nastavljena je suradnja s predstavnicima šumarskog sektora (Ministarstva poljoprivrede i Hrvatskih šuma d.o.o.) na razradi OPKK projekta kojim bi se trebali uskladiti planovi za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem sa zahtjevima upravljanja ekološkom mrežom Natura 2000. U okviru ove suradnje izrađena je i analiza potrebnih korekcija granica Natura 2000 područja.

Napravljena je analiza prikupljenih podataka o nedovoljno poznatim (SR – scientific reserve) vrstama kornjaša koji se nalaze na Dodatku II Direktive o staništima, koji su prikupljeni kroz istraživanja u 2016. godini te je izrađen prijedlog dopune mreže, sukladno zaključcima Biogeografskog seminara iz 2014. godine.

Budući da je tijekom 2017. godine potvrđena prisutnost kornjaša *Bolbelasmus unicornis* u Hrvatskoj, vrsti s Dodatka II Direktive o staništima koja do sada nije istraživana u okviru prikupljanja podataka za izradu ekološke mreže u RH, krenulo se u prva terenska kartiranja lokacije kao pripreme za razradu odgovarajuće metodologije za detaljnije kartiranje u narednim godinama.

Završeni su poslovi vezani uz dopunu Standardnih Obrazaca Natura 2000 (engl. Standard Data Form, SDF), što predstavlja pripremu za izradu Uredbe o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13, 105/15).

5.8. Zaštićena područja

5.8.1. Razvoj mreže zaštićenih područja i međunarodne designacije

I u 2017. godini Agencija je nastavila raditi na analizi reprezentativnosti i funkcionalnosti postojeće mreže zaštićenih područja, valorizaciji i izradi stručnih podloga za zaštitu novih prirodno vrijednih područja te sudjelovati u procesu proglašavanja novih zaštićenih područja i/ili poboljšanju funkcionalnosti postojeće mreže zaštićenih područja kroz izmjenu granica i/ili promjenu kategorija i ukinuća već zaštićenih područja. Obnovljena je i redovno održavana interna evidencija zaprimljenih zahtjeva za zaštitu novih područja, izmjene granica, prekategorizaciju i ukinuća postojećih zaštićenih područja.

Na zahtjev MZOE-a ponovno je izmijenjena i dopunjena stručna podloga za zaštitu Gorjanovićevog prapornog profila u kategoriji spomenika prirode (u daljnjem tekstu: SP), te je ovaj lokalitet i proglašen zaštićenim. Izrađena je i stručna podloga za zaštitu područja Grabovače u kategoriji značajnog krajobraza (u daljnjem tekstu: ZK) te je poslana na daljnje postupanje. Na zahtjev MZOE-a treći put revidirana je stručna podloga za izmjenu granica Posebnog rezervata (u daljnjem tekstu: PR) Krapje dol. Na zahtjev MZOE-a Agencija je analizirala statuse postojećih i potencijalnih zaštićenih područja na području delte rijeke Neretve i izdala odgovarajuće mišljenje te je započela pripremne radnje za izradu stručne podloge za zaštitu novih područja te prekategorizaciju i izmjenu granica tri lokaliteta u delti Neretve. Agencija je sudjelovala i u procesu proširenja ZK Kanjon Cetine koji je u siječnju proglašen Odlukom o proglašenju »Kanjona rijeke Cetine« značajnim krajobrazom („Narodne novine“, broj 4/17). Dodatno, Agencija je analizirala dva zahtjeva za ukinuća zaštićenih područja – SP Stari hrast lužnjak (*Quercus robur*) u Županji i SP Lipa u Novigradu Podravskom te izdala odgovarajuća mišljenja.

Kontinuirano se provodila provjera ispravnosti elektroničkih granica postojećih zaštićenih područja, koje su korigirane prema potrebi. U 2017. godini korigirane su granice ZK Kamačnik i PR Lokrum. Sukladno ovim izmjenama, novim proglašenjima i ukinućima, ažurirana je prostorna baza zaštićenih područja u koordinaciji s revizijom Upisnika zaštićenih područja koju provodi Uprava za zaštitu prirode pri MZOE-u. Ažurirana je i CDDA baza (engl. Common Database on Designated Areas) te isporučena prema EEA. Isti podaci redovito su ažurirani i na internoj i javnoj verziji Bioportala.

Tijekom lipnja Agencija je pružila potporu resornom Ministarstvu u stručnoj evaluaciji izvještaja IUCN¹⁵-a o potencijalnom statusu ugroženosti 12 područja Svjetske baštine kao i sedam kandidatura novih područja na Popis Svjetske baštine UNESCO-a te izdala odgovarajuća mišljenja.

Djelatnica Agencije sudjelovala je u radu novoosnovanog Povjerenstva za UNESCO Geoparkove, te evaluirala kandidaturu Viškog arhipelaga za uvrštavanje u mrežu Geoparkova.

5.8.2. Standardizacija modela i učinkovitost upravljanja zaštićenim područjima

Dovršena je analiza Godišnjih programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja (u daljnjem tekstu: GPZ) za 2017. godinu te je izdano devet mišljenja na GPZ-e JU koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže. Iako nisu zaprimljena sva Izvješća o radu JU, započeta je analiza stupnja provedbe GPZ-a za 2016. godinu. Tako je analiziran rad 17 JU i to nacionalnih parkova (NP) i parkova prirode (PP) te su pripremljene odgovarajuće pojedinačne i sistemske analize. Preliminarni rezultati prezentirani su na 11. Skupu stručnih službi, a završetak ove analize očekuje se u prvom kvartalu 2018. Od listopada 2017. započelo je zaprimanje GPZ-e JU za 2018. godinu te je do kraja 2017. analiziran 31 program i izdana odgovarajuća prethodna mišljenja.

Agencija kontinuirano pruža podršku JU-ma pri razvoju planova upravljanja i drugih upravljačkih dokumenata zaštićenih područja. Analizirani su konačni prijedlozi plana upravljanja za NP Mljet, PP Biokovo, PP Lastovsko otočje i PP Žumberak-Samoborsko gorje te su na njih izdane primjedbe i odgovarajuća prethodna mišljenja. Započeto je s izradom inicijalne analize nacrtu Plana upravljanja ZK Zrmanja već spomenutim područjem ekološke mreže Novigradsko i Karinsko more. U vidu sudjelovanja u procesu, na sastancima i radionicama nastavljena je suradnja s JU vezana uz izradu i reviziju planova upravljanja za 6 područja: NP Paklenica, NP Plitvička jezera, RP Mura-Drava, PR Lokrum, ZK Zrmanja, ZK Kamenjak i Područje ekološke mreže (u daljnjem tekstu: PEM) Novigradsko i Karinsko More te PEM Pazinski potok. Uz podršku UNDP/GEF PARCS projekta, kroz radnu skupinu i tematske radionice izrađen je nacrt Smjernica za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže. Nacrt će biti doraden u prvom kvartalu 2018.

Izrađena je stručna podloga zaštite prirode za Prostorni plan područja posebnih obilježja NP Brijuni. Započete su i pripreme u vidu radnih sastanaka i prikupljanja podataka za izradu istovjetne stručne podloge za PP Velebit. Na zahtjev MZOE-a, Agencija je analizirala važeći Prostorni plan područja posebnih obilježja (u daljnjem tekstu: PPPPO) NP Plitvička jezera te predložila potrebne izmjene radi pokretanja postupka izmjena i dopuna predmetnog plana. Krajem 2017., na zahtjev MZOE-a, započeta je dorada stručne podloge zaštite prirode za izmjene i dopune PPPPO NP Plitvička jezera.

Uz financijsku potporu UNDP/GEF PARCS projekta, po treći put provedena je procjena učinkovitosti upravljanja upotrebom METT upitnika (engl. Management Effectiveness Tracking Tool) u svim NP-ima i PP-ima u Hrvatskoj. Radi izrade realne procjene organizirane su radionice u svakoj od relevantnih JU te su zajednički ispunjeni upitnici. Analiza na razini pojedinih parkova kao i analiza na razini sustava u završnoj je fazi te će biti prezentirana i dostavljena svim institucijama sustava u prvom kvartalu 2018.

Tijekom siječnja 2017. Agencija je pružila stručnu potporu MZOE-u pri organizaciji i provođenju reaktivne misije UNESCO WH centra i IUCN-a vezano uz stanje očuvanosti univerzalnih vrijednosti područja Svjetske baštine NP Plitvička jezera. Za potrebe adresiranja zabrinutosti iskazanih od strane UNESCO-a, na zahtjev MZOE-a, Agencija je organizirala međusektorsku radionicu za izradu odgovarajućeg Akcijskog plana te je po njegovom usvajanju sudjelovala u implementaciji istoga kroz imenovanu Operativnu radnu skupinu.

¹⁵ Međunarodnog saveza za očuvanje prirode (u daljnjem tekstu: IUCN)

5.8.3. Razvoj kapaciteta za upravljanje zaštićenim područjima

U okviru aktivnosti UNDP/GEF PARCS projekta, kroz radionički pristup i imenovanu radnu skupinu napravljena je identifikacija kompetencija potrebnih za učinkovito poslovanje stručnih službi i čuvarskih službi JU. Konačno definiranje kompetencija očekuje se u prvom kvartalu 2018. godine kada će se anketnom metodom identificirati kompetencije stručnih voditelja, glavnih čuvara prirode i ravnatelja JU. Identificirane kompetencije bit će korištene za daljnji razvoj Programa edukacije djelatnika u zaštiti prirode kao i definiranje minimalnog standarda opisa poslova i ustrojstvenih jedinica JU koje upravljaju zaštićenim područjima.

Ovogodišnji, 11. po redu Skup stručnih službi, organiziran je u Makarskoj od 25. do 27. listopada 2017. u suradnji s JU domaćinom - PP Biokovo. Na Skupu je sudjelovalo 125 djelatnika JU, Agencije, MZOE-a te pozvanih predavača iz drugih organizacija. Tematske prezentacije pokrile su vrlo širok spektar tema od novosti u sustavu, novih smjernica i standarda te započetih projekata iz OPKK do učinkovitosti upravljanja ZP/PEM (područja ekološke mreže), planiranja upravljanja s naglaskom na planiranje upravljanja posjetiteljima, iskustava u monitoringu bioraznolikosti, vođenja oporavišta za strogo zaštićene vrste i dr. Skup je evaluacijom od strane sudionika ocijenjen vrlo uspješnim. Djelatnici Agencije sudjelovali su i u organizaciji i provođenju Godišnjeg seminaru čuvara prirode, te na samom Seminaru održali predavanje vezano uz postupanje sa šišmišima te radionicu za identifikaciju potrebnih kompetencija službe čuvara prirode.

I tijekom 2017. godine Agencija je nastavila provođenje Programa edukacije djelatnika u zaštiti prirode, ove godine kroz potporu pilot projekta IUCN-ovog projekta Towards strengthened conservation planning in South-Eastern Europe. U 2017. provedeno je osam treninga na teme iz sljedećih modula: Uključivanje dionika i participatorno upravljanje zaštićenim područjima (jedan trening), Jačanje uloge čuvara prirode i djelatnika stručnih službi u monitoringu NATURA 2000 vrsta – kiseličin crvenko *Lycaena dispar* (dva treninga) i smilje *Helichrysum italicum* (dva treninga) te Jačanje uloge čuvara prirode i djelatnika stručnih službi u postupanju s ozlijeđenom, bolesnom ili uginulom jedinkom strogo zaštićene vrste (tri treninga). Pored treninga namijenjenih cijelom sustavu, za potrebe obuke djelatnika Agencije dva puta organiziran je i trening na temu *Planiranje upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže*.

Tijekom 2017. u okviru PARCS projekta razvijen je kurikulum za *Uvodni tečaj* za djelatnike institucija u zaštiti prirode te se njegova implementacija očekuje u 2018. Dodatno, Agencija je uspostavila suradnju s Hrvatskom gorskom službom spašavanja i Hrvatskim planinarskim savezom te je započet rad na razvoju kurikuluma treninga vezanog uz orijentaciju na terenu, vođenje grupa u prirodi i reakcije u hitnim slučajevima. U suradnji s vanjskim suradnicima razvijen je i prvi nacrt kurikuluma te radni materijali za trening *Upravljanje u svrhu očuvanja prirode*.

Nastavljeno je redovito održavanje baze kontakata zaposlenika JU kao i mailing lista zaposlenika u sustavu zaštite prirode (uzp@haop.hr). Na kraju 2017. Uzp mailing lista broji 526 članova. Započete su pripreme konzultacije za uspostavu šire mailing liste zaštite prirode koja bi pored djelatnika javnog sektora zaštite prirode (uzp@haop.hr mailing lista), obuhvatilo i profesionalce u zaštiti prirode u akademskoj zajednici, privatnom sektoru i nevladinom sektoru.

5.9. Ocjena prihvatljivosti zahvata za prirodu

Nastavljeni su stručni poslovi vezani uz ocjenu prihvatljivosti zahvata ili planova koji mogu značajno utjecati na područja ekološke mreže RH, uključujući stručnu potporu Upravnim odjelima u županijama. Tijekom godine provodile su se savjetodavne konzultacije s ovlaštenicima, predstavnicima pojedinih sektora i nositeljima zahvata vezano uz specifičnosti pojedinih zahvata i programa. Nastavljena je i suradnja s Inspekcijom zaštite prirode prilikom pružanja stručne podrške kod terenskih obilazaka, ali i sudskih postupaka. Izrađeno je šest stručnih podloga s prijedlogom mjera i uvjeta zaštite prirode u postupku prethodne ocjene prihvatljivosti godišnjeg Programa radova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda koje pokrivaju planirane radove šest vodno-gospodarskih odjela Hrvatskih voda te obuhvaćaju 4 500 radova održavanja.

Pristupanjem Hrvatske EU, te donošenjem Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) i stupanjem na snagu Uredbe o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13, 105/15), od 2015. godine broj obrađenih

predmeta u postupcima ocjena prihvatljivosti planova, programa i zahvata za ekološku mrežu, znatno je povećan. Kao i ranijih godina, uglavnom je riječ o predmetima u postupku prethodne ocjene. Obrađeno je 1264 predmeta u postupku prethodne ocjene te 28 predmeta u postupku glavne ocjene. U 2017. godini zaustavljen je trend porasta broja predmeta u odnosu na ranije godine.

Tablica 6 Broj predmeta obrađenih u 2017. godini

PO (zahvati)	PO (planovi, strategije i programi)	GO (zahvati)	GO (planovi, strategije i programi)	Ukupno
1197	67	20	8	1292

Objašnjenje: (PO – prethodna ocjena, GO – glavna ocjena) (PO – prethodna ocjena, GO – glavna ocjena, strateška (PO i GO) – prethodne i glavne ocjene provedene u sklopu strateške ocjene)

5.10. Stručne podloge za izdavanje mjera i uvjeta zaštite prirode

U 2017. godini izrađeno je ukupno 384 stručnih podloga za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode za planove gospodarenja prirodnim dobrima i dokumente prostornog uređenja, stručnih podloga i mišljenja u različitim fazama izrade dokumenata prostornog uređenja te odgovarajućih stručnih mišljenja, pri čemu je vidljivo smanjenje broja stručnih podloga, posebice podloga za lovnogospodarske osnove/programme uzgoja/zaštite divljači u odnosu na prethodnu godinu. Razlog pada je činjenica da se gospodarske osnove izrađuju u određenim ciklusima, uglavnom za razdoblje od 10 godina, pa tom dinamikom stižu na mišljenje u Agenciju. Za potrebe izrade stručnih podloga, djelatnici Agencije obavili su niz terenskih obilazaka u svrhu prikupljanja detaljnijih informacija.

Tablica 7 Broj izrađenih stručnih podloga za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode

Vrsta stručne podloge	Broj podloga 2017.	Broj podloga 2016.	Indeks 2017/2016
Stručne podloge za osnove/programme gospodarenja šumama	73	115	0,63
Stručna podloga za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode za lovnogospodarske osnove/programme uzgoja divljači/programme zaštite divljači	228	430	0,53
Stručna podloga za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode za ribolovno-gospodarske osnove	9	9	1
Stručna podloga za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode za dokumente prostornog uređenja i mišljenja/očitovanja glede mjera zaštite prirode u postupcima izrade dokumenata prostornog uređenja	74	98	0,76
Ukupno	384	652	0,59

U 2017. godini zabilježen je i pad broja izdanih mišljenja s prijedlozima uvjeta zaštite prirode za raspisivanje javnog poziva za zakup/zamjenu poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, ali i porast broja ostalih stručnih mišljenja u odnosu na prethodnu godinu (Tablica 8).

Tablica 8 Broj izrađenih stručnih mišljenja vezanih uz utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode

Vrsta mišljenja	Broj mišljenja 2017.	Broj mišljenja 2016.	Indeks 2017 /2016
Mišljenje s prijedlozima uvjeta zaštite prirode za raspisivanje javnog poziva za zakup/zamjenu poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu (uključujući i zakupe ribnjaka)	35	67	0,52
Analize podataka za izvješća o stanju u prostoru	25	7	3,57
Ostala mišljenja	43	12	3,58
Ukupno	103	86	1,2

5.11. Introdukcija i reintrodukcija

Izdano je 110 stručnih mišljenja o ekološkom riziku uvoza, stavljanja na tržište, uvođenja u prirodu i/ili uzgoja stranih vrsta temeljem članaka 69. i 78. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) i 3 mišljenja na studije o procjeni utjecaja strane vrste na prirodu temeljem članka 70. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) odnosno studija kojima se procjenjuje invazivnost pojedinih vrsta. U ovim studijama radilo se o vrstama kultivarima *Miscanthus × giganteus*, *Paulownia tomentosa* i *Panicum virgatum*.

Odgovoreno je na niz upita građana i stručne javnosti vezano za pojavu i postupanje sa stranim vrstama, zakonodavni okvir i distribuciju stranih vrsta te je pružena stručna pomoć MZOE-u vezano za metodologiju uklanjanja dviju stranih vrsta. Ažurirani su i dopunjeni podaci o stranim vrstama u RH za potrebe Globalnog registra introduciranih i invazivnih vrsta (u daljnjem tekstu: GRIS), te su pregledane i recenzirane procjene rizika invazivnosti za 11 vrsta predloženih za sljedeći krug ažuriranja EU popisa.

U sklopu ESENIAS-TOOLS projekta izrađeni su popisi stranih vrsta RH po skupinama i to za slatkovodne vrste, morske vrste, biljne vrste, kopnene beskralježnjake i kopnene kralježnjake s navođenjem pripadajućih literaturnih izvora, georeferencirani su podaci o distribuciji za prioritete vrste, te su izrađeni podatkovni obrasci (engl. Fact-sheets) za 13 prioriteta vrsta za potrebe ESENIAS knjige i internetske stranice. Započelo se s provedbom OPKK projekta „Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta, KK.06.5.1.01.0001“ (veza poglavlje 7.5).

5.12. Ostale stručne podloge, stručna mišljenja i dostava podataka

Temeljem Pravilnika o sakupljanju zaštićenih samoniklih biljaka u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa („Narodne novine“, broj 154/08) Agencija izrađuje Stručnu podlogu za sakupljanje samoniklih biljaka koja se revidira svakih pet godina. U 2017. godini izrađena je nova Stručna podloga za sakupljanje zaštićenih samoniklih biljaka.

Agencija temeljem dostavljenih zahtjeva MZOE-a izrađuje stručna mišljenja o utjecaju odstupanja od zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim vrstama na održavanje njihovih populacija u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti. U 2017. godini izrađeno je 101 takvo mišljenje ili 11% više nego u istom razdoblju u 2016. godini. Osim toga, izrađeno je 16 stručnih mišljenja vezanih uz provođenje mjera zaštite i korištenja zaštićenih vrsta, uključujući uzgoj.

Izrađena je i dostavljena MZOE-u Stručna podloga za izradu Nacionalnih smjernica za ublažavanje utjecaja antropogene buke na morske sisavce i morske kornjače.

Obrađeno je 33 zahtjeva za pristup informacijama vezanih uz podatke o bioraznolikosti.

6. Komunikacija, edukacija i promidžba

6.1. Ostvarivanje Zakona o pravu na pristup informacijama

Prema Zakonu o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, br. 25/13, 85/15) u 2017. godini je odgovoreno na 133 upita. Od Povjerenice za informiranje je zatraženo i dobiveno tumačenje Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, br. 25/13 i 85/15) u svezi proaktivne objave podataka na mrežnim stranicama, čime je bitno smanjen opseg rada radnika Agencije na davanju već javno dostupnih informacija. U roku je izrađeno i dostavljeno *Izvešće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2016. godinu*. Imenovana je zamjenica Službenice za informiranje, čime je osigurana redovita dostava informacija prema upitima u slučaju spriječenosti Službenice za informiranje.

Ispunjene su zakonske obveze osiguranja pristupa informacijama i otvorenosti podataka javnih tijela. Na Portalu otvorenih podataka Vlade RH postavljene su poveznice na ukupno 39 skupova podataka, što je povećanje za dodatnih 20 baza u odnosu na 2016. godinu.

U sklopu manifestacije *Open Data Day Hrvatska 2017* je Službenica za informiranje održala izlaganje na Okruglom stolu o ponovnoj uporabi informacija i primjeni u Hrvatskoj, pri čemu je Agencija navedena kao pozitivan primjer otvorenosti institucije, što su prepoznale i nevladine udruge.

Putem elektroničke pošte odgovoreno je na tristotinjak upita iz šire javnosti.

6.2. Vidljivost Agencije

Redovito su ažurirane Internet stranice bivše Agencije za zaštitu okoliša (www.azo.hr) i bivšeg Državnog zavoda za zaštitu prirode (www.dzpz.hr) kao pravnih prednika Agencije te su održavane i pripadajuće tematske stranice posvećene ekološkoj mreži NATURA 2000, velikim zvijerima i stranim invazivnim vrstama.

Krajem prosinca pokrenuta je Internet stranica www.haop.hr kao jedinstveno mjesto sa svim relevantnim sadržajima, čime će se značajno olakšati percipiranje rada Agencije u široj javnosti. Stranica je sadržajno unaprijeđena u skladu s obvezom proaktivne objave informacija. Dovršen je postupak izrade vizualnog identiteta Agencije, osmišljen je logotip i izrađena Knjiga grafičkih standarda, čime je ispunjen uvjet za izgradnju prepoznatljivosti institucije u javnosti kao i komunikacije prema svim ciljanim skupinama.

U sklopu međunarodne suradnje, objavom informacija na stranicama EEA, ukupno je pregledano i dorađeno 12 prijedloga tekstova na hrvatskom jeziku koji su objavljeni na Internet stranicama EEA.

6.3. Suradnja s medijima

Predstavnici Agencije sudjelovali su u radijskim i televizijskim emisijama s ciljem promocije važnosti očuvanja okoliša i prirode, posebice onih tema koja najviše zanimaju javnost, poput gospodarenja otpadom, kvalitete zraka i klimatskih promjena, bioraznolikosti, ugroženih vrste i staništa, Nature 2000. Nastavljena je tradicionalna suradnja s brojnim dnevnim, tjednim i mjesečnim novinama kao i časopisima, a sudjelovanjem na stručnim tribinama povećana je vidljivost pojedinih tema.

6.4. Edukacija i informiranje

Organizirano je više edukativnih i informativnih programa za različite skupine javnosti. U suradnji s Hrvatskim vodama, Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Agencijom za odgoj i obrazovanje osmišljen je i pokrenut projekt edukacije i podizanja svijesti o zaštiti voda i okoliša uz praćenje stanja kakvoće voda, koji će biti proveden do kraja školske godine 2017./2018. Ciljna skupina i krajnji korisnik projekta su učenici osnovnih škola 11 gradova.

Na poziv Regionalnog centra za okoliš i Zelene akcije održana je prezentacija o radu Agencije predstavnicima nevladinih udruga iz Srbije, koji su boravile u Hrvatskoj u studijskom posjetu od 22.-26. svibnja.

Obilježeni su datumi značajni za zaštitu prirode: Svjetski dan divljih vrsta u suradnji sa Zoološkim vrtom grada Zagreba i MZOE-om prigodnim edukativnim programom u Zoološkom vrtu grada Zagreba i Dan zaštite prirode u Hrvatskoj i Međunarodni dan biološke raznolikosti u Maksimiru, u suradnji JU Maksimir, MZOE-om, svim nacionalnim i parkovima prirode i časopisom National Geographic Hrvatska.

Prigodnim člancima na internetskim stranicama obilježeni su Svjetski dan voda, Svjetski dan tla i Dan suzbijanja dezertifikacije.

U povodu Svjetskog dana zaštite okoliša tiskana je publikacija namijenjena široj javnosti *Okoliš na dlanu I – 2017*. Brošura je predstavljena na prigodnom događanju pošumljavanja održanom 5. lipnja u PP Medvednica, u suradnji s Veleposlanstvom Republike Kanade, MZOE-om, PP Medvednica, UNDP Hrvatska i WWF Adria.

Agencija je bila pokrovitelj međunarodne konferencije o zaštiti okoliša "Kružno gospodarstvo u urbanim sredinama" koja je održana u Poreču od 31. svibnja do 2. lipnja na kojoj su stručnjaci različitih područja razmjenjivali iskustva bitna za život u gradovima. Aktualne teme ove konferencije su obuhvaćale kružno gospodarstvo otpadom i muljem u urbanim sredinama, opskrbu energijom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda urbanih sredina, te održivi prijevoz.

U suradnji s JU Maksimir, za škole i građane organizirano je tradicionalno upoznavanje proljetnica Maksimira te je organizirano sudjelovanje u devetoj *Noći biologije*.

U suradnji s Hrvatskim geološkim društvom, Hrvatskim prirodoslovnim muzejom, Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom, INA - industrijom nafte te Hrvatskim geološkim institutom i ove godine promovirana je geologija, georaznolikost i geobaština putujućom izložbom *Upoznaj Zemlju, zaviri u mikroskop*, povodom Dana planeta Zemlje.

Održano je predavanje o stranim vrstama za studente PMF-a, te je započeta kampanja usmjerena na trgovine kućnim ljubimcima, pri čemu su distribuirani kodeksi ponašanja o kućnim ljubimcima i edukativni leci, kroz koje se željelo senzibilizirati buduće vlasnike kućnih ljubimaca i potaknuti ih na odgovorno ponašanje.

Studentima pete godine diplomskog studija "Upravljanje odnosima s javnošću" Visoke škole za komunikacijski menadžment Edward Bernays, u sklopu kolegija "Odnosi s javnošću u javnim institucijama" predstavljen je rad Agencije i službe za odnose s javnošću, očuvanje okoliša i prirode, s aspekta komunikacije s javnostima javne institucije.

Održana je treća po redu edukativna akcija *Jeste li ga vidjeli?* u kojoj se tragalo za jelenkom i za alpskom strizibubom i velikom četveropjekom cvilidretom, kukcima iz reda kornjaša, s ciljem uključivanja šire javnosti u određivanje rasprostranjenosti ovih zanimljivih životinjskih vrsta. Tijekom akcije zabilježeno je 778 dojava, čime je ova akcija postala dosada najuspješnija akcija.

Održana je svečanost otvaranja projekta *Jačanje uloge Hrvatske agencije za okoliš i prirodu u informiranju i podizanju svijesti javnosti u području zaštite okoliša, klimatskih promjena, zaštite prirode i bioraznolikosti*.

Prikazane su prezentacije rezultata prema projektu *Poboljšanje toka i kvalitete podataka o građevinskom otpadu i otpadu od vađenja mineralnih sirovina* i projektu *Plan razvoja sustava za sprječavanje nastanka otpada te informiranja i razmjene dobre prakse*.

Predstavljeni su rezultati projekta *Promjena zaliha ugljika u tlu i izračun trendova ukupnog dušika i organskog ugljika u tlu te odnosa C:N*.

6.5. Tiskana izdanja

Tiskano je 13. izdanje popularne publikacije namijenjene široj javnosti *Okoliš na dlanu I – 2017*. i engleska inačica *Environment in Your Pocket I – 2017*. u kojoj su obrađena 32 pokazatelja iz čak 19 područja.

Objavljena je publikacija *Katalog Informacijskih sustava zaštite okoliša i prirode 2017; Sustavi Hrvatske agencije za okoliš i prirodu u 2017. godini*, koja daje pregled i opis svih postojećih baza, informatičkih rješenja i servisa Agencije. Radi se o prvom katalogu koji obuhvaća i sustave ISZO i sustave ISZP, a koji je namijenjen boljem snalaženju u šezdesetak aktivnih baza s obzirom da su ciljne skupine korisnika različite, od zaposlenika upravnih i javnih tijela, znanstvenika i stručnjaka, pa do nevladinih udruga i građana.

Tiskano i dotisnuto je 8 tematski različitih postera.

Zelena knjiga Hrvatske izvorne sorte vinove loze, izrađena u suradnji s Agronomskim fakultetom u Zagrebu, dobila je posebno priznanje Međunarodne organizacije za vinovu lozu i vino (Organisation Internationale de la vigne et du vin) u Parizu.

7. Međunarodna stručna i projektna suradnja

7.1. Suradnja s Europskom agencijom za okoliš, Europskom Komisijom, Eurostat-om

7.1.1. Suradnja s Europskom agencijom za okoliš

Tijekom godine suradnja s EEA odvijala se putem sudjelovanja, na stručnim radionicama, pregledom i komentiranjem publikacija i dokumenata koje izdaje EEA, izradom mišljenja i razmjenom podataka.

Ravnatelj Agencije, kao punopravni član, sudjeluje u radu Upravnog odbora EEA, kao i *Mreži direktora europskih agencija za okoliš* (engl. EPA network, European Network of the Heads of Environment Protection Agencies) koja je u naravi mreža ravnatelja/direktora europskih agencija za okoliš i sličnih tijela. Mreža direktora, osim putem plenarnih sjednica koje se održavaju dva puta godišnje, djeluje i putem interesnih grupa na kojima se rješavaju pitanja od zajedničkog interesa.

Radnik Agencije djeluje i kao Nacionalna žarišna točka (engl. National Focal Point, NFP) u radu glavnog operativnog tijela Europske informacijske i promatračka mreža (engl. European environmental information and observation network, skraćeno EIONET), ustanovljene pri EEA. U izvještajnom razdoblju predstavnik Agencije predsjedao je radnom grupom koja priprema plenarne sjednice EIONET-a. Delegirani radnici Agencije djeluju u sklopu Nacionalnih referentnih centara EIONET-a koji pokrivaju 24 različita područja okoliša i prirode, te integriranih tema zaštite okoliša i prirode. Sudjelovanje u radu EIONET-a podrazumijeva davanje mišljenja na tematska izvješća o stanju pojedinih sastavnica okoliša, prirode ili integriranim temama zaštite okoliša i prirode, te suradnju na izradi krovnog EEA izvješća o stanju europskog okoliša *SOER 2020 – State of Environment Report*, s osvrtom na globalne mega-trendove.

Tablica 9 Članstvo u tijelima i radnim grupama Europske agencije za okoliš

Naziv tijela	Predstavnik
EEA Upravni odbor (Management Board)	Ivana Gudelj, član
EEA/EIONET - NFC -National focal point	Rene Vukelić
EEA, NRC for Communication	Branka Ilakovac
EEA Član radne grupe za provedbu IPR-E-reporting	Nina Zovko
EEA Odbor za klimatske promjene Korištenja zemljišta, promjene korištenja zemljišta i šumarstvo (LULUCF)	Dino Križnjak
EEA/EIONET, PCP and NRC for State of the Environment Reporting	Mira Zovko
EEA/EIONET, PCP and NRC for SCP and NRC for Resource - efficient economy and the environment in Croatia	Ines Katić
EEA/EIONET, PCP and NRC for Transport - TERM	Dunja Pofuk
EEA/EIONET, NRC Soil	Andreja Steinberger Željko Crnojević
EEA/EIONET, NRC Land Cover	
EEA/EIONET, NRC Environment and Agriculture	
EEA/EIONET, NRC Land use and spatial planning	Andreja Steinberger
EEA/EIONET WG Contaminated sites	
EEA/EIONET, NRC Environment and Agriculture	Dino Križnjak
EEA/EIONET, PCP and NRC for Marine, coastal and maritime	Anica Brlek Juren
EEA/Working Group TOUERM	Mira Zovko
EEA/EIONET NRC for Environment & Health	Mira Zovko

EK/EIONET, BWD data Reporter	Snježana Dominković Alavanja,
EK/EIONET, MSFD data Reporter	
EEA/EIONET, NRC for water quality	Anica Brlek Juren
EEA/EIONET, PCP and NRC for Waste	Jasna Kufrin
EEA/EIONET, NRC Industrial pollution	Andrina Crnjak Thavenet
EEA/EIONET, NRC Energy	
EEA/EIONET, NRC Noise reporting	Goran Graovac
EEA/EIONET, PCPs and NRCs for Biodiversity data and information	Karla Fabio Čubrić/Goran Krivanek/ Gabrijela Šestani
EEA/EIONET, NRC biodiversity and ecosystems indicators and assessments	Tamara Kirin
EEA/EIONET, NRC E-PRTR data reporting	Andrina Crnjak Thavenet
EEA/EIONET, NRC IED reporting	
EEA/EIONET, NRC Land Cover	Branimir Pavlinec
EEA/EIONET, NRC Air Quality	Dragana Pejaković Nina Zovko
EEA/EIONET, NRC Greenhouse gas Monitoring Mechanism Regulation (MMR) Reporting	Bernarda Rožman Tatjana Obučina
EIONET, WG for EU REGISTRY ON INDUSTRIAL SITES	Tome Hajaš Andrina Crnjak Thavenet Marcela Kušević Vukšić Goran Graovac
EIONET, WG for E-PRTR/LCP integration	Martina Beuk Nina Zovko Goran Graovac Ines Kolarić
Eurostat, radna skupina za otpad	Đurđica Požgaj

Suradnja s Eurostat-om odvijala se putem sudjelovanja u radnoj skupini za otpad i putem redovne komunikacije za potrebe ispunjavanja izvještajnih obveza iz područja gospodarenja otpadom. Razmjena podataka odvija se putem Centra za podatke o otpadu (Environmental Data Centre on Waste) odnosno putem portala eDAMIS na koji se isporučuju podaci o otpadu.

7.1.2. Suradnja s Europskom Komisijom u području okoliša

Na razini EK u tijeku je revizija uloga i poslova europskih agencija, pa tako i EEA, i mogućih preklapanja ovlasti njihovog rada. U ovom tzv. *Fitness check* procesu provjerava se i aktualnost propisa, opseg rada, odnosno općenito funkcioniranje sustava u cjelini. Dodatno, odmiče se od prakse podjele poslova na cjeline/tematska područja (zrak, otpad, poljoprivreda, energetika i ostale) te se aktivnosti usmjeravaju prema sustavnom ili tzv. „integralnom“ pristupu.

Okvirnim ugovorom za razdoblje od 2017. do 2021. godine, sklopljenim tijekom travnja, biti će implementiran servis za praćenje podataka iz područja pokrova zemljišta (CLC Corine Land Cover) – iz programa EK „Copernicus – Land monitoring services“. Navedeni servis predstavlja sustav motrenja Zemlje iz svemira koordiniran od strane EK kojim se prikupljaju pouzdani kvantitativni i kvalitativni podaci o pokrovu zemljišta i njihovim promjenama, koji su konzistentni i usporedivi na cijelom području Europskog kontinenta. Time se proširuju servisi motrenja zemljišta i na područje zaštita prirode kroz praćenje bioraznolikosti i Natura 2000 područja. Dosadašnja uloga Agencije kao Referentnog centra za CORINE Land Cover¹⁶, ovim sklopljenim

¹⁶ CORINE Land Cover Hrvatska je digitalna baza podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske

okvirnim ugovorom za razdoblje 2017. – 2021., proširuje se na sve proizvode Copernicus servisa motrenja zemljišta u koje je uključena i zaštita prirode kroz praćenje bioraznolikosti i Natura 2000 područja. U području tlo i zemljište, Agencija je sudjelovala na sastancima EK stručne skupine za zaštitu tla sa ciljem razvoja i donošenje EU politike zaštite tla.

Agencija je, uz druge zemlje članice, sudjelovala u radu eksperata radne grupe Zajedničkog istraživačkog centra EK na izradi nacrtu Priručnika za analizu prijava i analiza Seveso akcidenata i velikih nesreća, u radu radne grupe za praćenje PRTR¹⁷ te radu radne grupe za praćenje IED direktive. U implementaciji novih izvještajnih obveza vezanih uz IED i E-PRTR¹⁸, koje dospijevaju u 2018. godini, sudjelovano je na sastancima i web-konferencijama te u radu radnih grupa za donošenje uputa i priručnika vezanih uz implementaciju novih izvještajnih obveza, poglavito za izvješće *EU Registry on industrial sites* te radi izrade objedinjenog izvješćivanja prema PRTR i LCP¹⁹ direktivama čemu podliježu obveznici E-PRTR iz sustava ROO i korisnici s velikim uređajima za loženje, te u testiranjima novih obrazaca izvješćivanja prema EEA. Izrađena su mišljenja i analize novih izvještajnih obveza EEA vezanih uz RH²⁰, unutar kojih su obrađeni podacima o emisijama i otpadu RH na osnovu poslanih setova podataka prema EIONET-u i prema Eurostat-u. Agencija je aktivno sudjelovala u davanju mišljenja na prijedlog Zakona o potvrđivanju Minamatske konvencije o živi te je sudjelovala u analizi podataka RH u svezi davanja mišljenja na nacrt dokumenta vezan uz dostupnost podataka RH iz područja praćenja šteta u okolišu (nacrt dokumenta: *Support for the REFIT actions for the ELD*). Za potrebe provedbe izvješćivanja prema Direktivi o industrijskim emisijama, Agencija je surađivala sa stručnjacima iz Austrije, Francuske i Njemačke, unutar projekta CRO EPR *Unaprijeđenje Registra onečišćavanja okoliša (ROO) i integracija u Informacijski sustav zaštite okoliša (ISZO)*. U području gospodarenja otpadom, zabilježeno je sudjelovanje na radionici i sastanku radne skupine za otpad Eurostat-a. Agencija je bila aktivno uključena u proces pripreme dokumenata za kružno gospodarstvo te je sudjelovala u izradi Akcijskog plana i izmjenama šest direktiva iz područja gospodarenja otpadom što je uključivalo pripremu podloga, očitovanja i prijedloga koji su upućivani koordinatorima u MZOE te su prezentirani na radnim sastancima u EK.

Priključivanjem Agencije projektu *Europska inicijativa za humani biomonitoring (HBM4EU)* dobiti će se podaci o procjeni učinaka okoliša na zdravlje ljudi, radi čega je izrađen pregled podataka kojima raspolaže Agencija te ispunjen niz upitnika.

U području Zaštite zraka, zabilježeno je aktivno sudjelovanje na sastancima i radionicama Air Quality Expert Group, na kojima se razmjenjuje iskustvo radi postizanja razina kvalitete zraka koja ne dovode do značajnih negativnih utjecaja za ljudsko zdravlje i okoliš.

U području Kopnene vode i more, Agencija je sudjelovala u radu radnih grupa EK vezano uz izradu Zajedničke EU strategije za provedbu Okvirne direktive o morskoj strategiji.

Tijekom mjeseca travnja, Tehnički ekspertni revizijski tim EK, u sklopu Effort Sharing Decision revizije NIR 2017, provodio je reviziju sektora Poljoprivreda u kojoj su stručnjaci Agencije iz područja poljoprivrede kroz odgovaranja na postavljena pitanja revizora aktivno sudjelovali i surađivali sa revizijskim timom.

U području Održiva proizvodnja i potrošnja suradnja je bila izražena u izradi izvješća *More From Less Report 2018*. U području Turizam i okoliš surađivalo se na izradi pokazatelja i te izvješća *EEA Report on Tourism and Environment* s EEA i s Hrvatskom institutom za turizam na projektu *CROSTO – Opservatorij održivog razvoja turizma*, u okviru kojeg je izrađen Izvještaj te poslan Svjetsku turističku organizaciju²¹ koji je u prosincu i prihvaćen. U području Turizam je dopunjena lista podatkovnih tablica te izrađena metodologija za izradu pokazatelja *Korištenje vode u turizmu*. Za tematsko područje Promet prikupljeni su podaci za naredno dvogodišnje izvješće EEA.

¹⁷ Registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (Pollutant Release and Transfer Register)

¹⁸ E-PRTR - The European Pollutant Release and Transfer Register (E-PRTR), europski registar koji osigurava pristup podacima o emisijama i otpadu iz industrijskih postrojenja unutar EK te za Irsku, Lihtenštajn, Norvešku, Srbiju i Švicarsku

¹⁹ Direktiva o velikim uređajima za loženje 2001/80/EZ

²⁰ Factsheet on industry, Croatia

²¹ Svjetska turistička organizacija Ujedinjenih naroda (engl. United Nations World Tourism Organization, skraćeno: UNWTO)

Radnici segmenta okoliša bili su članovi ukupno 21 međunarodnih povjerenstava, radnih skupina i ostalih tijela, u okviru tijela EK.

Tablica 10 Članstvo u povjerenstvima i radnim grupama Europske komisije segmenta okoliš

Naziv tijela	Predstavnik
EK Povjerenstvo za NRC za Industrial Emissions	Andrina Crnjak-Thavenet
EK Radna grupa za izradu Priručnika za praćenje i procjenu rizika kod velikih nesreća	Marijana Zanoški Hren Andrina Crnjak Thavenet
EK Forum nadležnih tijela za EMAS	Mira Zovko
EK WG DIKE	Anica Brlek Juren Snježana Dominković-Alavanja
EK TG DATA	Anica Brlek Juren Snježana Dominković-Alavanja
EK TG NOISE	Snježana Dominković-Alavanja Petra Rodić
EK WG GES	Snježana Dominković-Alavanja Petra Rodić
EK Expert Group on Soil Protection	Andreja Steinberger
EK Eurostat Working Group Agriculture and Environment	Željko Crnojević
EK Committee for adaptation of the technical progress and application of the Community award scheme for an Eco- label	Mira Zovko
EK Committee for adaptation to scientific and technical progress and implementation of Directive 2008/98/EC on waste	Jasna Kufrin
EK Task Force Monitoring & Reporting	Milena Grgić
EK Task Force Accreditation & Verification	Vana Mitrović-Vudrić Grozdana Avirović Martina Mandac
EK Task Force Aviation	Vana Mitrović-Vudrić
EK EUROCONTROL-Support Facility Steering Group	Martina Mandac
EK Clima Inventories WG 1	Tatjana Obučina
EK Clima Inventories WG 2	
EK Clima Inventories WG 3	Bernarda Rožman
EK Clima Inventories WG 5	Dino Križnjak
EK Povjerenstvo za NRC za buku	Goran Graovac
EK Air Quality Expert Group	Nina Zovko Dragana Pejaković

Tablica 11 Međunarodni i nacionalni stručni i znanstveni skupovi te sastanci na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije, segmenta okoliša

Naziv skupa i mjesto održavanja	Sudionici
"Globalni simpozij o organskom ugljiku", FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) od 21.-23.3., Rim, Italija	Andreja Steinberger Hana Mesić
„Konferencija o kružnom gospodarstvu u urbanim sredinama“, Poreč 31.5. – 2.6.	Ivana Gudelj Branka Ilakovac Đurđica Požgaj Jasna Kufrin

Međunarodna konferencija "Voda za sve", Osijek 9.3. i 10.3.	Ines Katić Dunja Pofuk
Bonn Climate Change Conference, Bonn, od 10.-18.5.	Tatjana Obučina
COP 23 Conference of Party UNFCCC, Bonn, od 07.-15.11.	Tatjana Obučina
WorldCover 2017 Conference - Roma Frascati Italy 13.-17.3.	Dino Križnjak
Eionet Noise Workshop 2017, Belfast, Northern Ireland, 18.-19.5..	Goran Graovac
Seminar „Rizici kemijskih nesreća i radionice; obuke novih alata i baza podataka: ADAM i RAPID-N“, JRC, Italija, 13.-16.6.	Marijana Zanoški Hren Andrina Crnjak Thavenet
18th TFEIP/EIONET meeting and workshop, Task Force on Emissions Inventories and Projections, Krakow, Poljska 10.-12.5.	Nina Zovko
Sastanak Air Quality Expert Group, Brussels Belgija, 5.6.	Nina Zovko
Sastanak radne grupe DIKE, Bruxelles, 1.-3.3.	Snježana Dominković Alavanja
Zajednički sastanak radnih grupa WG GES, WG DIKE, WG POMESA u okviru CIS MSFD (Zajednička provedbena strategija država članica o provedbi Okvirne direktive o morskoj strategiji) i 20. sastanku koordinacijske grupe (MSCG Marine Strategy Coordination Group), Brisel, Belgija 27. i 28. 4.	Anica Brlek Juren
XXIII radni sastanak županijskih zavoda i upravnih odjela (tijela nadležnih za provedbu Uredbe o kakvoći mora za kupanje) vezano uz Program praćenja kakvoće mora za kupanje – Rab, 4. i 5.5.	Anica Brlek Juren
Sastanak tehničke grupe Data, Copenhagen, 7.-8.6.	Snježana Dominković Alavanja
EEA Freshwater radionica, Copenhagen, 19.-20.6.	Iva Prgomet
Workshop for the delineation of subdivisions relevant for MSFD assessments/reporting in the Mediterranean Sea, 21.-22.6. Rim	Anica Brlek Juren
Sastanak radne grupe GES, Bruxelles, 21.-22.9.	Snježana Dominković Alavanja
Sastanak radne grupe WG DIKE, Bruxelles, 28.-29.9.	Anica Brlek Juren
Sastanak radne grupe WG DIKE I tehničke grupe Data, Copenhagen, 8.-10.11.	Iva Prgomet
„3rd EIONET meeting of the NRC on industrial pollution“; treći sastanak radne grupe za industrijska onečišćenja, Kopenhagen, Danska, 23.-24.10.2017.	Andrina Crnjak Thavenet
X znanstveno - stručni skup "ZAŠTITA ZRAKA 2017", Primošten	Dragana Pejaković Martina Beuk
Sastanak stručne grupe za Statistike otpada, Eurostat, Luxembourg, 8.3.2017.	Đurđica Požgaj
Međunarodni stručni skup "Ambalaža – proizvod – potrošač – održivost", Zagreb, 25.05.2017	Laila Gumhalter Malić
Međunarodna konferencija »Izazovi i rješenja za plastiku u kružnom gospodarstvu«, Ljubljana, 25.10.2017	Laila Gumhalter Malić
Mineral Forum - 15.11.2017., Hotel Antunović, Zagreb	Vibor Bulat
EIONET meeting of the NRC on industrial pollution and focal points for PRTR, Brisel, Belgija, 22.11.2017.	Andrina Crnjak Thavenet
EIONET NRC Noise Workshop, Belfast, Northern Ireland, 18.-19.5. 2017.	Goran Graovac
Regionalna konferencija u okviru projekta „SEE URBAN – Izgradnja akcijske mreže urbane otpornosti u Jugoistočnoj Europi“, Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa, 17.10.2017., Opatija	Marijana Zanoški Hren Zrinka Vranar
5. sastanak stručne skupine EK za zaštitu tla, Brisel, 24.10.2017.	Andreja Steinberger
Znanstveno stručni skup „Upravljanje jezerima i akumulacijama u Hrvatskoj – procesi, zaštita i valorizacija“, Biograd na Moru, 4.-6.5.2017.	Maja Šimunović
Meeting of the E-PRTR Expert Group, Brussels, 22.9.2017	Maja Šimunović

VI regionalna konferencija "Industrijska energetika i zaštita životne sredine" – IEEP, Zlatibor, 21.-24.6.2017.	Martina Beuk Maja Šimunović
Međunarodna CNG & LNG konferencija u organizaciji Zajednice za ukapljeni naftni plin Grupacije za LNG i CNG u cestovnom prometu, 29.06.2017., HGK, Zagreb	Marijana Zanoški Hren Andrina Crnjak Thavenet
Stručni posjet postrojenju INA d.d., Rafinerija nafte Sisak u okviru projekta „Usluga edukacije o rafinerijskim procesima kroz pravila EU ETS-a“ (FKIT), 26.5.2017., Sisak	9 radnika Agencije
Stručni posjet Centralnom ispitnom laboratoriju INA d.d. u okviru projekta „Usluga edukacije o rafinerijskim procesima kroz pravila EU ETS-a“ (FKIT), Zagreb	10 radnika Agencije
Meeting of the E-PRTR Expert Group, Brussels, 18.-19.10.2017	Martina Beuk
WG TOUERM (Tourism and Environment), radna skupina EEA, Copenhagen, 4. – 5. 2017.	Mira Zovko
EIONET NRC SoER, radna grupa za izradu Europskog izvješća o okolišu EEA, Bratislava, 26. – 29. 9.2017.	Mira Zovko
Treća regionalna konferencija o procjeni utjecaja na okoliš, Vodice, Hrvatska 13.-16. rujna 2017.	Ivana Gudelj Ines Katić Dunja Pofuk
Međunarodna konferencija „Strateško upravljanje razvojem – pristupni u planiranju strateškog okvira za razdoblje nakon 2020. godine“, Sheraton, Zagreb, 4.12.2017.	Mira Zovko

7.1.3. Suradnja s Europskom komisijom u području prirode

Radnici segmenta zaštite prirode bili su članovi ukupno 21 međunarodnih povjerenstava, radnih skupina i ostalih tijela, od čega njih sedam u okviru tijela EK (Tablica 12). U 2017. godini održani su sastanci tijela vezanih uz provedbu CITES konvencije, procjenu usluga ekosustava i provedbu Okvirne direktive o morskoj strategiji (Tablica 13). Sudjelovalo se i na Drugom biogeografskom seminaru za alpsku regiju. U Zagrebu je održan i sastanak s predstavnicima EK (engl. *Package Meeting on Cohesion Policy, Environmental Implementation Report and Infringements*), na kojem su predstavnici Agencije, između ostaloga, obrazložili i planirane aktivnosti OPKK projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“, pristup upravljanju ekološkom mrežom u Hrvatskoj te specifičnosti pojedinih postupaka. Također je ponovo predstavljen pristup pri ocjeni utjecaja Godišnjeg programa Hrvatskih voda za *Program radova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda*.

Tablica 12 Članstvo u tijelima Europske komisije - zaštita prirode

Naziv stručnih skupina i ostalih tijela	Predstavnici
Radna skupina za kartiranje i procjenu usluga ekosustava (MAES)	Tamara Kirin
Stručna skupina za izradu Akcijskog plana za zaštitu šišmiša u Europi	Daniela Hamidović
Stručna skupina za ekološku mrežu Natura 2000 na moru	Katja Jelić
Stručna skupina za izvješćivanje prema Direktivi o staništima i Direktivi o pticama	Vlatka Dumbović Mazal
Stručna skupina za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000	Ivana Plavac
Skupina za znanstvenu reviziju za provedbu CITES konvencije u EU	Vida Posavec Vukelić
Znanstveni forum za Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta	Sonja Desnica (predstavica RH)

Tablica 13 Sastanci, seminari i radionice u organizaciji Europske komisije - zaštita prirode

Naziv sastanka
13. sastanak Radne skupine za kartiranje i procjenu usluga ekosustava (MAES)
14. sastanak Radne skupine za kartiranje i procjenu usluga ekosustava (MAES)
78. sastanak SRG-a za provedbu CITES konvencije u EU
79. sastanak SRG-a za provedbu CITES konvencije u EU
80. sastanak SRG-a za provedbu CITES konvencije u EU
81. sastanak SRG-a za provedbu CITES konvencije u EU
Radionica o definiranju kriterija za određivanje izvještajnih jedinica za deskriptore dobrog stanja morskog okoliša Sredozemnog mora
NATURA 2000 BIOGEOGRAPHICAL PROCESS 2nd Alpine Natura 2000 Seminar
NATURA 2000 BIOGEOGRAPHICAL PROCESS 2nd Mediterranean Natura 2000 Seminar
6. sastanak znanstvenog foruma za IAS
21. sastanak Stručne skupine o izvješćivanju
CHM Network of Europe workshop - Sharing information, experience and tools in support of the preparation of the 6th National Report to the Convention on Biological Diversity

U okviru svoje nadležnosti kao znanstveno tijelo za CITES, Agencija je ispred Republike Hrvatske sudjelovala na sva četiri godišnja sastanka Grupe za znanstvenu reviziju (engl. Scientific Review Group, SRG) u Briselu, na kojem su izneseni stavovi Republike Hrvatske vezano uz uvoz ili uzgoj primjeraka pojedinih vrsta navedenih na prilogima Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 iz pojedinih zemalja u EU, te je sudjelovano u formiranju mišljenja vezano uz dopuštenje, odnosno zabranu uvoza u EU primjeraka određenih vrsta iz određenih zemalja. Nadalje, na zahtjev EK, Agencija je dostavila prijedlog vrsta koje bi mogle biti potencijalni kandidati za uvrštavanje na dodatke konvencije, odnosno priloge Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 na sljedećoj Konferenciji stanaka (CoP) predviđenoj za 2019. godinu. Također, djelatnica Agencije je članica neformalne radne grupe za vodozemce i gmazove oformljene unutar SRG-a (SRG – Reptile and Amphibian Working Group), koja se u okviru rada i zadaća SRG-a specifično bavi pitanjima vezanim uz međunarodnu trgovinu vodozemcima i gmazovima.

7.2. Provedba međunarodnih konvencija

7.2.1. Provedba međunarodnih konvencija zaštite prirode

Radnici Agencije predstavljaju RH u 14 znanstvenih i stručnih tijela međunarodnih konvencija i sporazuma čija je stranka RH ili imaju funkciju žarišne točke (engl. *Focal point*) za pojedini međunarodni ugovor u RH (Tablica 14). U 2017. godini sudjelovalo se na četiri sastanka (Tablica 15). Za potrebe sastanaka Znanstvenog odbora Međunarodne komisije za kitolov (engl. The International Whaling Commission, skraćeno: IWC) izrađeno je Nacionalno izvješće o istraživanjima kitova i dupina za 2016. godinu i ažurirani su kontakti nacionalnog Sustava za dojavu i djelovanje u slučaju pronalaska uginulih ili ozlijeđenih strogo zaštićenih životinja. Pripremljena su stručna mišljenja i stajališta vezana uz 13.-tu točku sastanka nacionalnih žarišnih točaka SPA/BD protokola Barcelonske konvencije.

Agencija je sudjelovala u izradi Nacionalnog izvješća o provedbi Konvencije o migratornim vrstama²² (CMS) te pripremi stručnih mišljenja za potrebe izrade stajališta RH za sljedeći sastanak stranaka CMS.

U okviru Sporazuma ACCOBAMS²³ započela je operativna provedba projekta zračnog istraživanja kitova na području Sporazuma, uključujući i Jadransko more (ACCOBAMS Survey Initiative projekt). Hrvatska će svoj udio u projektu provesti kroz istraživanje iz zraka u okviru OPKK projekata, a u suradnji s projektom LIFE EUROTURTLES.

Tablica 14 Članstvo u stručnim skupinama i ostalim tijelima zaštite prirode u okviru međunarodnih ugovora čija je stranka RH

Međunarodni ugovor (konvencija, sporazum)	Funkcija	Imenovani radnik
Sporazum o zaštiti kitova <i>Cetacea</i> u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom Atlantskom području (ACCOBAMS u okviru Bonnske konvencije)	Nacionalna žarišna točka - Ana Štrbenac - potpredsjednica Upravnog odbora za razdoblje 2014. - 2016.	Ana Štrbenac
Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska ²⁴ konvencija)	Članica Stručne skupine za biljke	Vida Posavec Vukelić
	Član Stručne skupine za beskralješnjake	Luka Katušić
	Članica Stručne skupine za ekološke mreže i zaštićena područja	Ramona Topić Ivana Plavac
	Član Stručne skupine za otočnu biološku raznolikost	Igor Boršić
	Članica Stručne skupine za zaštitu ptica	Vlatka Dumbović Mazal
Konvencija o biološkoj raznolikosti (CBD)	Nacionalna žarišna točka za CHM (Mehanizam razmjene podataka pri Konvenciji o biološkoj raznolikosti)	Ramona Topić
	Nacionalna žarišna točka za Globalnu strategiju za očuvanje biljaka	Vida Posavec Vukelić Igor Boršić
	Nacionalna žarišna točka za GTI (Globalna taksonomska inicijativa Konvencije o biološkoj raznolikosti)	Anamarija Partl
Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)	Nacionalna znanstvena predstavica	Vida Posavec Vukelić
Sporazum o zaštiti šišmiša u Europi u okviru Bonnske konvencije (EUROBATS)	Nacionalna znanstvena žarišna točka i članica Savjetodavnog vijeća	Daniela Hamidović
Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova (IWC)	Predstavica RH u Znanstvenom odboru	Ana Štrbenac

²² (engl. Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals), u daljnjem tekstu: CMS ili Bonnska Konvencija

²³ Prenesena u hrvatski zakonodavni okvir putem Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, („Narodne novine“, broj 6/00)

²⁴ Prenesena u hrvatski zakonodavni okvir putem Zakona o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa, („Narodne novine“, broj 6/00)

Protokol o posebno zaštićenim područjima Sredozemnog mora i bioraznolikosti - SPA/BD (u okviru Barcelonske konvencije)	Kontakt osoba (National Correspondence) za reviziju i Strateški plan u okviru Protokola	Petra Rodić
	Članice Online korespondencijske grupe za monitoring (CORMON) za bioraznolikost i ribarstvo pri Barcelonskoj konvenciji –	Katja Jelić Sonja Desnica

Tablica 15 Sastanci pojedinih tijela međunarodnih konvencija i sporazuma zaštite prirode te prateće stručne radionice na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije

Naziv međunarodne konvencije	Naziv i mjesto održavanja sastanka
Sporazum o zaštiti kitova <i>Cetacea</i> u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom Atlantskom području) u okviru Bonnske konvencije (ACCOBAMS)	11. sastanak Znanstvenog odbora, Monako
	1. sastanak kontakt grupe za Jadransku regiju u okviru projekta zračnog istraživanja kitova u Accobams području (ACCOBAMS Survey Initiative projekt), Rim, Italija
Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova (IWC)	67. sastanak Znanstvenog odbora Međunarodne komisije za kitolov, Bled, Slovenija
Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)	Timber Identification Workshop, Brisel, Belgija

7.2.2. Provedba međunarodnih konvencija zaštite okoliša

Na sastanku tijela Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) radnici Agencije, u svojstvu revizora, su sudjelovali u procesu neovisne ocjene nacionalnih inventara stakleničkih plinova koji je organizirao UNFCCC iz Bonna. Timskim radom, s još 11 drugih ocjenitelja iz zemalja EU i Novog Zelanda, pregledano je i ocijenjeno ukupno 31 nacionalno izvješće. Rezultat rada grupe bile su i preporuke upućene zemljama članicama u svezi ispunjavanja obveza u izvješćivanju prema UNFCCC Konvenciji.

Tablica 16 Članstvo u stručnim skupinama i ostalim tijelima zaštite okoliša u okviru međunarodnih ugovora čija je stranka RH

Naziv međunarodne konvencije	Funkcija	Imenovani radnik
PRTR Protokol uz Konvenciju o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša	Nacionalna žarišna točka	Andrina Crnjak Thavenet
Aarhuška konvencija (Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša)	Član delegacije	Branka Ilakovac

Tablica 17 Sastanci pojedinih tijela međunarodnih konvencija i sporazuma zaštite okoliša te prateće stručne radionice na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije

Naziv međunarodne konvencije, mjesto održavanja i/ili ostale aktivnosti	Djelatnici koji su prisustvovali:
Sastanak stranaka Aarhuške konvencije (6-MoP) i 3. Sastanak stranaka Protokola PRTR (3-MoPP)", Budva, Crna Gora, 13. – 15. 9. 2017	Andrina Crnjak Thavenet

7.3. Ostala multilateralna i bilateralna suradnja zaštite prirode

Agencija je aktivno sudjelovala u radu Europske mreže ravnatelja agencija za zaštitu prirode (engl. Heads of European Nature Conservation Agencies, u daljnjem tekstu: ENCA-Network), čija je članica Agencija od 2008. godine, tada kao DZZP. Glavni cilj ove mreže, u čiji je rad trenutno uključena 21 institucija, je jačanje zaštite prirode u Europi kroz suradnju njezinih članova. Na dvadesetom sastanku mreže ENCA, čiji domaćin je bio Zavod za zaštitu prirode Republike Slovenije tema je bila integracija mjera očuvanja bioraznolikosti u prostorno planiranje i sektorske politike. Agencija je ponudila domaćinstvo 22. sastanka, koji je planiran za jesen 2018. godine.

Agencija je postala članica SavaParks mreže – mreže zaštićenih područja i povezanih institucija s područja uz rijeku Savu te je sudjelovala na dva sastanka mreže u 2017.

S Njemačkom razvojnom agencijom (njem. Die Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit, u daljnjem tekstu: GIZ) nastavljena je suradnja u provedbi regionalnog *Projekta očuvanja bioraznolikosti za južnu i istočnu Europu* (ORF SEE BD) i to u komponentama upravljanja informacijama o bioraznolikosti (BIMR) i uslugama ekosustava. Naime, RH je prepoznata kao država-mentor u ovom projektu te su MZOE i Agencija pružili podršku i aktivno sudjelovanje u pojedinim segmentima projekta. U okviru BIMR komponente dovršeno je regionalno izvješće o upravljanju informacijama o bioraznolikosti te je započeta izrada odgovarajućih smjernica. Nadalje, Agencija je sudjelovala i u radu ostalih tijela u okviru različitih međunarodnih organizacija.

Tablica 18 Članstvo u ostalim međunarodnim tijelima i mrežama

Naziv povjerenstva i mreža	Predstavnici
Europska mreža ravnatelja agencija za zaštitu prirode (ENCA network)	dr.sc. Ivana Gudelj, Ana Štrbenac
Radna grupa Strategije EU za dunavsku regiju RH za prioritarno područje 6 „Očuvanje bioraznolikosti, krajobraza te kvalitete zraka i tla“	Davorin Marković, Neven Trenc, Vlatka Dumbović Mazal
Specijalistička skupina za šišmiše u okviru IUCN-ove Komisije za opstanak vrsta (engl. Species Survival Commission)	Daniela Hamidović (žarišna točka za RH, uredništvo IUCN BSG Newsletter (Europa))
Specijalistička skupina za paukove i škorpione u okviru IUCN-ove Komisije za opstanak vrsta (engl. Species Survival Commission)	Luka Katušić (žarišna točka za RH)
Specijalistička skupina za slatkovodne biljke u okviru IUCN-ove Komisije za opstanak vrsta (engl. Species Survival Commission)	Igor Boršić (član)
Svjetska komisija za zaštićena područja Međunarodne unije za očuvanje prirode (engl. World Commission on Protected Areas - WCPA) IUCN-a	Maša Ljuština, Irina Zupan
WCPA Tourism and Protected Areas Specialist Group (TAPAS Group) - Grupa specijalista za turizam i zaštićena područja unutar komisije	Maša Ljuština

Radnici Agencije su također članovi međunarodnog Društva za konzervacijsku biologiju.

Sudjelovalo se i na devet ostalih međunarodnih i nacionalnih stručnih skupova, radionica te sastanaka u okviru međunarodnih projekata. Bila je to prilika za nova saznanja u aktivnostima očuvanja prirode, razmjenu iskustva i davanje stručnog doprinosa na međunarodnoj razini.

Tablica 19 Međunarodni i nacionalni stručni i znanstveni skupovi te sastanci na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije, segmenta prirode

Naziv skupa i mjesto održavanja
1. konferencija o morskih zaštićenih područja, Split
2. regionalna radionica <i>Principles of Ecosystem Services Assessment for Policy Impacts</i> , Nacionalni park Fruška gora, Vrdnik, Srbija
5. radionica projekta ESERALDA, Madrid, Španjolska
6. radionica projekta ESERALDA, Plovdiv, Bugarska
Međunarodni kongres <i>International Congress on Wolf Management and Conservation in North America and Europe. An unresolved conflict</i> Sanabria (Zamora), Španjolska
Međunarodni znanstveno-stručni skup <i>Georaznolikost, geobaština i geoturizam u krškim područjima</i> , Perušić, Hrvatska
Radionica <i>Management of Natura 2000 sites in CEE</i> , Fertoujlak, Mađarska
Radionica <i>7th ESENIAS Workshop with Scientific Conference- Networking and Regional Cooperation Towards Invasive Alien Species Prevention and Management in Europe</i> , Sofija, Bugarska
UNEP-WCMC radionica o uzgoju u zatočeništvu, Brisel, Belgija
Konferencija za unaprjeđenje saradnje na prekograničnom području slivova rijeka Neretve i Trebišnjice, Trebinje, BiH
Konferencija „First Italian Citizen Science Conference Roma 2017“, Rim, Italija
EMAPI 14 International Conference on Ecology and Management of Alien Plant Invasions, Lisabon, Portugal
Radionica „Modelling landscape invasion by non-native trees: challenges and applications“, Porto, Portugal
14th European Bat Research Symposium, Donostia - The Basque Country, Španjolska
4th Conference on Wind energy and Wildlife Impacts (CWW 2017), Estoril, Portugal
European Ornithologists' Union (EOU) International Conference, Turku, Finska
Međunarodna organizacije za vinogradarstvo i vinarstvo (OIV) Dodjela nagrade za „Zelenu knjigu: Hrvatske izvorne sorte vinove loze“ skupini autora te Agenciji kao izdavaču
1st Southeast European Ichthyological Conference (SEEIC 2017), Sarajevo, BiH
International coop MDD Kick-off Event "Amazon of Europe" Celebration, Letenye, Mađarska
Copernicus Land Monitoring User Consultation Workshop, Brisel, Belgija
Global Node Meeting u organizaciji Global Biodiversity Information Facility, Helsinki, Finska
21. sastanak predstavnika mreže ENCA

7.4. Međunarodni projekti segmenta okoliš

7.4.1. Projekti segmenta okoliš u provedbi - međunarodno financirani

Tablica 20 Pregled projekata segmenta okoliš u provedbi u kojima je Agencija glavni korisnik

Naziv i izvor financiranja	Provoditelji	Cilj, opis i trajanje projekta	Aktivnosti do 31.12.2017.
7.4.1.1: <i>Unaprjeđenje</i>	Agencija	Cilj projekta je nadogradnja sustava	- Odrađena je 51 tjedna misija, ukupnog trajanja oko 180 dana, 110 radionica i

<p><i>Registra onečišćavanja okoliša (ROO) i integracija u Informacijski sustav zaštite okoliša (ISZO), CRO EPR.</i></p> <p>Prijelazni instrument, Twinning projekt</p>		<p>ROO uz istovremenu harmonizaciju podataka s podacima drugih baza Agencije. Projekt je trajao 18 mjeseci, od siječnja 2016. do srpnja 2017. godine.</p>	<p>tematskih sastanaka te je provedeno pet tematskih posjeta postrojenjima u RH.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rezultati projekta su: - provedene Gap-analize podataka u sustavu ROO te usporedbe sa setovima podataka drugih baza Agencije (klima, zrak, otpad) radi davanja preporuka za bolju harmonizaciju i usklađenost podataka te bolje izvješćivanje; - provedene Gap-analiza legislative; - izrađen je <i>Priručnik za izračun emisija u zrak za nacionalne E-PRTR obveznike</i> s preporukama za izračun emisija u zrak prema međunarodno priznatim metodologijama i procedurama za kontrolu kvalitete, sukladno Smjernicama za uspostavom E-PRTR; - izrađen je softverski alat za izračun emisija za zrak, - provedena kontrola kvalitete podataka sustava ROO i unaprijeđena je dostava podataka u EEA. - Izrađeno je <i>Izvješće PRTR u Hrvatskoj</i> koje sadrži pokazatelje izrađene temeljem statističke obrade prijavljenih podataka u ROO na hrvatskom i engleskom jeziku - ojačani su kapaciteti cijelog sustava, pri čemu je provedeno više edukacija tipa „trening trenera“. Na radionicama, studijskim posjetima i posjetima postrojenja povećano znanje radnika Agencije, nadležnih tijela za poslove ROO-a – županija, Grada Zagreba, MZOE-a i Inspekcije zaštite okoliša u provedbi kontrole kvalitete, validacije podataka i izvješćivanja. - Izrađen je Nacrt završnog izvješća.
<p>7.4.1.2 <i>Jačanje uloge Hrvatske agencije za okoliš i prirodu u informiranju i podizanju svijesti javnosti u području zaštite okoliša, klimatskih promjena, zaštite prirode i bioraznolikosti,</i></p>	<p>Agencija Zajednica izvoditelja: SPAN d.o.o., EKONERG d.o.o. MANJGURA d.o.o., Novena d.o.o. i IMAGINATIO N:FIRST GmbH</p>	<p>Projektom je predviđena izrada idejnog koncepta i programa Informacijsko-edukativnog centra namijenjenog široj javnosti kao i edukaciji djece predškolske i školske dobi. Projekt vrijedan 270 000 eura je započeo početkom 2017.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Provedene su studijske posjete sličnim Informacijskim centrima u više europskih zemalja, kako bi se na osnovu iskustava drugih institucija mogao odabrati odgovarajući koncept primjeren našim okolnostima. - Proveden je i On the spot visit sličnim centrima u RH. - Održan je niz radionica te istraživanja stavova i znanja o okolišnim temama na ciljnim skupinama radi definiranja koncepta Informacijskog centra.

<p>Program Prijelaznog instrumenta</p>		<p>godine s predviđenim trajanjem do siječnja 2018. godine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Provedene su edukacijske radionice za radnike Agencije koji će biti uključeni u uspostavi Informacijskog centra. - Započete su aktivnosti traženja prostora radi osiguranja nastavka projekta u drugoj fazi. - Završni sastanak Nadzornog odbora projekta održan je 21. prosinca. - Isporučen je prvi nacrt Završnog izvješća. - Usvojena je, iako znatno umanjena proračunska stavka za mobilnu komponentu Informacijsko-edukativnog centra za 2018. godinu, što će utjecat na kvalitetu i količinu prezentacijskih sadržaja i na dinamiku obilazaka škola i vrtića.
<p>7.4.2.1. <i>Unaprjeđenje sustava praćenja kemikalija i opasnih tvari te integracija SEVESO baze podataka u Informacijski sustav zaštite okoliša (ISZO) kao jedinstveni središnji SEVESO informacijski sustav (CRO SEVESO)</i></p> <p><i>Prijelazni instrument (Transition Facility), Twinning program</i></p>	<p>Agencija Konzorcij koji čine predstavnici talijanskog Ministarstva okoliša i zaštite kopna i mora (IMELS) te Austrijske agencije za okoliš.</p>	<p>Ciljevi projekta su povećanje kvalitete i stupnja validacije prikupljenih podataka te nadogradnja baza <i>RPOT/OPVN</i>, veći stupanj integracije podataka ovih baza s GIS preglednikom, povećanje kapaciteta Agencije za izvješćivanjem, izrada Seveso Priručnika i softverskog alata za procjenu rizika te povišenje razine znanja za nadležna tijela, industriju, inspekciju i ostale dionike. Trajanje: 18 mjeseci, od kolovoza 2017. – do veljače 2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Provedeno je 14 misija te 20 sastanka s internim dionicima te sa sudionicima iz vanjskih institucija. - Prikupljeni su podaci za izradu isporuka.
<p>7.4.2.3. <i>Implementacija Copernicus servisa za motrenje zemljišta za razdoblje 2017. – 2021.</i></p> <p><i>Okvirni sporazum o suradnji s EEA</i></p>	<p>Agencija</p>	<p>Cilj projekta je izrada nove baze podataka pokrova i korištenja zemljišta CLC za 2018. godinu. Biti će osigurani ulazni podaci za izradu matrice korištenja zemljišta u sektoru Korištenje zemljišta, promjena korištenja zemljišta i šumarstvo</p>	<p>Agencija je sklopila s EEA, okvirni ugovor u vrijedno 165.000 eura.</p>

		<p>za potrebne izrade Izvješća o inventaru stakleničkih plinova. Biti će verificirani drugi Copernicus proizvodi poput slojeva visoke rezolucije, urbanih područja, područja uz slivove većih rijeka te Natura 2000.</p>	
--	--	--	--

7.4.2. Projekti segmenta okoliš u provedbi u kojima je Agencija sudionik:

Tablica 21 Pregled projekata segmenta okoliš u provedbi u kojima je Agencija sudionik

Naziv i izvor financiranja	Provoditelji	Cilj, opis i trajanje projekta	Aktivnosti do 31.12.2017.
<p>7.4.2.1 <i>Cjelovit model iskorištavanja otpadne topline u zemljama centralne Europe CE-HEAT Interreg Central Europe Programme</i></p>	<p>Energetski institut Hrvoje Požar s partnerima iz sedam zemalja</p>	<p>Cilj projekta je provedba pilot projekta - Katastra otpadne topline, koji bi ujedno bio i alat za analize i za provedbu monitoringa prostornog planiranja.</p>	<p>Agencija sudjeluje kao institucija koja se bavi prikupljanjem i objedinjavanjem podataka iz svoje nadležnosti koji se mogu iskoristiti za provedbu projekta, kao i diseminaciju konačnih rezultata projekta kroz sustav ENVI.</p>
<p>7.4.2.2 <i>Upravljanje klimom: Provedba javnih politika za izračun i smanjenje ugljičnog otiska poslovnih subjekata CLIME' FOOT PROJECT LIFE program</i></p>	<p>Vodeći partner je francuska agencija ADEME, s partnerima iz pet zemalja od kojih iz RH sudjeluje EIHP.</p>	<p>Cilj projekta je razviti nacionalne politike i alate koji bi omogućivali javnim i privatnim poslovnim subjektima, izvan sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, izračunavanje i smanjenje ugljičnog otiska.</p>	<p>Dani su podaci za izračun ugljičnog otiska temeljenog na metodologiji tzv. životnog ciklusa.</p>

7.4.3. Projekti segmenta okoliš u pripremi - međunarodno financirani

Tablica 22 Pregled projekata segmenta okoliš u pripremi u kojima je Agencija glavni korisnik

Naziv i izvor financiranja	Provoditelji	Cilj, opis i trajanje projekta	Aktivnosti do 31.12.2017.
7.4.3.1. <i>Soundscapes in the north Adriatic Sea and their impact on marine biological resources</i> SOUNDSCAPE (INTERREG) Program mjera zaštite morskog okoliša i obalnog područja, V-A Italy-Croatia CBC Programme 2014.-2020.,	Agencija će biti partner. Glavni korisnik IOR, uz sudjelovanje više suradničkih institucija iz Hrvatske i Italije.	Osposobljavanje nacionalnih institucija za provođenje monitoringa buke u moru i to nabavom opreme, kalibracijom uređaja, razvojem mjernih metoda, te konačno i prijenosom znanja. Nadležnost Agencije uključuje provedbu sustava praćenja i promatranja Jadrana što podrazumijeva i monitoring povodne buke. Daljnja korist je razvoj sustava praćenja monitoringa buke u moru dobivanjem podataka o buci u moru, te razvijanje suradnje sa susjednim zemljama.	- Izrađena je dokumentacija za prijavu i provedena je prijava projekta trajanja 30 mjeseci, budžeta 2 milijuna eura.
7.4.3.2. Land Identification System for Croatia (CROLIS) LIFE	MZOE, uz sudjelovanje oko 15 institucija, ministarstava i fakulteta. Agencija bi sudjelovala kao partner.	Cilj projekta je razvoj cjelovitog sustava identifikacije zemljišta i promjena u pokrovu i korištenju zemljišta u RH za potrebe nacionalnog i međunarodnog izvješćivanja, posebno za potrebe izrade matrice zemljišta u sektoru LULUCF i izvješćivanje prema UNFCC konvenciji. Provedba harmonizacije različitih postojećih inicijativa na razini EU-a u području identifikacije zemljišta kao što su to npr. Corine Land Cover, COPERNICUS, Land Parcel Identification System.	- Izrađen je projektni prijedlog. - Održani su sastanci uključenih institucija na operativnoj i upravljačkoj razini. - Izrađena je dokumentacija i financijski plan za prijavu projektnog prijedloga na portalu e-proposal LIFE EC te je projekt prijavljen 7. rujna 2017.

7.5. Projekti segmenta zaštite prirode

7.5.1. Projekti segmenta zaštite prirode u provedbi - međunarodno financirani

Agencija je provodila ili u značajnoj mjeri surađivala u provedbi i pripremi 12 projekata (Tablica 23). Svi ovi projekti potpora su obavljanju redovne djelatnosti, posebice u smislu ispunjavanja obveza RH kao članice EU i stranke svih relevantnih međunarodnih propisa zaštite prirode. Agencija je u najvećoj mjeri radila na pripremi

i provedbi projekata koji će se sufinancirati iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (u daljnjem tekstu: ESI) u razdoblju 2014. – 2020., temeljem Operativnog programa Konkurentnosti kohezija 2014.-2020. (OPKK).

Tablica 23 Pregled projekata segmenta prirode u statusu provedbe

Naziv i izvor financiranja	Provoditelji	Cilj, opis i trajanje projekta	Aktivnosti do 31.12.2017.
7.5.1.1. Projekt integracije u EU Natura 2000 – NIP Zajam Svjetske banke	MZOE u suradnji s Agencijom i ostalim dionicima	Glavni cilj projekta je pružiti pomoć NP-ima, PP-ima i županijskim JU za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima pri integraciji ciljeva europske ekološke mreže Natura 2000 u njihove investicijske programe; jačanje kapaciteta institucija u sustavu zaštite prirode za praćenje stanja biološke raznolikosti i izvještavanje u skladu s EU direktivama i razvijanje programa koji uključuju široku grupu dionika u uspostavi, upravljanju i očuvanju ekološke mreže Natura 2000.	<ul style="list-style-type: none"> - Provedena su terenska istraživanja u okviru prvog sustavnog usmjerenog terenskog istraživanje prioriternih taksonomskih skupina u povijesti Hrvatske, u cilju prikupljanja recentnih terenskih podataka te je prihvaćen završni izvještaj, čime je završena ova projektna komponenta. - U okviru komponente II NIP-a završene su aktivnosti za izradu nove detaljne karte kopnenih nešumskih staništa. - Proveden je Program edukacije djelatnika ustanova u zaštiti prirode naziva Trening program Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP). <p><i>Veza: poglavlja 3.4., 5.1.</i></p>
7.5.1.2. UNDP-GEF Projekt jačanja institucionalne i financijske održivosti nacionalnog sustava zaštićenih područja – PARCS GEF	UNDP – Ured u Hrvatskoj, MZOE, Agencija, JU nacionalnih parkova i parkova prirode	Cilj projekta je poboljšanje sadašnjeg institucionalnog okvira za upravljanje nacionalnim zaštićenim područjima u cilju rješavanja ključnih sustavnih i institucionalnih slabosti.	<ul style="list-style-type: none"> - Sudjelovalo se na radionicama raznih tematika. - Sudjelovalo na radnim sastancima Stručne radne skupine za komponentu 1.1. Strateško planiranje. - Rad na razvoju Smjernica za planiranje upravljanja kroz odgovarajuću radnu skupinu. - Rad na identifikaciji kompetencija za stručnu i čuvarsku službu kroz odgovarajuću radnu skupinu. - Rad na Planu razvoja sustava zaštićenih područja kroz Stručnu radnu skupinu. - Rad na razvoju mehanizma financijske solidarnosti NP i PP. <p><i>Veza: poglavlje 5.8.</i></p>
7.5.1.3. WWF SEA-Med Project - Sustainable Economic	WWF Mediteranski program Hrvatski partneri su NVO Sunce,	Cilj projekta u Hrvatskoj je razvoj održivih gospodarskih aktivnosti u parkovima prirode Lastovsko otočje i Telašćica. Pružanje podrške	<ul style="list-style-type: none"> - Sudjelovalo se na završnim aktivnostima projekta. - Projekt završen u ožujku 2017. <p><i>Veza: poglavlje 5.8.</i></p>

<p>Activities in Mediterranean Marine Protected Areas (MPA) EK, UNEP/MAP, <i>Fond Français pour l'Environnement Mondial</i> (FFEM), Critical Ecosystem Partnership Fund (CEPF) i MAVA fondacija</p>	<p>MZOE, Agencija i morski parkovi prirode.</p>	<p>provedbi planova upravljanja parkova prirode Lastovsko otočje i Telašćica; razvoj plana održivog turizma kojim bi se unaprijedila praksa održivog turizma, promicanje inicijative turizma temeljenog na prirodnim vrijednostima te prepoznavanje financijskih mehanizama morskih zaštićenih područja kao i promicanje održivog ribolova.</p>	
<p>7.5.1.4. IUCN Towards strengthened conservation planning in South-Eastern Europe MAVA fondacija</p>	<p>IUCN – ured za južnu i istočnu Europu, partneri iz Slovenije, Hrvatske, BiH, Makedonije, Albanije. Hrvatski partneri: MZOE i Agencija</p>	<p>Cilj projekta je jačanje provedbe standarda očuvanja prirode u jugoistočnoj Europi kroz potporu razvoju institucija i stvaranje regionalne platforme za planiranje u zaštiti prirode. Projekt će adresirati prioritete u zaštiti prirode jugoistočne Europe kroz rad s institucijama odgovornim za razvoj nacionalnog sustava očuvanja prirode te njihovom umrežavanju i razmjeni iskustava.</p>	<p>- Nastavljene su aktivnosti na razvoju regionalne platforme kroz redovna okupljanja djelatnika i čelnika MZOE-a te agencija odgovornih za zaštitu prirode, kao i za definiranje i provedbu nacionalnih prioriteta u vidu trening radionica za jačanje kapaciteta djelatnika u sustavu zaštite prirode. - Agencija je organizirala tematske treninge za nacionalne JU (ukupno 3).</p> <p><i>Veza: poglavlje 5.8.</i></p>

<p>7.5.1.5. Invasive alien species networking for information exchange and capacity building – ESENIAS TOOLS Kraljevina Norveška</p>	<p>EEA, DIAS, IUCN, organizacije iz 14 država. Hrvatski partner: Agencija</p>	<p>Opći cilj ovog jednogodišnjeg projekta je razvoj mreže dionika i sustava za razmjenu podataka o invazivnim stranim vrstama u okviru ESENIAS²⁵ mreže kao potpore za upravljanje i kontrolu širenja stranih vrsta u jugoistočnoj Europi s naglaskom na Bugarsku te povećana zaštita autohtonih ekosustava protiv invazivnih stranih vrsta kroz jačanje kapaciteta nadležnih institucija.</p>	<p>- Izrađeni su popisi stranih vrsta RH po skupinama (slatkovodne vrste, morske vrste, biljne vrste, kopneni beskralježnjaci i kopneni kralježnjaci) s navođenjem pripadajućih literaturnih izvora, georeferencirani su podaci o distribuciji za prioritetne vrste, te su izrađeni podatkovni obrasci (fact-sheets) za 13 prioritetnih vrsta za potrebe ESENIAS knjige i internetske stranice. <i>Veza: poglavlje 5.11.</i></p>
<p>7.5.1.6. Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima) KK.06.5.2.01.000 1 OPKK, Prioritet 6iii ESI (Kohezijski fond)</p>	<p>Agencija</p>	<p>Cilj projekta je izraditi prijedloge planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima) u svrhu postizanja ili održavanja njihovog povoljnog stanja očuvanosti. Projekt se sastoji od 11 elemenata prema vrsti/skupini na koju se odnosi. Uz navedeno, projekt sadrži i tri zadana elementa, <i>promidžba i vidljivost, jačanje kapaciteta djelatnika Agencije i upravljanje projektom i administracija.</i> Projekt traje do 31.12.2019. godine do kada je potrebno izrađene prijedloge planova upravljanja (s akcijskim planovima) predati nadležnom Ministarstvu na usvajanje.</p>	<p>- Potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava kao i Ugovor o sufinanciranju. - Proveden je natječaj za zapošljavanje četiri nova djelatnika na projektu, koji su i zaposleni. - Provedena je nabava informatičke opreme za učinkovitu provedbu aktivnosti elementa upravljanja projektom. - Izrađen i usvojen projektni plan nabave. - Predani su i verificirani Zahtjevi za nadoknadom sredstava. - Provedene su aktivnosti povećanja vidljivosti objavom na web-stranicama i izrađen je plakat projekta. - Započeto je s nabavom usluga stručnjaka za javnu nabavu. <i>Veza: poglavlje 5.4.</i></p>
<p>7.5.1.7. Uspostava nacionalnog sustava za praćenje invazivnih stranih vrsta,</p>	<p>Agencija</p>	<p>Glavna svrha projekta je doprinijeti rješavanju problema štetnih učinaka IAS na bioraznolikost Hrvatske kroz povećanje znanja o stranim i invazivnim stranim vrstama, čime se stvara</p>	<p>- Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je u travnju 2017. godine te je započeta provedba projektnih aktivnosti. - Proveden je natječaj za zapošljavanje pet novih djelatnika na projektu, koji su i zaposleni.</p>

²⁵ Mreža istočne i južne Europe o invazivnim stranim vrstama (engl. East and South European Network for Invasive Alien Species, ESENIAS)

<p>KK.06.5.1.01.000 1 OPKK, Prioritet 6iii</p> <p>ESI (Kohezijski fond)</p>		<p>temelj za buduće aktivnosti upravljanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izrađen i usvojen projektni plan nabave. - Predani i verificirani Zahtjevi za nadoknadom sredstava. - Provedene aktivnosti vidljivosti u obliku objava na web-stranicama i izradi plakata projekta. - Provedena nabava usluga stručnjaka za javnu nabavu te usluge analize i obrade podataka za potrebe izrade stručnog dijela dokumentacije za nadmetanje. - Provedena nabava Usluge pripreme i provedbe studijskog putovanja te putovanja na konferencije za potrebe projekta. - Nabava usluga analize postojećih podataka o stranim vrstama i IAS s razradom metodologije kartiranja, usluge kartiranja stranih vrsta i IAS s izradom, testiranjem i doradom programa praćenja za IAS, te usluge analize putova unošenja i širenja IAS je objavljena i provedena za 7 od ukupno 18 grupa nabave. <p><i>Veza poglavlje 5.11.</i></p>
<p>7.5.1.8. ESMERALDA - Enhancing ecosystem services mapping for policy and decision making <i>Obzor 2020 (Program EU za istraživanje i inovacije)</i></p>	<p>Partneri na projektu su znanstvene i istraživačke institucije iz svih 28 zemalja Europske unije te iz tri zemlje izvan Unije</p>	<p>Glavni cilj projekta je razviti načine za procjenu europskih raznolikih ekosustava i njihove brojne doprinose društvu i gospodarstvu. Razvit će se metodologije, baze podataka i alati za procjenu biološke raznolikosti i srodnih „usluga“ ili resursa.</p>	<p>Djelatnici Agencije sudjelovali su na petoj radionici projekta čiji je osnovni cilj bio testiranje metoda ocjene usluga ekosustava kroz različite biome i regije.</p> <p><i>Veza poglavlje: 5.1.</i></p>
<p>7.5.1.9. 6iii2.1. Uspostava okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000</p>	<p>Korisnik projekta je MZOE-UZP, Agencija je partner. JU za upravljanje NP ili PP te JU za upravljanje ostalim</p>	<p>Ulaskom u EU, RH je preuzela obvezu upravljanja EM koja obuhvaća oko 37% kopnenog teritorija RH i oko 15% obalnog mora. Cilj je razviti okvir za upravljanje EM kroz izradu PU područjima EM te jačanjem kapaciteta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt je uspješno prijavljen i odobren te je u rujnu potpisan Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. - Provedeni su natječaji za zapošljavanje 10 novih djelatnika na projektu.

OPKK, Prioritet 6iii ESI (Kohezijski fond)	zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode te Hrvatske vode, suradnici na projektu	dionika za upravljanje EM. Ove aktivnosti pratit će intenzivna komunikacija o važnosti očuvanja EM te će kao suradnici sudjelovat će i sve javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže.	- Provedene su aktivnosti projekta 2.3. <i>Obrada i priprema podataka za potrebe proširenja Bioportala vezano uz razradu modula za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000.</i> - Izrađen i usvojen projektni plan nabave. <i>Veza: poglavlja 5.7., 5.8., 5.11.</i>
7.5.1.10. Tršćaci – vrednovanje usluga slatkovodnih ekosustava Eurostatova darovnica 2017. Objective: 05.1 – Provide environmental accounts and climate change-related statistics	Agencija	Cilj projekta je provesti procjenu vrijednosti usluga jednog ekosustava na području Republike Hrvatske u kojoj će naglasak, osim na računovodstvu ekosustava, biti na testiranju novih metoda za procjenu vrijednosti ekosustava te višeslojnoj popularizaciji ovog pristupa u stručnim i znanstvenim istraživanjima.	- Potpisan je ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. - Pripremljen je natječaj za zapošljavanje osobe za rad na projektu na određeno vrijeme.

7.5.2. Projekti segmenta zaštite prirode u pripremi – međunarodno financirani

U okviru OPKK, pripremljena je dokumentacija ili se sudjelovalo u pripremi odgovarajuće dokumentacije za prijavu 4 projekta, od kojih je većina predviđena za financiranje iz ESI fondova sukladno OPKK.

Tablica 24 Pregled projekata segmenta prirode u statusu pripreme

Naziv i izvor financiranja	Provoditelji	Cilj, opis i trajanje projekta	Aktivnosti
7.5.2.1. 6iii1.2. Projekt identifikacije i kartiranja morskih staništa i vrsta OPKK, Prioritet 6iii ESI (Kohezijski fond)	Agencija	Cilj projekta je izraditi kartu obalnih i pridnenih staništa u hrvatskom obalnom moru i epikontinentalnom pojasu.	- Projektna prijava predana je u rujnu 2017. godine, potpisivanje ugovora očekuje se početkom 2018. godine. - Pokrenuta je nabava usluga obrade, sistematizacije i georeferenciranja podataka i obalnim i morskim pridnenim staništima te vrstama za potrebe planiranja projektnih aktivnosti. <i>Veza: poglavlje 5.1.</i>

<p>7.5.2.2. 6iii1.1. Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova i izvješćivanja prema EU Direktivi o pticama i Direktivi o staništima</p> <p>OPKK, Prioritet 6iii ESI (Kohezijski fond)</p>	<p>Agencija</p>	<p>Projekt će osigurati razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova i izvješćivanja sukladno obvezama prema EU Direktivi o pticama i Direktivi o staništima. Dobar sustav praćenja stanja sastoji se od kapacitiranih stručnjaka, IT podrške za upravljanje podacima te programima praćenja stanja koji definiraju način prikupljanja, obradu i analizu podataka. Svrha je izgraditi i usavršiti sva tri navedena elementa sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i staništa. Rezultati će osigurati ne samo kvalitetno ispunjavanje zakonodavnih obveza RH, nego i značajno pridonijeti planiranju i usmjeravanju održivog razvoja RH.</p>	<p>Završena je priprema dokumentacije u svrhu prijave projekta, za što se poziv očekuje početkom 2018. godine. <i>Veza: poglavlje 5.2.</i></p>
---	-----------------	--	--

8. Suradnja na nacionalnoj razini

8.1. Suradnja s ministarstvima, javnim ustanovama, znanstvenim i stručnim institucijama

Tijela državne uprave te znanstvene i stručne institucije su čimbenici provedbe razvoja informacijskih sustava pojedinih podpodručja, kao i nositelji izrade podzakonskih akata i strateško-planskih dokumenata iz zaštite okoliša i prirode. Agencija je surađivala s relevantnim nacionalnim institucijama vezanim uz zaštitu prirode i okoliša u okviru programske aktivnosti i provedbe projekata, posebno na aktivnostima inventarizacije i praćenja, zaštite područja i ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (detaljnije: poglavlje 5).

8.1.1. Zakonodavni okvir i dokumenti zaštite okoliša

Pod vodstvom MZOE-a sudjelovalo se u pripremnim radnjama za izradu nove strategije održivog razvoja RH te se također očekuje početak suradnje na izradi izmjena Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", br. 80/13, 78/15). U okviru procesa pripreme novih EU propisa o kružnom gospodarstvu stručnjaci Agencije su sudjelovali izradom podloga, komentara i očitovanja. Nadalje, sudjelovanje je ostvareno u radu povjerenstava u procesu izrade Uredbe o gospodarenju komunalnom otpadu („Narodne novine“, broj 50/17), izmjena Pravilnika o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/14, 51/14, 121/15 132/15), te izradi Nacrta Uredbe o odlagalištima. Djelatnici Agencije sudjelovali su u radu radne skupine za sprječavanje i smanjenje otpada od hrane.

U suradnji s MZOE-om i ostalim nadležnim tijelima, sukladno zahtjevima pripremane su podatkovne podloge, očitovanja, mišljenja i ostali traženi dokumenti, za potrebe sjednice Odbora za zaštitu okoliša Hrvatskog Sabora na temu otpada od hrane te podloge prema zahtjevu Kabineta ministra te je sudjelovano u izradi Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“, broj 116/17). Suradnja je ostvarena tijekom pripreme *Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom*, kao i pripreme javnog poziva za projekte izobrazno-informativnih aktivnosti te javnog poziva za nabavu opreme za odvojeno sakupljanje otpada.

U suradnji s FZOEU-om izrađene su podatkovne podloge vezane za odlagališta i posebne kategorije otpada.

Radnici Agencije sudjelovali su u radu radnih grupa na izradi Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari („Narodne novine“, broj 31/17) kao i u radu radne grupe na izradi Uredbe o odgovornosti za štete u okolišu („Narodne novine“, broj 31/17) kojom je zamijenjena Uredba o načinu utvrđivanja šteta u okolišu („Narodne novine“, broj 139/08). Potreba koordinacije i organiziranja dodatnih analiza, sastanaka te zajedničkog rada na dokumentima uzrokovala je povećan obim poslova na izradi Popisa vrsta goriva, gorivih materijala i otpada sukladno Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“, broj 87/15). Iako je izrađen još u 2016. godini, Nacrt Popisa vrsta goriva, gorivih materijala i otpada, izrađen temeljem članka 8., stavak (6), Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“, broj 87/15), sukladno zahtjevu MZOE-a je ponovo je ažuriran što je zahtijevalo dodatni i neplanirani angažman. Nadopuna popisa je bila uzrokovana dodatnim analizama u dijelu otpada koji se obrađuje postupkom spaljivanja, a koji služi kao zamjensko gorivo. Dopunjeni Nacrt prijedloga Popisa upućen je prema MZOE na usuglašavanje i usvajanje.

Surađivalo se i na izradi Uredbe o kvaliteti tekućih naftnih goriva i načinu praćenja i izvješćivanja te metodologiji izračuna emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku isporučenih goriva i energije („Narodne novine“, broj 57/17).

Djelatnici Agencije sudjelovali su u radu radnih skupina za izradu prijedloga *Uredbe o emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u zraku u Republici Hrvatskoj* („Narodne novine“, broj 19/17), Uredbe za prijenos odredbi i usklađivanje pravnih propisa Republike Hrvatske s Direktivom vijeća (EU) 2015/652 čiju izradu koordinira MZOE. Aktivno sudjelovanje zabilježeno je u radnim skupinama za izradu stajališta RH na prijedlog

Uredbe Europskog parlamenta i vijeća o obvezujućem godišnjem smanjenju stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. i na prijedlog Uredbe o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. Djelovanjem u Povjerenstvu za međusektorsku koordinaciju za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama i Povjerenstvu za međusektorsku koordinaciju za nacionalni sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova, Agencija aktivno pridonosi razvoju sustava praćenja emisija stakleničkih plinova. Sudjelovanjem u radu Stručnog povjerenstva za tehnička pitanja za praćenje emisija stakleničkih plinova kao i u radu Radne skupine za praćenje emisija stakleničkih plinova pri Hrvatskoj akreditacijskoj agenciji djelatnici Agencije doprinose ispunjavanju svih zakonskih obveza u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova. Agencija je aktivno angažirana u radu Povjerenstva za praćenje EMAS-a.

Sastavni dio poslovanja je bila suradnja s različitim tijelima državne uprave, stručnim i znanstvenim institucijama, JU za upravljanje različitim kategorijama zaštićenih područja, Ministarstvom turizma, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije, FZOEU-om, Hrvatskim vodama, Hrvatskim šumama, Hrvatskim zavodom za norme, Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Državnim hidrometeorološkim zavodom, Hrvatskim mjeriteljskim društvom, Hrvatskim tloznanstvenim društvom, Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, Institutom za turizam, županijama i Gradom Zagrebom, Ministarstvom turizma, Društvom za zaštitu voda, Hrvatskim udruženjem za zaštitu zraka, Hrvatskom gospodarskom komorom i sa stručnim organizacijama civilnog društva.

8.1.2. Zakonodavni okvir i dokumenti zaštite prirode

Izrađivalo se ili sudjelovalo u izradi tri podzakonska akta temeljem Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13). Radilo se na izradi Pravilnika o naknadi štete od životinja strogo zaštićenih vrsta („Narodne novine“, broj 114/17), prijedlogu Pravilnika o oporavilištima. Sudjelovalo se u izradi Pravilnika o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta („Narodne novine“, broj 114/17).

U okviru ove programske aktivnosti radnici su sudjelovali i u izradi nacрта Pravilnika o referentnim centrima (RC) za vode i more. Osim toga sudjelovalo se o u izradi dokumenata potrebnih za donošenje Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem RH.

Nakon ponovnog javnog savjetovanja, nadopunjen je prijedlog Izvješća o stanju prirode za razdoblje 2008. – 2012. Dokument je i službeno usvojen na trećoj sjednici Hrvatskog sabora.

8.2. Suradnja s referentnim centrima Agencije

Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 78/15), referentni centri su određeni kao suradničke institucije Agencije u svrhu praćenja stanja okoliša, za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša i izvješćivanja, te radi razmjene podataka i informacija u sklopu EIONET-a. U proteklom razdoblju razmatrano je, je li bolja opcija izrada jednog pravilnika o radu referentnih centara ili donošenje pravilnika o referentnom centru za pojedino tematsko područje. Obzirom na posebnosti svakog tematskog područja, nakon konzultacija MZOE-a i Agencije, zaključeno je da će se izrađivati pravilnik za svako tematsko područje.

Iako je za razdoblje 2013. – 2016. godina postojao Referentni centar za more, istekom valjanosti Odluke o određivanju Referentnog centra za more Agencije za zaštitu okoliša („Narodne novine“, broj 34/12), završio je navedeni odnos u kojem je Institut za oceanografiju iz Splita obavljao funkciju Referentnog centra za more. U suglasnosti s MZOE, izrađen je Nacrt Pravilnika o Referentnom centru za more koji je prošao javnu raspravu te je tijekom kolovoza usvojen Pravilnik o Referentnom centru za more Hrvatske agencije za okoliš i prirodu („Narodne novine“, broj 76/17). Obzirom na trajanje procesa donošenja pravilnika, odlučeno je da se priđe izradi projektnih zadataka kojima bi se omogućila provedba poslova Referentnog centra za more u 2017.

godini. Usporedo je izrađena dokumentacija potrebna za iskaz interesa za obavljanje poslova Referentnog centra za more te usuglašena s nadležnim ministarstvom. Proveden je postupak određivanja Referentnog centra za more Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, no u konačnici je i poništen obzirom da je dostavljena nedovoljno kvalitetna ponuda koja nije sadržavala potrebna ovlaštenja vezana uz hidromorfološke pokazatelje.

Izrađen je i Nacrt Pravilnika o Referentnom centru za vode koji je upućen u MZOE na daljnje postupanje.

Sukladno sporazumu s DZS-om, Agencija je obavljala poslove nositelja statistike otpada, u okviru čega su provedene razmjene i isporuke podataka s DZS-om radi izrade Statističkog ljetopisa i isporuke podataka Eurostat-u, te se surađivalo u radnim skupinama i na izradi planova i izvješća.

8.3. Članstvo u nacionalnim povjerenstvima, odborima i ostalim tijelima

Radnici segmenta zaštite prirode bili su članovi ukupno 32 nacionalna povjerenstava, radne skupine i ostala tijela. Od toga su radnici imenovani u Upravna vijeća 13 parkova prirode i nacionalnih parkova.

Tablica 25 Članstvo u nacionalnim povjerenstvima, odborima i ostalim tijelima zaštite prirode

Naziv povjerenstva, odbora i ostalih tijela	Predstavnici
Dunavski forum Agencije za vodne putove	Neven Trenc
Interventni tim za vuka i risa MZOE	Jasna Jeremić
Ispitno povjerenstvo za polaganje stručnog ispita za glavnog čuvara prirode	Irina Zupan, Maša Ljuština
Radna skupina za izradu Pravilnika o ispitu čuvar prirode	Irina Zupan Maša Ljuština
Međuresorna radna skupina za izradu Nacionalnog zakonodavnog i strateškog okvira za invazivne vrste temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode	Igor Boršić
Međuresorna radna skupina za organizaciju i provedbu praćenja stanja vuka u RH (MZOE i MP)	Jasna Jeremić
Stručni nacionalni odbor za izvršenje zadaća uređenih Uredbom o izradi i provedbi dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem te izradu i provedbu Strategije (Nacionalni odbor)	Petra Rodić Katja Jelić
Neformalna međusektorska radna grupa za praćenje i promatranje Jadranskog mora	Petra Rodić Katja Jelić
Nacionalno povjerenstvo za izradu plana gospodarenja smeđim medvjedom u RH, Ministarstvo poljoprivrede	Jasna Jeremić
Odbor za uvođenje genetski modificiranih organizama u okoliš Vijeća za GMO	Vida Posavec Vukelić
Povjerenstvo za biljne genetske resurse Ministarstva poljoprivrede	Ivana Ilijaš
Povjerenstvo za izradu Pravilnika o oporavištima za divlje životinje	Jasna Jeremić
Povjerenstvo za izradu Pravilnika o postupku sprječavanja i nadoknade štete od životinja strogo zaštićenih divljih svojti	Jasna Jeremić Vlatka Dumbović Mazal
Zamjenik člana Povjerenstva za izradu Pravilnika o provedbi Mjere M04 „Ulaganja u fizičku imovinu“, Podmjere 4.4. „Potpora za neproduktivna ulaganja povezana s ostvarenjem ciljeva poljoprivrede, okoliša i klimatskih promjena“, Operacije 4.4.1. „Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	Igor Boršić Ivana Ilijaš

Povjerenstvo za izradu nacrtu prijedloga Pravilnika o mjerama upravljanja i zaštite zavičajnih divljih vrsta i uvjetima njihova korištenja	Igor Boršić Katja Jelić Luka Katušić Petra Rodić
Povjerenstvo za izradu Pravilnika o provedbi Mjere 10 – „Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti“, Mjere 11 – „Ekološki uzgoj“ i Mjere 13 – „Plaćanja područjima s prirodnim i ostalim posebnim ograničenjima“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.	Ivana Ilijaš
Povjerenstvo za odabir konzultanata za usluge razrade metodologije i plana rada registracije posebnog pravnog režima zaštićenog područja i provedba katastarskih poslova u cilju registracije granica Parka prirode Papuk u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000	Goran Krivanek i Irina Žeger Pleše
Povjerenstvo MZOE-a za praćenje populacija velikih zvjeri u Republici Hrvatskoj	Ana Štrbenac Jasna Jeremić
Povjerenstvo za provedbu Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES)	Vida Posavec Vukelić Maja Pavlinić
Radna grupa MZOE-a za Poljoprivredno-okolišne mjere u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP-Agri)	Ramona Topić Jasminka Radović Ivana Ilijaš
Radna grupa za unapređenje okolišne održivosti turizma u okviru izrade Akcijskog plana razvoja zelenog turizma	Ramona Topić Maša Ljuština
Operativna Radna skupina za provedbu Akcijskog plana očuvanja Područja svjetske baštine NP Plitvička jezera	Irina Zupan
Radna skupina stručnjaka za pregled i izradu mišljenja na nominacije za upis i izvješća o stanju očuvanosti dobra upisanih na listu svjetske prirodne baštine (UNESCO)	Gabrijela Šestani Tamara Kirin Gordana Zwicker Kompar Irina Žeger Pleše Goran Krivanek
Povjerenstvo za zajednička sredstva parkova	Irina Zupan
Nacionalno povjerenstvo za UNESCO Geoparkove	Irina Žeger Pleše
Tehnička skupina Povjerenstva za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama	Ana Štrbenac Ramona Topić
Upravno vijeće JU NP Krka	Irina Zupan
Upravno vijeće JU NP Kornati	Karla Fabio Čubrić
Upravno vijeće JU NP Paklenica	Ana Štrbenac
Upravno vijeće JU NP Plitvička jezera	Irina Zupan
Upravno vijeće JU NP Risnjak	Luka Katušić
Upravno vijeće JU NP Sjeverni Velebit	Gabrijela Šestani
Upravno vijeće JU PP Kopački rit	Marija Sabolić
Upravno vijeće JU PP Lastovsko otočje	Jasna Jeremić
Upravno vijeće JU PP Lonjsko polje	Maša Ljuština
Upravno vijeće JU PP Medvednica	Irina Žeger Pleše
Upravno vijeće JU PP Papuk	Vlatka Dumbović Mazal
Upravno vijeće JU PP Vransko jezero	Karla Fabio Čubrić
Upravno vijeće JU PP Žumberak-Samoborsko gorje	Matija Franković

Radnici Agencije su također članovi brojnih hrvatskih stručnih udruga kao primjerice Hrvatsko biološko društvo, Hrvatsko ekološko društvo, Hrvatsko biospeleološko društvo, Hrvatsko geološko društvo, Hrvatsko tloznanstveno društvo, Hrvatsko udruženje za zrak i dr.

9. Financijsko poslovanje

U promatranom razdoblju, Agencija je poslovala preko računa Državnog proračuna, Državne riznice, računa Hrvatske poštanske banke i računa Privredne banke Zagreb.

Sredstva planirana za 2017. godinu, bila su odobrena u iznosu od 47.772.448,00 kn („Narodne novine“, broj 119/16).

Rebalansom proračuna u studenom („Narodne novine“, broj 113/17) od 18. studenog 2017. godine, proračun Agencije je povećan za 7% na iznos od 51.138.805,00 kn.

Posljednja preraspodjela sredstava provedena je 22. prosinca 2017. godine čime je proračun Agencije smanjen za 1,47%. Konačni proračun Agencije iznosio je 50.386.725,00 kn.

Tablica 26 Struktura raspodjele financijskih sredstava Agencije u 2017. godini po skupinama izvora na 31.12.

Aktivnosti	Proračun za 2017. (kn)	Realizacija na 31.12.	Indeks
Sredstva pod limitom (11+12)	29.206.686,00	27.702.985,71	94,85
Drugi izvor i (43+51+52+562)	21.180.039,00	19.283.467,33	91,05
UKUPNO PRORAČUN	50.386.725,00	46.986.453,04	93,25

Financijskim planom Agencije, planirano je ukupno 50.386.725,00 kn, od kojih je realizirano 46.986.453,04 kn odnosno 93,25 %.

10. Ostvarenje rezultata Strateškog plana

10.1. Ostvarenje rezultata segmenta prirode

Agencija je sustavno radila na ostvarenju ciljeva u okviru programa zaštite prirode i vezanih međunarodnih projekata. Provedene aktivnosti su imale podlogu u Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13), te strateškim ciljevima i akcijskim planovima zacrtanim Nacionalnom strategijom i akcijskim planom zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NSAP) („Narodne novine“, broj 143/08) te Strateškim planom MZOE-a za razdoblje od 2017. do 2019. godine. U 2017. godini ostvarene su ciljane vrijednosti predviđenih pokazatelja rezultata na godišnjoj razini, od čega je jedan pokazatelj i premašio predviđenu vrijednost.

Tablica 27 Pregled ostvarenja ciljanih vrijednosti pokazatelja rezultata segmenta prirode predviđenih Strategijom MZOE-a za razdoblje 2017. – 2019. na 31.12.2017.

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost 2017.	Ostvarena vrijednost 31.12.
2.2.1.1. Kontinuirano pružanje podrške provedbi pravne stečevine EU i međunarodnih ugovora	%	100	100	100
2.2.2.1. Održavanje kontinuiteta izrađenih mišljenja	%	90	90	90
2.2.2.2. Održavanje kontinuiteta izrađenih stručnih podloga	%	90	90	90
2.2.3.1. Provođenje edukacije te održavanje stručnih skupova, tematskih seminara i radionica	broj (treninga)	17	3	4
2.2.4.1. Kontinuirano održavanje i unaprjeđenje baza ISZP-a kroz strukturiranje podataka	%	70	75	75
2.2.5.1. Broj zaštićenih područja i područja ekološke mreže s izrađenim planovima upravljanja	broj	14	19	19
2.2.5.2. Povećanje broja strogo zaštićenih vrsta za koje su izrađeni prijedlozi planova upravljanja s akcijskim planovima	broj	3	6	5*
2.2.6.1. Vrste i staništa s uspostavljenim programima praćenja	broj	80	170	81**
2.2.6.2. Postotak kartiranih staništa	%	2,4	30	60
2.2.6.3. Povećanje broja stranih vrsta za koje je izrađena procjena invazivnosti ("risk assessment")	broj	0	3	3

*Uzrokovano dinamikom ugovaranja OPKK projekta te dinamikom u realizaciji nabave usluga izrade stručnih podloga u okviru projekta

**Realizacija ovisi o OPKK projektu čiji se početak provedbe očekuje tijekom 2018. godine.

10.2. Ostvarenje rezultata segmenta okoliša

Agencija je nastavila raditi na aktivnostima u okviru programa Zaštita okoliša. Aktivnosti su provedene u skladu s djelatnostima propisanim Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13 i 78/15), strateškim ciljevima i akcijskim planovima zacrtanim Nacionalnom strategijom zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 46/02) te Strateškim planom MZOE-a za razdoblje od 2017. do 2019. godine.

Tablica 28 Pregled ostvarenja ciljanih vrijednosti pokazatelja rezultata segmenta okoliš predviđenih Strategijom MZOE-a za razdoblje 2017. – 2019. na 31. 12. 2017.

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost 2017.	Ostvarena vrijednost 31.12.
3.2.1.1. Profiliranje Agencije kao središnje institucije za izvješćivanje o okolišu u RH	%	98	100	100
3.2.1.2. Postotak pokrivenosti tematskih područja odgovarajućim referentnim centrima *više u točki 8.2.	%	60	50	0
3.2.1.3. Postotak uspostavljanog tijeka podataka po tematskim područjima	%	60	80	80
3.2.1.4. Postotak cjelovitosti i kakvoće podataka i informacija	%	60	80	80
3.2.1.5. Primarno dostavljenih kvalitetni podaci	%	85	90	90
3.2.1.6. Objavljeni podaci na internetskoj stranici Agencije	%	100	100	100
3.2.1.7. Dostavljeni podaci prema zahtjevima Ovlaštenika	%	100	100	100
3.2.1.8. Upiti zaprimljeni iz šire javnosti	broj	200	250	200
3.2.1.9. Stupanj ispunjenja obveza	%	65	70	70
3.2.1.10. Obim i kvaliteta suradnje u odnosu na prethodne godine ili vremenska razdoblja	%	90	80	85
3.2.1.11. Prenošenje, razmjena i korištenje iskustava i najbolje prakse	%	50	60	60
3.2.2.1. Poboljšanje provedbe vođenja Informacijskog sustava zaštite okoliša	%	85	95	95
3.2.2.2. Postotak prikupljenih, obrađenih i unesenih podataka u baze, te na osnovu istih izrađenih izvješća	%	92	95	95
3.2.2.3. Obrađeni i analizirani podaci sukladno međunarodnoj i europskoj metodologiji	%	85	95	95
3.2.2.4. Primarno dostavljeni kvalitetni podaci	%	90	95	95
3.2.2.5. Postotak zahtjeva za dodatnom provjerom kvalitete podataka	%	30	20	20
3.2.2.6. Postotak upita i odgovori na upite obveznika	%	30	70	70
3.2.2.7. Povećanje postotka redovitog rada Informacijskog sustava zaštite okoliša sa malim brojem kritičnih incidenata	%	98	100	100

11. Zaključak

U izvještajnom razdoblju dužnost ravnateljice je obnašala dr. sc. Ivana Gudelj. Upravno vijeće je od početka godine djelovalo je u sastavu: Ivana Jelenić, dipl. ing. biol., predsjednica Upravnog vijeća te članovi Ksenija Matošević, dipl. ing. kem. tehn., Nenad Šćulac, dipl. iur., Mario Obrdalj, dipl. ing. te Gabrijela Šestani, prof. biol., kao predstavnik radnika. Dana 29. kolovoza 2017. članovi Ksenija Matošević, dipl. ing. kem. tehn. i Nenad Šćulac, dipl. iur., su razriješeni, a imenovani su Anja Bagarić, dipl. iur. i Vuković Igor, dipl. iur.. Dana 20.10.2017. član Upravnog vijeća Mario Obrdalj je podnio ostavku te je s danom 14.11.2017. razriješen dužnosti, dok je s danom 14.11.2017. imenovan dr. sc. Tomislav Dubravac.

Nakon višegodišnjeg smanjenja broja radnika, temeljem zaprimljenih odobrenja za zapošljavanje od strane MZOE, raspisani su natječaji za zapošljavanje više radnika. Na početku godine je u radnom odnosu bilo ukupno 102 radnika zaposlena na neodređeno vrijeme, dok je na kraju godine u Agenciji bilo zaposleno 127 radnika od kojih je 111 na neodređeno vrijeme. Dodatna zapošljavanja na projektima su bila uvjetovana provedbom projekata OPKK programa. Zapošljavanje radnika na projektima je intenzivirano krajem godine, pri čemu je važno naglasiti da je planirani proračun za 2018. godinu 50% veći od proračuna za 2017. godinu te je u njemu manje od 50% sredstava pod limitom. Ovi odnosi ukazuju na potrebu intenzivnog pripremanja provedbe pet projekata OPKK programa kao i na obujam posla koji je bilo potrebno provesti u 2017. godini kako bi se Agencija odgovarajuće pripremila za provedbu velikih projekata iz segmenta prirode.

Završena je provedba 5 preostalih projekata Programa *Dogradnja i razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša i unapređenje sustava praćenja i izvješćivanja o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj* koji nisu bili završeni do kraja 2016. godine, a čija je ukupna vrijednost iznosila 1.084.337,50 kuna.

Podatkovna osnova ISZO-a koju čine sustavi Registar matičnih podataka i Centralni pristup obveznika, je bila unaprijeđena čime je poboljšan grafički izgled sučelja te je izmijenjen raspored postojećih elemenata sučelja ova dva sustava. Nizom nadogradnji postignuta je viša razina dostupnosti podataka te su dodavani novi atributi u postojeće podatke, što će korisnicima olakšati kvalitetnije ispunjavanje njihovih prava i obaveza.

Završena je izrada ENVI portala - Portala podataka okoliša, koji je sastavni dio ENVI sustava. Sustav objavljen tijekom ožujka na mrežnim stranicama Agencije je izgrađen prema smjernicama Inspire direktive koja je usmjerena izgradnji Europske infrastrukture prostornih podataka s primjenom u zaštiti okoliša. Njegovom objavom je osigurana dostupnost, transparentnost i uniformnost pregleda i preuzimanja podataka ISZO-a u strojno čitljivom formatu, te su informacije dostupne za pronalaženje i preuzimanje na jednom mjestu.

Iako je Očevidnik o nastanku i tijeku otpada (e-ONTO) kao dio Informacijskog sustava gospodarenja otpadom izrađen još 2016. godine, tijekom 2017. godine se koristio u edukativne svrhe, jer se čekalo na izradu odgovarajućih zakonodavnih akata kojima će biti propisano njegovo operativno korištenje. Dovršen je Portal sprječavanja nastanka otpada, izrađen s namjerom davanja pomoći i informacija jedinicama lokalne samouprave. Ažurirani su prostorni podaci za više atributa kao što su lokacije odlagališta otpada, lokacije tvrtki upisane u Očevidnik energetskih oporabitelja određenog otpada, lokacije tvrtki koje imaju dozvolu za spaljivanje i suspaljivanje, stopa uporabe po županijama, lokacije reciklažnih dvorišta, lokacije kompostana, te podaci o lokacijama azbesta, crnih točaka i bioplinskih postrojenja.

Baza podataka Informacijskog sustava za more su redovito održavane te su programski prilagođene za prihvatanje podataka za kupališnu sezonu za 2017. godinu i lakše izrade izvješća te informiranja kupaca o kakvoći mora za kupanje tijekom sezone za kupanje. Baza podataka *Izvještajni sustav za praćenje i promatranje za stalnu procjenu stanja Jadrana* programski je održavana te je prilagođena za prihvatanje podataka prikupljenih kroz provedbu monitoringa Jadrana u 2017. godini.

Uspostavljena je *Baza antropogenih pritisaka, upotreba i ljudskih aktivnosti u morskom okolišu ili s utjecajem na njega* koja će se u sljedećem razdoblju biti popunjena podacima. Nadograđen je i sadržajno ažuriran web portal za more u cilju osiguranja dostupnosti podataka za EEA i EK.

Poslovi na Informacijskom sustavu industrije i energetike bili su usmjereni na preventivno, korektivno i adaptivno održavanje aplikacijskog sustava ROO te aplikacijskog sustava RPOT/OPVN. Na najvećem sustavu Agencije, ROO, unutar kojeg je aktivno 7 526 korisničkih računa, provedeni su radovi iznimnog obujma. Nadogradnja baze ROO započeta još krajem 2016. godine je nastavljena intenzivnim testiranjem u prvom tromjesečju 2017. godine, no uslijed neisporuke potrebnih funkcionalnosti od strane izvršitelja, nadogradnja nije puštena u rad. Ipak, osigurana je vanjska stručna pomoć te su kroz projekt CRO EPR, dane preporuke od strane više timova stručnjaka iz raznih zemalja EU za unaprjeđenje ovog sustava, te su izrađen priručnik za izračun emisija u zrak za nacionalne E-PRTR obveznike aplikacija za izračun emisija za zrak te je provedena kontrola kvalitete podataka. Idućim pokrenutim projektom, biti će postignuta slična unaprjeđenja i za bazu podataka RPOT/OPVN uz veći stupanj integracije podataka s GIS preglednikom.

Intenzivno se provode pripreme i planiranja za potrebe provedbe izvješćivanja prema IED direktivi, u modulima 1., 3. i 4. te osobito u modulu 2. navedenog izvješća. Izvješćivanje prema modulima 1. i 3. koordinira Agencija, a dio odgovora priprema MZOE te jednim dijelom Inspekcija zaštite okoliša.

Baza podataka strateških karata buke i akcijskih planova nadograđena je standardiziranim prostornim servisima za pregled i preuzimanje prostornih podataka, što će u daljnjem tijeku nadogradnje omogućiti izradu statistika izloženih područja obuhvata ili broja stanovnika izloženih prekomjernoj buci. U daljnjem tijeku projekta planirano je integriranje demografskog seta podataka iz Državnog zavoda za statistiku. Time bi bio proširen opseg promatranog utjecaja buke iz okoliša s dosad geografski obuhvaćenog područja na broj područja izraženog u kilometrima kvadratnim ili broja stanovnika izloženog buci razine većih od dopuštene.

U tijeku je bila nadogradnja *Baze podataka o emisijama iz nepokretnih izvora* potaknuta novim zakonskim i izvještajnim obavezama. Nadogradnjom baze podataka *Kvaliteta goriva na benzinskim postajama i skladištima* unaprijedila se stabilnost i funkcionalnost sustava, izrađena je prostorna vizualizacija lokacija benzinskih postaja i skladišta, te je unaprjeđen aplikativni modul sustava.

U sklopu *Informacijskog sustava klimatskih promjena* završen je projekt *Integrirana informatička platforma za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova*. Isporučena je platforma koja omogućuje lakšu i bržu komunikaciju između nadležnih tijela i obveznika sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova. U ožujku je uspostavljen web portal za prijavu nepokretnih uređaja i opreme koji sadrže 3 kg ili više tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluoriranih stakleničkih plinova te *Registar pravnih i fizičkih osoba – obrtnika* i *Registar ovlaštenih osoba – servisera*. Uspostavljena je web aplikacija za dostavu očevidnika o kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima.

Stvoreni su preduvjeti za daljnji razvoj *Informacijskog sustava tla i zemljišta* i to razvojem monitoringa pokrova i namjene korištenja zemljišta prema CORINE Land Cover metodologiji, kojim se prate promjene u pokrovu zemljišta i korištenju zemljišta od 1980. Nakon definiranja opsega projekta, potpisan je ugovor između Agencije i EEA za implementaciju servisa Copernicus motrenja zemljišta za razdoblje od 2017. do 2021. godine.

Prikupljeni podaci, pripremani su za unos u baze podataka ISZP-a. Njegova uspostava i funkcioniranje je bila izuzetno važna osnova za razvoj cijelog sektora zaštite prirode. Daljnji razvoj i ažuriranje baza je neophodan za ispunjavanje postojećih i budućih obveza izvješćivanja, posebno o provedbi EU direktiva iz područja prirode. ISZP je zahtijevao stalnu administrativnu i stručnu podršku. Ažuriran je *Katastar speleoloških objekata Republike Hrvatske*, kao dio ISZP-a, te je nastavljena suradnja s HGSS-om i brojnim speleološkim udrugama koje djeluju na području Republike Hrvatske, slijedom čega su provjereni podaci za oko za 1 500 speleoloških objekata.

Radilo se i na održavanju Bioportala - web/geo portala ISZP-a, kao centralnog web rješenja koje osigurava javni pristup ažurnim i verificiranim prostornim i ne-prostornim podacima o bioraznolikosti i zaštiti prirode u RH. U funkciju je stavljen i interni portal za sektor zaštite prirode, u cilju poboljšanja razmjene informacija i komunikacije u sektoru zaštite prirode.

Redovito su prikupljeni, validirani i obrađivani podaci o okolišu te su ažurirane postojeće baze podataka. Sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova je redovito održavan i razvijan. Provjerena je cjelovitost godišnjih

verificiranih izvještaja o emisijama za 50 postrojenja i jednog operatera zrakoplova, te za 2 postrojenja isključenih iz sustava trgovanja emisijama. Izdano je 53 mišljenja na Izvješća o godišnjim emisijama stakleničkih plinova od čega je u 40 slučajeva dostavljen i nalaz o greškama. Izdano je 34 mišljenja na zaprimljena izvješća o poboljšanjima metodologije praćenja emisije stakleničkih plinova, a za 11 izvješća o poboljšanjima su tražene i dopune. U Registru Unije vođeno je ukupno 78 računa, od čega 10 nacionalnih, 58 računa operatera, jedan račun operatera zrakoplova, 8 računa verifikatora i jedan račun za trgovanje te je odgovoreno na 146 upita za 201 registriranog obveznika. U sklopu korisničke podrške, riješeno je 14 upita sa središnjim administratorom Registra Unije u EK.

Poslovi poboljšanja kvalitete podataka provode se i putem korisničke podrške za baze i sustave Agencije, ponajviše za sustav ROO. Korisnička podrška predstavlja važan čimbenik poboljšanja kvalitete podataka, a provodi se putem elektroničke pošte, telefona te informatičke aplikacije Helpdesk. Za sva tematska područja zaprimljeno je ukupno 6332 slučajeva korisničke podrške, od čega 3130 telefonskih poziva, 2748 elektroničkih poruka, te 454 zahtjeva putem aplikacije Helpdesk. Otvoreno je više od 570 novih korisničkih računa. Osobito je povećan broj upita od strane stručne i zainteresirane javnosti, pravnih osoba i MZOE za emisije u zrak te iz područja nastanka i prijenosa otpada.

Agencija je izradila 20 nacionalnih izvješća te pregleda podataka o stanju okoliša, čime su ispunjene sve propisane obveze u izvještajnom razdoblju. Cilj izrade izvješća je bilo pružanje informacija donositeljima odluka te stručnim i znanstvenim institucijama te široj javnosti sa stanjem u pojedinom tematskom području. Za četverogodišnje Izvješće o stanju okoliša u RH, koje obuhvaća 18 tematskih područja, dorađena je struktura prema nacionalnim, EU i globalnim ciljevima, kontaktirana su vanjske institucije u cilju prikupljanja i obrade podataka i informacija, te je krenuto u objedinjavanje i korekciju izrađenih poglavlja.

Izješćivanje prema EK i međunarodnim tijelima je pratilo planiranu dinamiku. Isporučeno je 45 setova podataka/izvješća po raznim tematskim područjima te dogovoren način izješćivanja za jedan set podataka. Izrađena su i 11 izvješća i skupova podataka u sklopu izješćivanja prema međunarodnim ugovorima kojih je RH potpisnik.

Istekom roka kojim je određeno trajanje Odluke o određivanju Referentnog centra za more Agencije za zaštitu okoliša („Narodne novine“, broj 34/12) do usvajanja Pravilnika o radu referentnog centra za more, koji je odobren u kolovozu, poslovi koji su se obavljali u opsegu poslova referentnog centra more su ugovarani u obliku projektnih zadataka, što je usporavalo cijeli proces te trošilo ograničene resurse Agencije.

Suradnja s tijelima državne uprave i institucijama podrazumijevala je rad na izradi podzakonskih akata kao i sudjelovanje u radu više radnih grupa za davanje stručnih mišljenja. Suradnja u radnim grupama za izradu akata je bila posebna intenzivna u tematskim područjima industrija i energetika, otpad i klimatske promjene. U okviru procesa pripreme novih EU propisa o kružnom gospodarstvu stručnjaci Agencije su sudjelovali izradom podloga, komentara i očitovanja u radu povjerenstava u procesu izrade odgovarajućih dokumenata. Surađivalo se i na izradi više uredbi i pravilnika iz tematskih područja industrije i energetike, zraka i otpada. U segmentu prirode, radilo se na izradi Pravilnika o naknadi štete od životinja strogo zaštićenih vrsta, prijedlogu Pravilnika o oporavilištima te Pravilnika o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta.

Redovito su ažurirane internetske stranice bivše Agencije za zaštitu okoliša (www.azo.hr) i bivšeg Državnog zavoda za zaštitu prirode (www.dzpz.hr), kao pravnih prednika Agencije te su održavane i pripadajuće tematske stranice posvećene ekološkoj mreži NATURA 2000, velikim zvižerima i stranim invazivnim vrstama. Krajem prosinca pokrenuta je internetska stranica www.haop.hr kao jedinstveno mjesto sa svim relevantnim sadržajima, čime će se značajno olakšati percipiranje rada Agencije u široj javnosti. Stranica je sadržajno unaprijeđena u skladu s obvezom proaktivne objave informacija.

Dovršen je postupak izrade vizualnog identiteta Agencije, osmišljen je logotip i izrađena Knjiga grafičkih standarda, čime je ispunjen uvjet za izgradnju prepoznatljivosti institucije u javnosti kao i komunikacije prema svim ciljanim skupinama.

Vidljivost rada postignuta je medijskim gostovanjima, sudjelovanjima na stručnim radionicama i konferencijama, objavama članaka o značajnim datumima za okoliš i prirodu na internetskim stranicama, te obilježavanjem datuma značajnih u prirodi i okolišu. Agencija je stalno radila i na podizanju svijesti građana prema zaštiti prirode i okoliša te je održana treća po redu edukativna akcija *Jeste li ga vidjeli?* u kojoj se tragalo za jelenkom i za alpinskom strizibubom i velikom četveropjedom cvilidretom, kukcima iz reda kornjaša, s ciljem uključivanja šire javnosti u određivanje rasprostranjenosti ovih zanimljivih životinjskih vrsta. Tijekom akcije zabilježeno je 778 dojava, čime je ova akcija postala dosada najuspješnija akcija.

Izrađena je i tiskana je publikacija koja se već priređuje svake godine, *Okoliš na dlanu I – 2017*. namijenjena povećanju svijesti zaštite okoliša, kako u hrvatskoj, tako i u engleskoj verziji te *Katalog Informacijskih sustava zaštite okoliša i prirode 2017* namijenjen boljem snalaženju raznolikih korisnika u bazama i sustavima Agencije. Zelena knjiga Hrvatske izvorne sorte vinove loze, izrađena u suradnji s Agronomskim fakultetom u Zagrebu, dobila je posebno priznanje Međunarodne organizacije za vinovu lozu i vino u Parizu.

Ispunjene su zakonske obveze osiguranja pristupa informacijama i otvorenosti podataka javnih tijela. Na Portalu otvorenih podataka Vlade RH postavljene su poveznice na ukupno 39 skupova podataka, što je povećanje za dodatnih 20 baza u odnosu na 2016. godinu.

U sklopu međunarodne suradnje, objavom informacija na stranicama EEA, ukupno je pregledano i doručeno osam prijedloga tekstova na hrvatskom jeziku koji su i objavljeni na mrežnim stranicama EEA.

Aktivnosti zaštite prirode su i u 2017. godini bile usmjerene provedbi obveza iz odgovarajućih direktiva Europske unije, uključujući pripreme za buduće izvješćivanje o stanju očuvanosti vrsta i staništa. Agencija je surađivala s EK u pripremi smjernica i kriterija za ocjenu stanja očuvanosti vrsta i staništa za izvještajno razdoblje 2013.-2019. U okviru odgovarajućih komponenti Projekta NIP pružana je stručna podrška i provođen je stručni nadzor prvog sustavnog usmjerenog terenskog istraživanja prioritarnih taksonomskih skupina u povijesti Hrvatske te izradi detaljne karte nešumskih kopnenih staništa. Nastavljeno je upisivanje i priprema podataka za unos u baze podataka ISZP-a. Obrađeno je oko 1 200 izvješća s relevantnim podacima, a ukupan broj unosa iznosi više od 660 000. Agencija je nastavila suradnju s Ministarstvom poljoprivrede na provedbi projekta praćenja stanja čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima.

Nastavljeno je funkcioniranje Sustava za dojavu i djelovanje u slučaju pronalaska uginulih ili ozlijeđenih strogo zaštićenih životinja, posebice Protokola za dojavu i djelovanje za strogo zaštićene morske životinje, s ukupno 127 zaprimljenih i obrađenih dojava. Nastavljena je revizija crvenog popisa slatkovodnih riba. Dovršena je nova detaljna karta kopnenih nešumskih i slatkovodnih staništa RH, pri čemu je provedeno kartiranje 60% kopnenog teritorija te je objavljena na internetskim stranicama putem Bioportala.

Finalizirani su nacrti planova upravljanja s akcijskim planom zaštite vrsta (PUAP) za morske kornjače i kitove izrađeni u okviru IPA Adriatic CBC projekt NETCET - Mreža za zaštitu kitova i morskih kornjača u Jadranu (*Network for the Conservation of Cetaceans and Sea Turtles in the Adriatic*). Ovi Planovi obuhvaćaju ukupno 12 strogo zaštićenih vrsta i to 9 vrsta kitova i 3 vrste morskih kornjača. Pripremljeni su nacrti 11 projektnih zadataka za potrebe dokumentacije za nabavu usluga pripreme stručnih podloga za izradu PUAP u okviru projekta odgovarajućeg OPKK.

Izdano je 101 stručno mišljenje vezano uz provedbu zabranjenih radnji nad strogo zaštićenim vrstama, korištenjem vrsta i trgovinu ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka te 16 stručnih mišljenja vezanih uz provođenje mjera zaštite i korištenja zaštićenih vrsta, uključujući uzgoj. Sudjelovalo se u nadležnom carinskom postupanju i sprečavanju nezakonite trgovine divljim vrstama. Agencija je pružila stručnu pomoć, odnosno dostavila stručno očitovanje o determinaciji primjeraka koji su bili predmetom međunarodne trgovine u 15 slučajeva nadležnih carinskih ili inspeksijskih postupanja i sprječavanja nezakonite trgovine divljim vrstama.

Obrađeno je 33 zahtjeva za pristup informacijama vezanih uz podatke o bioraznolikosti. Evaluirane su i provedene procjene ugroženosti za gotovo 60 vrsta slatkovodnih riba te se pristupilo procjenama ugroženosti

ostalnih vrsta. Putem web obrasca za dojavu pronalaska mrtvih, ozlijeđenih ili bolesnih strogo zaštićenih životinja Agencija je u ovom izvještajnom razdoblju zaprimila 309 dojava.

Održavana je uspješna suradnja sa speleološkim udrugama u prikupljanju i validaciji podataka za upis u *Katastar speleoloških objekata Republike Hrvatske*. Nastavljena je uspješna suradnja s Hrvatskom gorskom službom spašavanja temeljem Sporazuma o suradnji na razmjeni i pristupu podacima.

Budući da Direktiva o staništima propisuje obvezu uspostave odgovarajućih mjera očuvanja u roku od šest godina od proglašenja područja dijelom mreže Natura 2000, tijekom 2017. godine nastavljeno je s definiranjem ciljeva očuvanja i osnovnih mjera potrebnih za njihovo postizanje, uz potporu FZOEU-a. Izrađena je zonacija 90 područja Natura 2000 s obzirom na rasprostranjenost ciljnih vrsta i stanišnih tipova, te je izrađen nacrt ciljeva očuvanja i mjera očuvanja za svaku ciljnu vrstu i ciljno stanište zoniranih područja. Ukupna površina područja ekološke mreže za koju je u 2017. godini izrađena zonacija te ciljevi i mjere očuvanja je iznosila 439 972 km².

Dovršena je analiza Godišnjih programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja za 2017. godinu te je izdano devet mišljenja na GPZ-e JU koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže. Iako nisu zaprimljena sva izvješća o radu JU, započeta je analiza stupnja provedbe GPZ-a za 2016. godinu te je analiziran rad 17 JU i to nacionalnih parkova i parkova prirode. Započelo je zaprimanje GPZ-e JU za 2018. godinu te je do kraja 2017. analiziran 31 program i izdana odgovarajuća prethodna mišljenja.

Agencija je pružala potporu pri razvoju planova upravljanja i drugih upravljačkih dokumenata zaštićenih područja. Analizirani su konačni prijedlozi plana upravljanja za NP Mljet, PP Biokovo, PP Lastovsko otočje i PP Žumberak-Samoborsko gorje te su na njih izdane primjedbe i odgovarajuća prethodna mišljenja. Započeta je inicijalna analiza nacrtu Plana upravljanja ZK Zrmanja i Područjem ekološke mreže Novigradsko i Karinsko more. Nastavljena je suradnja s JU uz izradu i reviziju planova upravljanja za 6 područja: NP Paklenica, NP Plitvička jezera, RP Mura-Drava, PR Lokrum, ZK Zrmanja i Područje ekološke mreže Novigradsko i Karinsko More te Pazinski potok. Započeto je s izradom stručne podloge zaštite prirode za Prostorni plan područja posebnih obilježja NP Brijuni te s pripremama za izradu istovjetne stručne podloge za PP Velebit. Na zahtjev MZOE, Agencija je analizirala važeći PPPPO NP Plitvička jezera te predložila potrebne izmjene radi pokretanja postupka izmjena i dopuna predmetnog plana.

Nastavljen je s analizom reprezentativnosti i funkcionalnosti postojeće mreže zaštićenih područja, valorizaciji i izradi stručnih podloga za zaštitu novih prirodno vrijednih područja te sudjelovanje u procesu proglašavanja novih zaštićenih područja i/ili poboljšanju funkcionalnosti postojeće mreže zaštićenih područja kroz izmjenu granica i/ili promjenu kategorija i ukinuća već zaštićenih područja. Ponovno je izmijenjena i dopunjena stručna podloga za zaštitu Gorjanovićevog prapornog profila u kategoriji spomenika prirode te je ovaj lokalitet i proglašen zaštićenim. Izrađena je i stručna podloga za zaštitu područja Grabovače u kategoriji značajnog krajobrazu te je poslana na daljnje postupanje. Po treći put revidirana je stručna podloga za izmjenu granica Posebnog rezervata Krapje dol. Na zahtjev MZOE-a Agencija je analizirala statuse postojećih i potencijalnih zaštićenih područja na području delte rijeke Neretve i izdala odgovarajuće mišljenje te je započela pripreme radnje za izradu stručne podloge za zaštitu novih područja te prekategoriizaciju i izmjenu granica tri lokaliteta u delti Neretve. Agencija je sudjelovala i u procesu proširenja ZK Kanjon Cetine koji je u siječnju proglašen značajnim krajobrazom. Analizirala su i dva zahtjeva za ukinuća zaštićenih područja te su izdana odgovarajuća mišljenja.

Kontinuirano je provedena provjera ispravnosti elektroničkih granica postojećih zaštićenih područja, koje su korigirane prema potrebi. Ove godine korigirane su granice ZK Kamačnik i PR Lokrum.

Uz financijsku potporu UNDP/GEF PARCS projekta, po treći puta provedena je procjena učinkovitosti upravljanja upotrebom METT (Management Effectiveness Tracking Tool) putem upitnika u svim NP i PP u Hrvatskoj, analize kojih su u tijeku.

Nastavljeni su stručni poslovi vezani uz ocjenu prihvatljivosti zahvata ili planova koji mogu značajno utjecati na područja ekološke mreže RH, uključujući stručnu potporu Upravnim odjelima u županijama. Ovi poslovi

uključivali su provedbu savjetodavnih konzultacija s ovlaštenicima, predstavnicima pojedinih sektora i nositeljima zahvata vezano uz specifičnosti pojedinih zahvata i programa, no nastavljena je i suradnja s Inspekcijom zaštite prirode prilikom pružanja stručne podrške kod terenskih obilazaka i sudskih postupaka.

U okviru postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu obrađeno je 1292 predmeta, odnosno 6% manje nego prethodne godine čime je 2017. godini zaustavljen trend porasta broja predmeta u odnosu na ranije godine.

Izrađeno je 384 stručnih podloga te mišljenja za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode za planove gospodarenja prirodnim dobrima i dokumente prostornog uređenja, što ukupno predstavlja smanjenje od oko 41% u odnosu na isto razdoblje u 2016. godini. Razlog tome je činjenica da se gospodarske osnove izrađuju u određenim ciklusima, uglavnom za razdoblje od 10 godina, pa tom dinamikom stižu u Agenciju zahtjevi za stručnim podlogama.

Izdano je 110 stručnih mišljenja u postupku procjene rizika uvoza/stavljanja na tržište/uvođenja u prirodu i uzgoja stranih vrsta, uključujući procjenu invazivnosti za 3 vrste. Ažurirani su i dopunjeni podaci o stranim vrstama u RH za potrebe Globalnog registra introduciranih i invazivnih vrsta, te su pregledane i recenzirane procjene rizika invazivnosti za jedanaest vrsta predloženih za sljedeći krug ažuriranja EU popisa.

U sklopu ESENIAS-TOOLS projekta izrađeni su popisi stranih vrsta RH po skupinama i to za slatkovodne vrste, morske vrste, biljne vrste, kopnene beskralježnjake i kopnene kralježnjake s navođenjem pripadajućih literaturnih izvora, georeferencirani su podaci o distribuciji za prioritete vrste, te su izrađeni podatkovni obrasci za 13 prioriteta vrsta. Nastavljena je provedba Programa edukacije djelatnika ustanova u zaštiti prirode, prvenstveno organizacijom treninga u okviru projekta od IUCN-a *Towards Strengthened Conservation Plan*. Prezentacije su pokrile širok spektar tema od novosti u sustavu, novih smjernica i standarda te započetih OPKK projekata, do učinkovitosti upravljanja ZP/PEM, planiranja upravljanja s naglaskom na planiranje upravljanja posjetiteljima, iskustava u monitoringu bioraznolikosti, vođenja oporavišta za strogo zaštićene vrste.

U Makarskoj je održan tradicionalan, 11. Skup stručnih službi, na kojem je sudjelovalo 125 djelatnika, u čijem fokusu su bile teme novih smjernica i standarda, učinkovitosti upravljanja područjima ekološke mreže, planiranje upravljanja s naglaskom na planiranje upravljanja posjetiteljima, iskustava u monitoringu bioraznolikosti. Agencija je nastavila provedbu Programa edukacije djelatnika u zaštiti prirode, kroz potporu pilot projekta IUCN-ovog projekta *Towards strengthened conservation planning in South-Eastern Europe* pri čemu je provedeno osam treninga te je i za same radnike za Agencije organiziran trening na temu *Planiranje upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže*.

Agencija je bila uključena u izradu kurikulumu za *Uvodni tečaj* za djelatnike institucija u zaštiti prirode te se njegova implementacija očekuje u 2018. godini. Kroz suradnju s Hrvatskom gorskom službom spašavanja i Hrvatskim planinarskim savezom razvijan je kurikulum treninga vezanog uz orijentaciju na terenu, vođenje grupa u prirodi i reakcije u hitnim slučajevima.

Nakon ponovnog javnog savjetovanja, nadopunjeno je i od strane Hrvatskog sabora usvojeno *Izvješće o stanju prirode za razdoblje 2008. – 2012.*

Nastavljena je i intenzivna međunarodna suradnja, u okviru koje je Agencija predstavljala RH na sastancima različitih tijela međunarodnih konvencija i sporazuma čija je RH stranka te tijela EK. Radnici segmenta prirode Agencije i dalje su aktivno obavljali zadatke koji proizlaze iz članstva u ukupno 53 međunarodnih i nacionalnih povjerenstava, radnih skupina i ostalih tijela, od čega njih 21 u okviru međunarodnih ugovora čija je stranka RH te tijela EK. Nastavljeno i aktivno djelovanje u radu Europske mreže ravnatelja agencija za zaštitu prirode.

Agencija je provodila ili u značajnoj mjeri surađivala u provedbi i pripremi 12 međunarodnih projekata zaštite prirode. Svi ovi projekti potpora su obavljanju redovne djelatnosti jer omogućuju ispunjavanje obveza sukladno nacionalnom zakonodavstvu te obveza RH kao članice EU i stranke svih relevantnih međunarodnih propisa

zaštite prirode. Najintenzivnije se radilo na pripremi i provedbi projekata sufinanciranih iz ESI fondova sukladno Operativnom programu Konkurentnost i kohezija. U provedbi su se nalazili projekti izrade planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama, monitoringa invazivnih vrsta, monitoringa vrsta i kartiranja morskih staništa. Agencija je također sudjelovala u pripremi i provedbi projekta uspostave upravljanja Natura 2000 područjima, čiji je nositelj MZOE. Veličina i obujam provedenih, kao i predstojećih obveza može se naslutiti iz visine proračuna pojedinih projekata.

Propisane aktivnosti u 2017. godini su uspješno provedene u temeljnim segmentima poslovanja, zaštiti prirode i okolišu. Uspješno je provedena većina planiranih aktivnosti, uz ljudska i organizacijska ograničenja zahvaljujući dodatnom trudu angažiranih radnika. Nakon niza godina, nedostatak kapaciteta nastao fluktuacijom radnika, počeo se rješavati zapošljavanjem radnika, kako onih kao zamjena za radnike koji su napustili Agenciju, tako i onih za potrebe provedbe projekata odnosno iskorištenje ESI sredstava.

U Zagrebu, veljača 2018. godine

Ravnateljica
dr.sc. Ivana Gudelj



12. Prilog 1. Popis korištenih kratica

ACCOBAMS	Sporazum o zaštiti kitova <i>Cetacea</i> u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području u okviru Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija),
Agencija	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
CBD	Konvencija o biološkoj raznolikosti
CDDA	Baza podataka o zaštićenim područjima (engl. <i>Common Database on Designated Areas</i>)
CITES	Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka
CORINE	Koordinacija informacija o okolišu i prirodnim resursima (engl. <i>Coordination of Information on the Environment</i>)
DZS	Državni zavod za statistiku
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
EC; EK	Europska komisija (engl. <i>European Commission</i>)
EEA	Europska agencija za okoliš (engl. <i>European Environment Agency</i>)
EHOS	Emisije hlapivih organskih spojeva
EIONET	Europska informacijska i promatračka mreža (engl. <i>European environmental information and observation network</i>)
EMAS	Sustav Europske unije za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (engl. <i>ECO Management and Audit Scheme</i>)
engl.	engleski
E-PRTR	Europski registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (engl. <i>European Pollutant Release and Transfer Register</i>)
ESENIAS	European South-East Network for Invasive Alien Species
ESI	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija
ETS	Sustav trgovanja emisijskim plinovima Europske unije (European Union Emissions Trading System)
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
GEF	Globalni fond za okoliš (Global environment facility)
GIS	Geografski informacijski sustav (Geographic Information System)
GPZ	Godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja
HR	Hrvatska, hrvatski
HGSS	Hrvatska gorska služba spašavanja
H.vode	Hrvatske vode
IED	Direktiva 2010/75/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17. 12. 2010.)
IKS	Informacijsko komunikacijska tehnologija
INSPIRE	Direktiva 2007/2/EZ. Europskoga parlamenta i Vijeća Europske Unije od 14. ožujka 2007 kojom se uspostavlja infrastruktura za prostorne informacije u Europskoj zajednici (SL L 326, 4. 12. 2008.)
IOR	Institut za oceanografiju i ribarstvo
IPA	Instrument za pretpriступnu pomoć (engl. <i>Instrument for Pre-Accession assistance</i>)
IPPC	Direktiva 2008/1/EZ od 15. siječnja 2008. o integriranom sprečavanju i nadzoru onečišćenja (IPPC direktiva) (SL L 24, 29.1.2008.) kojom je zamijenjena Direktiva Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i nadzoru onečišćenja (IPPC direktiva) (SL L 257, 10.10.1996.)
ISZO	Informacijski sustav zaštite okoliša
ISZP	Informacijski sustav zaštite prirode
IT	Informacijska tehnologija
IWC	Međunarodna konvencija za regulaciju kitolova
JLS	Jedinica lokalne samouprave

JRC	Zajednički istraživački centar (engl. Joint Research Center)
LCP	Direktiva o velikim uređajima za loženje 2001/80/EZ
LIFE	Programa za okoliš i klimatske aktivnosti (engl. Programme for the Environment and Climate Action)
LRTAP	Konvencija o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (engl. Long-Range Transboundary Air Pollution)
LULUCF	Korištenje zemljišta, promjena korištenja zemljišta i šumarstvo (engl. Land-use, Land Use Change and Forestry)
eMARS	Informatički sustav Europske komisije o postrojenjima u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (engl. The Major Accident Reporting System)
MP	Ministarstvo poljoprivrede
MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
MSFD	Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za sudjelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) (Tekst značajan za EGP) (SL L 164, 25.6.2008.)
MVEP	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
NEC	Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim granicama emisije za određene onečišćivače zraka (Direktiva NEC)
NETCET	Projekt <i>Mreža za zaštitu dupina, kitova i morskih kornjača u Jadranu</i>
NFP	Nacionalna žarišna točka (engl. National Focal Point)
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
NIR	Nacionalni inventar stakleničkih plinova (engl. National Inventory Report)
NLP	Nacionalna lista pokazatelja
NRC	Nacionalni referentni centar (National reference centre)
NSAP	Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti
PCB	Poliklorirani bifenili
PP	Park prirode
PPPPO	Prostorni plan područja posebnih obilježja
PRTR	Registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (engl. Pollutant Release and Transfer Register)
PRTR Protokol	Protokol o Registru ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari (engl. Protocol on Pollutant Release and Transfer Register)
RC	Referentni centar
RH	Republika Hrvatska
ROD	Baza podataka o obavezama dostave izvješćivanja (engl. Reporting obligations database)
ROO	Registar onečišćavanja okoliša
RPOT / OPVN	Registar postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari / Očevidnik prijavljenih velikih nesreća
QA/QC	Osiguranje i kontrola kvalitete (Quality assurance /quality control)
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SEE	Jugoistočna Europa (South East Europe)
eSPIRS	Informatički sustav Europske komisije o postrojenjima u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari (engl. The Seveso Plants Information Retrieval System),
TP	Tematsko područje
UN	Ujedinjeni narodi
UNECE	Komisija Ujedinjenih naroda za Europu (engl. United Nation Economic Commission for Europe)
UNEP	Program Ujedinjenih naroda za okoliš (engl. United Nations Environment Programme)
UNFCCC	Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (engl. United Nations Framework Convention on Climate Change)
web GIS	Internetska aplikacije koja omogućuje rad s prostornim podacima

WFD	Direktiva 2000/60/EC kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice na području politike voda (SL L 327, 22.12.2000), p.1-73, s izmjenama (1216/2001; 0321/2008; 0113/2009 i 0625/2009) (Okvirna direktiva o vodama)
WFS	Standardni protokol za dohvat i transakciju prostornih podataka (engl. Web Feature Service)
WG	Radna grupa (engl. Working Group)
WISE	Europski informacijski sustav o vodama (engl. Water information system for Europe)
WMS	standardni protokol za posluživanje prostornih slikovnih karata (engl. Web Map Service)
WWF	Svjetski fond za zaštitu prirode (engl. World Wildlife Fund)
ZOZO	Zakon o zaštiti okoliša
ZK	Zaštićeni krajolik

13. Prilog 2. Popis tablica

Tablica 1	Pregled stručnih seminara, tečaja i studijskih putovanja za usavršavanje u struci	6
Tablica 2	Izrađena nacionalna izvješća po tematskim područjima*.....	22
Tablica 3	Korisnička podrška po tematskim područjima i kanalima potpore u 2017. godini.....	23
Tablica 4	Izvješća i skupovi podataka prema EK po tematskim područjima.....	26
Tablica 5	Izvješća i skupovi podataka prema međunarodnim ugovorima kojih je RH potpisnik po tematskim područjima	27
Tablica 6	Broj predmeta obrađenih u 2017. godini.....	36
Tablica 7	Broj izrađenih stručnih podloga za utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode.....	36
Tablica 8	Broj izrađenih stručnih mišljenja vezanih uz utvrđivanje uvjeta i mjera zaštite prirode.....	36
Tablica 9	Članstvo u tijelima i radnim grupama Europske agencije za okoliš	40
Tablica 10	Članstvo u povjerenstvima i radnim grupama Europske komisije segmenta okoliš.....	43
Tablica 11	Međunarodni i nacionalni stručni i znanstveni skupovi te sastanci na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije, segmenta okoliša.....	43
Tablica 12	Članstvo u tijelima Europske komisije - zaštita prirode.....	45
Tablica 13	Sastanci, seminari i radionice u organizaciji Europske komisije - zaštita prirode	46
Tablica 14	Članstvo u stručnim skupinama i ostalim tijelima zaštite prirode u okviru međunarodnih ugovora čija je stranka RH.....	47
Tablica 15	Sastanci pojedinih tijela međunarodnih konvencija i sporazuma zaštite prirode te prateće stručne radionice na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije.....	48
Tablica 16	Članstvo u stručnim skupinama i ostalim tijelima zaštite okoliša u okviru međunarodnih ugovora čija je stranka RH.....	48
Tablica 17	Sastanci pojedinih tijela međunarodnih konvencija i sporazuma zaštite okoliša te prateće stručne radionice na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije.....	48
Tablica 18	Članstvo u ostalim međunarodnim tijelima i mrežama.....	49
Tablica 19	Međunarodni i nacionalni stručni i znanstveni skupovi te sastanci na kojima su sudjelovali predstavnici Agencije, segmenta prirode.....	50
Tablica 20	Pregled projekata segmenta okoliš u provedbi u kojima je Agencija glavni korisnik.....	50
Tablica 21	Pregled projekata segmenta okoliš u provedbi u kojima je Agencija sudionik.....	53
Tablica 22	Pregled projekata segmenta okoliš u pripremi u kojima je Agencija glavni korisnik.....	54
Tablica 23	Pregled projekata segmenta prirode u statusu provedbe	55
Tablica 24	Pregled projekata segmenta prirode u statusu pripreme	59
Tablica 25	Članstvo u nacionalnim povjerenstvima, odborima i ostalim tijelima zaštite prirode.....	63
Tablica 26	Struktura raspodjele financijskih sredstava Agencije u 2017. godini po skupinama izvora na 31.12.	65
Tablica 27	Pregled ostvarenja ciljanih vrijednosti pokazatelja rezultata segmenta prirode predviđenih Strategijom MZOE-a za razdoblje 2017. – 2019. na 31.12.2017.....	66
Tablica 28	Pregled ostvarenja ciljanih vrijednosti pokazatelja rezultata segmenta okoliš predviđenih Strategijom MZOE-a za razdoblje 2017. – 2019. na 31. 12. 2017.....	67



HAOP

HRVATSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ I PRIRODU

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
Tel + 385 1 4886 840
info@haop.hr
www.haop.hr